

*Schiermonnikoog,
eiland in beweging*

Programmabegroting 2023

Fotograaf:
J. Frijters

Inhoudsopgave programmabegroting 2023

Aanbiedingsbrief	5
Overzicht Nieuw beleid NFK 2023-2026	15
Recapitulatie programmabegroting	17
Programma 1 Sociaal	18
1.1 Volksgezondheid, zorg en welzijn	19
1.2 Onderwijs en jeugd	26
1.3 Werk en inkomen	34
1.4 Sport en Cultuur	37
1.5 Mutaties reserves programma 1	40
Recapitulatie programma 1 Sociaal	41
Programma 2 Leefomgeving	42
2.1 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	43
2.2 Verkeer en vervoer	48
2.3 Duurzaamheid, natuur en milieu	51
2.4 Fysieke leefomgeving	59
2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving	64
2.6 Openbare orde en veiligheid	66
2.7 Mutaties reserves programma 2	69
Recapitulatie programma 2 Leefomgeving	70
Programma 3 Economie en werkgelegenheid	71
3.1 Toerisme en recreatie	72
3.2 Jachthaven	76
3.3 Mutaties reserves programma 3	78
Recapitulatie programma 3 Economie en werkgelegenheid	79
Programma 4 Burgers en bestuur	80
4.1 Burgerparticipatie	81
4.2 Bestuur	83
4.3 Dienstverlening	87
4.4 Mutaties reserves programma 4	89
Recapitulatie programma 4 Burgers en bestuur	90
Programma 5 Financiering en belastingen	91
5.01 Lokale heffingen	92
5.02 Algemene uitkering	93
5.03 Dividend	94
5.04 Financieringsfunctie	94
5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen	95

5.06 Overhead.....	95
5.07 Heffing VPB.....	97
5.08 Onvoorzien	97
5.09 Saldo van baten en lasten voor bestemming.....	98
5.10 Mutaties reserves algemene dekkingsmiddelen	98
5.11 Saldo van baten en lasten na bestemming.....	99
Recapitulatie programma 5 Financiering en belastingen.....	99
Geprognostiseerde balans per 31 december	101
Paragrafen.....	102
Lokale heffingen	103
Onderhoud kapitaalgoederen.....	111
Bedrijfsvoering	115
Grondbeleid	120
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	123
Financiering	131
Verbonden partijen.....	135
Bijlage 1 Staat van investeringen.....	149
Bijlage 02 Staat van reserves en voorzieningen.....	154
Bijlage 03 Staat van langlopende leningen	158
Bijlage 04 Staat van gegarandeerde geldleningen	159
Bijlage 05a Meerjarige algemene uitkering 2023-2026	160
Bijlage 05b Meerjarige vervangingsinvesteringen 2023-2026	163
Bijlage 06 Subsidie-overzicht 2023	164
Bijlage 07 Incidentele baten en lasten	167
Bijlage 08 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	169
Bijlage 09 Overzicht baten en lasten per programma per taakveld	170
Bijlage 10 Toelichting nieuw beleid NFK 2023-2026	172
A Toelichting voorstellen nieuw beleid structureel ten laste van begrotingsresultaat	172
B Toelichting voorstellen nieuw beleid incidenteel ten laste van algemene reserve.....	178
C Toelichting voorstellen nieuw beleid incidenteel ten laste van overige reserve	178
D. Toelichting voorstel krediet	181

1. Inleiding

Voor u ligt de begroting voor het jaar 2023. Het is de eerste begroting die u wordt aangeboden door het huidige college van burgemeester en wethouders dat in mei 2022 is geïnstalleerd. Zoals bekend bestaat het college net als in de voorgaande periode van vier jaar uit een coalitie van Samen voor Schiermonnikoog en Schiermonnikoogs belang. In personeel opzicht is er een wijziging. Namens Schiermonnikoogs Belang is mevrouw Ilja Zonneveld de wethouder. De heer Johan Hagen is wethouder gebleven namens Samen voor Schiermonnikoog. De voorzitter van uw raad, mevrouw burgemeester Ineke van Gent, is uiteraard ook de voorzitter van het dagelijks bestuur.

De begroting 2023 is gebaseerd op het coalitieakkoord "Omsjain nooi ineeuwr en feurút!" Dit coalitieakkoord lag al aan de basis voor de Notitie Financieel Kader (NFK) 2023-2026, dat door de raad op 12 juli 2022 is vastgesteld. Daarin zijn de hoofdpunten van het nieuwe beleid van het huidige college financieel vertaald. Ook is het door het voorgaand college in gang gezette beleid doorgezet.

Het college van burgemeester en wethouders heeft een uitvoeringsprogramma opgesteld. Daarin is aangegeven met welke concrete acties het college voornemens is om de uitgangspunten van het coalitieakkoord uit te voeren. Ook daarop is de voorliggende begroting gebaseerd. Het uitvoeringsplan is voor de vergadering van 25 oktober 2022 aan de gemeenteraad ter bespreking aangeboden.

Wij zijn hoopvol gestemd over het einde van de coronapandemie. Uiteraard moeten we hiervoor een slag om de arm houden omdat niemand zeker weet of dit niet alsnog weer opblaait. Wij zijn content met de herhaalde prikactie, die in oktober 2022 is uitgevoerd. Wij gaan in het kader van deze begroting er niet vanuit dat de pandemie nogmaals de kop opsteekt en een ontwrichtend effect heeft. Dit is in elk geval een opsteker ten opzichte van de vorige jaren. Wij proberen door extra stimulering van activiteiten en extra aandacht voor jeugd en ouderen de gevolgen van de pandemie zo snel mogelijk weer ongedaan te maken.

Tegelijkertijd worden wij wereldwijd geconfronteerd met de consequenties van de oorlog in Oekraïne en (mede ten gevolge daarvan) enorme toename van de kosten van grondstoffen en fossiele brandstoffen. De prijzen van energie, bouwkosten en levensmiddelen stijgen hierdoor navenant. Als lokale overheid hebben wij hier geen invloed op. We proberen mensen die financieel in de knoop dreigen te komen tijdig in beeld te krijgen en hen te helpen bij het gebruik maken van de regelingen die er voor hen zijn, dan wel worden ontwikkeld. Wij ondersteunen de groep die tussen de 120 en 130% van het minimumloon verdient, ook enigszins voor de snel oplopende energierekeningen; dit als extra maatregel ten opzichte van de rijksregeling voor de groep tot en met 120% van het minimumloon, die wij uiteraard ook hebben uitgevoerd.

Wij willen nieuwe invulling geven aan burgerparticipatie. Wij willen zoveel mogelijk informatie ophalen, daar waar dat een meerwaarde kan opleveren voor de kwaliteit van de besluitvorming. Wij gaan op dit punt niet terug naar het zogenaamde 'oude normaal' ten opzichte van de periode van voor de coronajaren maar willen een extra stap zetten. Over de gewenste vormen van burgerparticipatie willen wij een startbijeenkomst organiseren, waar de ideeën die hierover leven bij onze inwoners worden geïnterviewd. Wij gaan hierover vervolgens een document opstellen, waarin we aangeven in welke situaties welke vorm van burger- of overheidsparticipatie het meest geëigend is. We willen voor de uitvoering hiervan dan ook een hoger jaarlijks budget. De praktijk zal moeten uitwijzen of het nu gevraagde budget voor participatie toereikend is. Participatie en communicatie moet net als financiën een vast onderdeel worden van onze beleidsvoorstellen. Dat geldt ook voor de Sustainable Development Goals (SDG's), de zeventien duurzame ontwikkelingsdoelen om van de wereld een betere plek te maken. Het gaat dan niet alleen om duurzaamheidsdoelen gerelateerd aan de energietransitie en evenwicht in de fysieke leefomgeving, maar bijvoorbeeld ook om kansengelijkheid, tegen gaan van discriminatie, armoedebestrijding en een eerlijker verdeling van economische groei. Wij zijn al enkele jaren een zogenaamde

SDG-gemeente en willen ons beleid nog meer en in elk geval explicieter en zichtbaarder langs het kompas van deze doelen leggen. Voor de eerste keer ziet u dit vertaald naar de begroting. Bij elk programmaonderdeel is een extra kolom toegevoegd waarin is aangegeven aan welke SDG-doel dit onderdeel een bijdrage levert. Het is een begin, maar wij vinden het niet onbelangrijk om ons bewust te zijn op welke wijze wij, ook in onze kleine gemeenschap, een bijdrage leveren aan een betere, duurzame wereld.

De coronapandemie heeft overigens ook aangetoond dat wij tot meer digitalisering in staat zijn dan we tot voor kort dachten. De goede elementen daarvan vertalen we door naar een iets andere manier van werken en diensten verlenen. Die is te kenschetsen als hybride. Ontmoetingen en contacten zullen we fysiek blijven organiseren, maar ook digitaal als dat handiger, klantgerichter of duurzamer (minder verkeer) is. Onze dienstverlening en personeelsbeleid zijn meer hybride dan voorheen. Dienstverlening op afspraak en digitaal kan voor sommigen een uitkomst zijn; dat zijn we aan het faciliteren. Voor anderen die minder digitaal zijn ingesteld zullen we uiteraard fysieke mogelijkheden blijven bieden.

Het productiemiddel bij uitstek van onze gemeente is ons personeel. Wij zijn een kleine organisatie, die hecht aan zijn zelfstandigheid. Dit betekent dat we slim met onze personele inzet moeten omgaan waarbij we gebruik maken van een kleine kernachtige eigen organisatie. Daarin hebben we de onderdelen georganiseerd die wij dichtbij onze inwoners moeten en willen hebben: onze buitendienst, civiele werken, publiekszaken, vergunningen, toezicht en handhaving, economie, zorg, welzijn, ruimtelijke ordening, cultuur, sport, onderwijs en duurzaamheid organiseren we daarom graag zelf, waarbij we uiteraard de samenwerking met andere gemeenten en eilanden zoeken. En natuurlijk hechten we aan ons eigen bestuur en bestuursondersteuning, waartoe we ook voorlichting en informatievoorziening rekenen. Om dit alles goed te kunnen doen en de kwaliteit te waarborgen, zodat onze zelfstandigheid niet omstreden wordt, moeten we goed bij de tijd blijven en zijn er voortdurend investeringen nodig in kwaliteit en opleidingen.

Voor een aantal onderdelen hebben we de uitvoering van taken uitbesteed aan een andere overheidsorganisatie. We kunnen daardoor gebruik maken van de expertise die daar wel en bij ons niet aanwezig is. Vaak heeft dat te maken met specialismen en de daarvoor benodigde omvang / productie van een organisatie. In ons geval geldt dat bijvoorbeeld voor digitalisering en de beveiliging daarvan, financiën, belastingen, salarisadministratie, de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de beleidsmatige vertaling van rijksbeleid op dit vlak. Wij hebben hiervoor dienstverleningsovereenkomsten gesloten. De overeenkomst met de (voorloper van) de gemeente Noardeast-Fryslân is sterk verouderd. We werken samen met die gemeente aan een actualisering, waarbij niet moet worden uitgesloten dat dit tot meerkosten gaat leiden; de tarifiering is ook niet geheel 'bij de tijd.' Wij zijn nog in afwachting van een vernieuwd, geactualiseerd aanbod van Noardeast-Fryslân.

Daarnaast zijn er diverse onderwerpen waarop we behoefte hebben aan tijdelijke ondersteuning. Welke onderwerpen dat zijn, varieert van tijd tot tijd en van jaar tot jaar. Wij noemen dit een flexibele schil, rondom onze harde kernorganisatie. Ook voor die flexibele schil hebben we structureel een budget nodig, dat we flexibel kunnen inzetten. Hieraan wordt in de voorliggende begroting invulling gegeven.

Ook moeten we voldoende bestuurlijke slagkracht hebben. Na de opclassificatie die voor onze burgemeester en wethouders in de zomer van 2021 al heeft plaats gevonden, zijn vanaf de huidige collegeperiode de wethouders aangesteld voor 0,8 fte (was 0,65 fte). De gemeenteraad heeft daarmee op 16 mei al ingestemd; de financiële gevolgen worden nu meegenomen in de begroting.

Met de andere Waddeneilanden werken we intensief samen onder de noemer van de GR de Wadden. We hebben hierin een proactieve rol en zijn bezig met de ook voor ons eiland belangrijke uitvoeringsplan, waarvoor we een zogenaamde Regiodeal met het Rijk willen sluiten. Medio november 2022 wordt de aanvraag hiertoe ingediend bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

Verder zijn we deelnemer van de Veiligheidsregio Fryslân, Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO), Sociaal Domein Fryslân (SDF) en onderhouden we nauwe contacten met andere samenwerkingspartners, zoals Het Nationaal Park, Natuurmonumenten, Wetterskip Fryslân, en vele anderen.

Wij hebben grote ambities op een aantal onderwerpen. Die zijn terug te vinden in het coalitieakkoord. Een aantal belangrijke punten hieruit zijn wonen, openbare orde en veiligheid, duurzaamheid en de uitvoering van de ruimtelijke keuzes die in het plan van aanpak voor de ruimtelijke ontwikkelingen en in het bestemmingsplan Dorp zijn neergelegd.

Onderstaand gaan we eerst daarop in, om vervolgens een selectie te geven van de onderwerpen die in de steigers staan en waaraan we doorbouwen. Hieruit vloeit ook voort dat op het personele vlak er voldoende capaciteit moet zijn, zowel kwantitatief en kwalitatief. Dat is nu ten dele het geval; ook daarop gaan we onderstaand in het kort in.

Wonen

Er zijn zorgen, ook bij ons college over de betaalbaarheid van woningen voor de 'gewone' huishoudens en startende Schiermonnikoogers. Er is een wachtlijst van woningzoekenden, die weliswaar iets is ingekort na de realisatie van de nieuwe woningen in Oost, maar waarop nog steeds veel woningzoekenden staan. Het is één van de redenen dat het woonbeleid en concrete maatregelen die we kunnen nemen, hoog op onze prioriteitenlijst staat. Binnen de GR de Waddeneilanden wordt mede daarom gewerkt aan de Regiodeal om medefinanciering van het Rijk en de provincie te verkrijgen.

In de voorliggende begroting ziet u onze prioritaire aandacht voor dit onderwerp ook terug in diverse concrete projecten, zoals de oude Energiecentrale en op termijn de ontwikkeling van de locatie van de inspecteur Boelensschool, na realisatie van het Leer- en Ontwikkelcentrum (LOC). In de directe nabijheid van het LOC ontstaan wellicht nog mogelijkheden voor aanvullende woningbouw. Ook willen we zo snel mogelijk de overige woningen in plan oost gaan realiseren. We zijn ons aan het oriënteren, tezamen met de boeren van ons eiland, op mogelijkheden voor aanvullende huisvesting van personeel, maar wellicht ook andere doelgroepen, op hun erven. We zijn verder in constructief overleg met externe partijen, zoals WoonFriesland en met de initiatiefnemers van WaddenWonen. Ons doel is om samen met hen te komen tot innovatieve oplossingen om de lokale, eigen bevolking, waaronder jongeren, starters, ouderen en de reguliere gezinnen, zo goed mogelijk in staat te stellen om hun woonwensen te vervullen: duurzaam en betaalbaar. We gaan mogelijkheden in beeld brengen om speculatie met woningen tegen te gaan. Daartoe willen we kijken naar de koopprijs in onze huisvestingsverordening waar boven er geen huisvestingsvergunning nodig is; die grens moeten we wellicht hoger leggen. Tezamen met een adviseur van RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) kijken we naar mogelijkheden om de prijs van nieuwbouwwoningen te dempen.

Bovendien gaan we uitvoering geven aan het beleid dat is neergelegd in het nieuwe bestemmingsplan Dorp, waarin we het behoud en het, binnen redelijke randvoorwaarden, terugbrengen van zoveel mogelijk permanente woningen als één van de belangrijke pijlers voor de leefbaarheid en een duurzame samenleving op Schiermonnikoog zien.

Dit alles bij elkaar moet enige verlichting geven op de wachtlijst van woningzoekenden.

Openbare orde en veiligheid

Natuurlijk zijn wij blij met de bezoekers die ons eiland jaarlijks aan doen. Mensen genieten graag van de rust, ruimte, natuur en doen dat graag in combinatie met het gebruik van het steeds hoogwaardiger aanbod van voorzieningen. Helaas kent dit ook een keerzijde. Wij krijgen relatief veel klachten over te snel rijdende auto's en brommers, hetgeen helemaal niet past in het verkeersluwe en veilige karakter van Schiermonnikoog. Er wordt ook meer en meer geparkeerd op plaatsen waar dit niet de bedoeling is. Overigens vinden wij dat beide onderwerpen, te hard rijden en fout parkeren, vooral een gedragskwestie is, ook en misschien zelfs vooral van eilanders zélf, in hun hoedanigheid van inwoner of van zakelijk verkeersdeelnemer.

Op een aantal momenten in het jaar wordt er behoorlijk overlast ervaren van groepjes die zich ophouden op tijdstippen en plaatsen waar dat niet de bedoeling is. Dit gaat soms gepaard met, of is het gevolg van de inname van veel drank en ook van verdovende middelen. Overigens gaat het ook hier niet alleen om bezoekers, maar ook om eilanders.

Door deze en andere voorbeelden komen onze unieke kernkwaliteiten in gevaar: rust, ruimte, natuur, hoogwaardige voorzieningen. Wij proberen hieraan zoveel mogelijk aan de voorkant aandacht te schenken: preventie (voorlichting, informatie), beleidsvorming (Integraal Veiligheidsbeleid, ondermijningsbeleid, et cetera) en beleidsuitvoering (vergunningverlening, toezicht). Wij hebben hiervoor een medewerker Openbare orde en veiligheid (OOV) aangetrokken. We verwachten veel preventieve werking van een goede samenwerking van hem met jeugd- en ouderenwerk, maatschappelijk werk en verslavingszorg. Wij zijn overigens content met onze geheel herziene en geactualiseerde Algemene Plaatselijke Verordening (APV).

Gebleken is dat preventie helpt, maar ook dat het helaas niet voldoende is: aan de zogenaamde achterkant moet er gehandhaafd kunnen worden. Daar ligt een taak voor de politie én de gemeente. Wij werken goed en nauw samen met de politie, maar hun capaciteit is beperkt en los daarvan ligt er vanuit de gemeentelijke APV ook nadrukkelijk een handhavingstaak voor de gemeente. Vanuit het Rijk hebben wij extra budget gekregen, waardoor wij in staat zijn om in 2023 ook zelf als gemeente, naast de inzet van de politie, op bepaalde momenten een toezichthouder en buitengewoon opsporingsambtenaar (boa) in te zetten.

Duurzaamheid

Onze duurzaamheidsambitie ligt op het brede vlak van duurzaamheidsdoelen. Wij zijn een Global Goals gemeente en wij hebben ambities om het nationaal klimaatbeleid op ons eiland ten uitvoer te brengen. Wij werken daarom aan de uitvoering van het project Dursum eilaun. De komende jaren gaan we werken aan het programma aardgasvrije wijken (PAW) in de wijk Nieuw Dokkum. Parallel hieraan werken we ook aan het verder verduurzamen van de overige delen van het dorp. Meer en meer vraagt de duurzaamheidsopgave aandacht van ons, zowel bestuurlijk als ambtelijk. Voor wat betreft onze ambtelijke capaciteit, die hebben we het afgelopen jaar kunnen uitbreiden. De ontwikkelingen gaan door en de opgaven zijn groot. We moeten bezien of dit voldoende is.

Ruimtelijke ontwikkelingen

In juli 2021 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over de ruimtelijke ontwikkelingen rondom het verkeer, het bedrijventerrein Melle Grietjespad en de busremise. Wij zijn gestart met de uitwerking en uitvoering daarvan. Dit zal tot in 2023 doorlopen.

De Omgevingswet wordt waarschijnlijk per 1 januari 2023 ingevoerd. Wij zijn begonnen met de voorbereidingen daarop. Ook dat zal doorlopen in 2023. We zullen ervaringen op doen en zullen zo nodig moeten bijstellen.

Onderstaand gaan wij kort in op de inhoudelijke punten die in de steigers zijn gezet en op punten waaraan wij verder willen doorbouwen.

In de steigers

Er zijn in de afgelopen jaren, tot en met 2022 een aantal belangrijke punten tot stand gekomen of in de steigers gezet. Voor een deel lopen die door in 2023 en daarna:

- Van woningbouwlocatie Oost is de eerste fase van 16 woningen opgeleverd, we gaan verder werken aan de invulling van de overige delen van deze locatie.
- De notitie 'Gastvrij Schiermonnikoog – 10 pijlers voor toeristisch beleid' is door de gemeenteraad vastgesteld en is vanaf nu een belangrijk kader.
- Het plan van aanpak Melle Grietjespad is uitgevoerd en heeft geleid tot besluitvorming van de gemeenteraad over een aantal ruimtelijke ontwikkelingen. Er wordt nu gewerkt aan het ten uitvoer brengen van de besluiten over onder meer de verplaatsing van het bouwbedrijf, het verder verkeersveilig en autoluw maken van het dorp en de realisatie van een nieuwe busremise op de locatie Knuppeldam. De ontsluitingsweg vanaf de Reeweg naar het Melle Grietjespad wordt niet aangelegd.
- In de samenwerking met de andere Waddeneilanden is gewerkt aan de vaststelling van een Programma Waddeneilanden, waarbij de projecten en uitdagingen uit de regiodeal het uitgangspunt vormden. Op basis van dit document wordt getracht medefinanciering te vinden van het Rijk en de provincies Noord-Holland en Fryslân. Hiervoor wordt een aanvraag voor de Regiodeal voorbereid.
- De Inspecteur Boelensschool is een nevenvestiging geworden van het Dockinga College. Tezamen met Yn de Manden en in samenwerking met de kinderopvang en de gemeente zijn de voorbereidingen gestart om te komen tot een Leer- ontwikkelcentrum (LOC) voor alle kinderen van 0-16 jaar, inclusief nieuwbouw. De samenwerking met de onlangs opgerichte Schieracademy wordt ook nadrukkelijk gezocht.
- Op het terrein van duurzaamheid zijn de Transitievisie Warmte, de Regionale Energiestrategie (RES) en de Nota Dursum eilaan vastgesteld; belangrijke uitgangspunten voor ons duurzaamheidsbeleid.
- Wij zijn gestart met de uitvoering van de pilot aardgasvrije wijken (PAW) voor de wijk Nieuw-Dokkum.
- Er is een meerjaren onderhoudsplan voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed vastgesteld. Dat gaan we uitvoeren.

Doorbouwen

Voor 2023 staan, naast de bovenstaande onderwerpen die deels nog doorlopen, ook nog een aantal andere belangrijke zaken in de planning:

- De notitie 'Gelijke monniken, gelijke kappen' met daarin de uitgangspunten van ons handhavingsbeleid is in 2020 vastgesteld en is sindsdien leidraad voor onze handhaving. De uitvoering van het handhavingsbeleid is dankzij extra formatie intensiever opgepakt.
- Een haalbaarheidsonderzoek naar de mogelijkheden voor 24-uurszorg.
- Uitvoering geven aan het beleid voor een Gezonde Leefstijl.
- Binnen het Bestemmingsplan Buitengebied wordt gekeken naar de regels en (on)mogelijkheden voor de boerderijen in de polder. Zo nodig wordt het bestemmingsplan aangepast.
- Samen met de andere Waddeneilanden willen we invulling geven aan het in 2020 uitgevoerde onderzoek naar (tijdelijke) huisvestingsmogelijkheden van (seizoens)personeel. Dit is één van de onderwerpen die in het Programma Waddeneilanden is opgenomen.
- Samen met een bewonersinitiatief (Waddenwonen) onderzoekt de gemeente de mogelijkheden van collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO).

- Tezamen met het Wetterskip, Rijkswaterstaat en Natuurmonumenten gaan we werken aan de plannen voor de dijk- en duinversterking. We gaan proberen een inhoudelijke link te leggen met de plannen van Wij en Wadvogels.

Tot zover een greep uit onze plannen voor 2023. Dit is uiteraard niet compleet, de overige plannen leest u in deze begroting. Wij vertrouwen erop dat we samen met de Gemeenteraad en de eilander gemeenschap de leefbaarheid, de voorzieningen en de dienstverlening op een goed te niveau kunnen houden. Met elkaar, transparant en waar mogelijk van onderop gaan we enthousiast verder aan het werk voor ons mooie eiland en haar inwoners.

Dekking inhoudelijke ambities

Het merendeel van onze inhoudelijke ambities dekken we in de voorliggende (meerjaren)begroting. Voor een deel daarvan is er binnen de meerjarenbegroting nog geen dekking. Het jaar 2026 sluit met een negatief resultaat. We leven bovendien in een roerige tijd, gekenmerkt door hoge inflatie en onverwachte uitgaven, zoals extra ondersteuning van inwoners en instellingen die het financieel zwaar hebben. Als mogelijkheid om een sluitende meerjarenbegroting te houden, respectievelijk te krijgen, is in de NFK 2023-2026 een aantal opties aan de gemeenteraad voorgelegd. Eén er van is te trachten om de inkomsten van de gemeente te verhogen. Omdat de verhoging / instandhouding van onze uitgaven deels betrekking hebben op de voorzieningen voor onze inwoners en anderzijds op onze toeristen, zijn er twee hoofdsporen om tot inkomstenverhoging te komen geschetst:

1. Onroerendezaakbelasting (OZB). Overwogen kan worden om de maximale jaarlijkse verhoging van 1,5% voor één of meerdere jaren te verlaten en in plaats hiervan een inflatiecorrectie toe te passen, die op dit moment hoger is dan 1,5%. Voor het college hoort hier wel bij, dat voor de mensen met de (te) smalle beurs de kwijscheldingsregeling goed onder de aandacht moet worden gebracht.

Gelet op de hoge inflatie en kostenstijgingen van met name de energierekeningen, kiezen wij hier op dit moment niet voor.

2. Toeristenbelasting. Wij kiezen er voor om onderzoek te laten uitvoeren naar een andere, nieuwe systematiek vanaf 2024. Hierbij wordt bij voorkeur gezocht naar een systematiek waarbij alle bezoekers tot (zo mogelijk) digitale afdracht komen, zodat die afdracht ook volledig bij de gemeente terecht komt. Ook willen we kijken of er belasting kan worden geheven door deze te koppelen aan de hoogte van de verhuurprijzen/overnachtingsprijzen, bijvoorbeeld door een percentage. Toeristen die in staat zijn een hogere huur te betalen, betalen dan ook meer belasting dan mensen die een lager overnachtingstarief betalen. Het uitvoeren van het onderzoek, de besluitvorming daarover en vervolgens doorvoeren in de belastingverordening kost tijd. Dit biedt dus sowieso geen oplossing voor 2023, maar wellicht wel voor de jaren daarna.

Er is ondertussen gestart met het opstellen van een startnotitie.

3. Subsidies en cofinanciering. Nog scherper dan nu gaan we onderzoeken of er voor onze activiteiten / investeringen subsidie- of cofinancieringsmogelijkheden zijn. Het gaat dan om éénmalige inkomsten. Dit zal geen direct gevolg hebben voor het sluitend krijgen van de begroting, maar kan hieraan wel een (bescheiden) bijdrage leveren.

4. Precario en huur. Overwogen kan worden om een precariostelsel in te voeren. Er kan dan belasting geheven worden op het gebruik van gemeentegrond, bijvoorbeeld voor de structurele terrassen en reclame-uitingen. Daarnaast kan overwogen worden om huurprijzen in rekening te brengen voor bijvoorbeeld het tijdelijk gebruiken van gemeentegrond voor opslag van (bouw)materialen.

Wij kiezen er voor om een onderzoek naar deze mogelijkheden op termijn te gaan uitvoeren.

Financiën

In juni hadden we in de NFK voor 2023 een voordeel van € 102.112. In de tabel hier meteen onder ziet u per jaar de saldi die waren gepresenteerd bij de Notitie Financieel Kader 2023-2026 afgezet tegen de resultaten die we nu bij de begroting 2023 presenteren. Dit levert voor 2023 nadelig verschil op, voor 2024 en verder een voordelig verschil. Onder de tabel volgt de verschillenverklaring.

Voor alle duidelijkheid, als er een minteken voor een bedrag staat betreft het een nadeel. Dus ofwel een hogere uitgave dan wel lagere inkomsten. Een minteken voor het bedrag van het begrotingssaldo betekent dus een nadelig saldo. Omgekeerd geldt dat voordelen / een voordelig begrotingssaldo met een positief bedrag worden weergegeven.

	2023	2024	2025	2026
Uit NFK 2023-2026				
Primaire begroting, structureel begrotingssaldo	-33.720	-44.910	-103.921	
Wijzigingen meerjarenperspectief	377.760	429.380	440.336	
Nieuw beleid	-241.928	-439.844	-439.654	
NFK 2023-2026 (incl. meicirculaire 2022, inclusief nieuw beleid)	101.112	-55.374	-103.238	n.v.t.
Resultaat Begroting 2023 inclusief nieuw beleid NFK	65.524	-30.215	-2.871	-449.025
Te verklaren verschil ten opzichte van de NFK '23-'26	-36.588	25.159	100.368	n.v.t.

<u>Verschillenverklaring:</u>				
nr.	Toelichting	2023	2024	2025
	<i>Belastingen en leges</i>			
1	<i>OZB</i> In 2022 zijn er meer OZB-inkomsten binnengekomen dan oorspronkelijk begroot. Dit komt doordat de WOZ-waarde die in december 2021 is berekend, bij het opleggen van de aanslagen in maart 2022 hoger was. Dit heeft effect op de begroting van 2023 en verder. Daarnaast zijn er woningen bijgebouwd, dit zorgt ook voor extra inkomsten OZB.	29.324	30.165	30.917
2	<i>Forensenbelasting</i> Stijging forensenbelasting komt door een verwachte stijging van de WOZ-waarde van 17%, waar de forensenbelasting op gebaseerd is.	49.265	50.550	51.861
3	<i>Leges omgevingswet</i> Bij de invoering van de omgevingswet is de verwachting dat de legesopbrengsten dalen. Het is nog moeilijk in te schatten hoeveel. Daarom een stelpost opgenomen voor verwachte minder inkomsten. Ook is het nog onzeker of de omgevingswet ingevoerd wordt.	-15.000	-15.000	-15.000

nr.	Toelichting	2023	2024	2025
	Overig			
4	<i>Areaaluitbreiding fase 2 Oost</i> De uitbreiding van fase 2 Oost brengt extra kosten openbaar groen en verkeer en vervoer met zich mee.	-7.103	-7.103	-7.103
5	<i>Subsidie KNRM lifeguard</i> Bij de KNRM zijn de kosten gestegen. Daarom is besloten de subsidie voor de komende 5 jaar te verhogen.	-13.000	-13.000	-13.000
6	<i>Stelpost onverwachte prijsstijgingen</i> Bij het opstellen van de NFK 2023-2026 is rekening gehouden met een indexering van 2,2%. De inflatie is bij het opstellen van de begroting hoog. Het is echter onduidelijk welke kostenstijgingen precies te verwachten zijn. Daarom nemen we een stelpost op voor te verwachte prijsstijgingen.	-75.000	-75.000	-75.000
7	<i>Stelpost jeugd</i> In de meicirculaire 2022 is € 72.000 verwerkt als bijdrage jeugdzorg 2023. Vanuit de provincie is toegezegd dat er een bedrag voor 2024 en verder kan worden opgenomen. We hebben ervoor gekozen dit bedrag voor 75% te verwerken, omdat de toezegging van deze bedragen nog onzeker zijn. We hebben stelpost alleen als bate genomen, en niet gesplitst als bate en last. Dit hebben we gedaan omdat de verwachte lagere lasten niet door compensatie algemene uitkering gerealiseerd worden, maar door minder kosten jeugdzorg.	0	35.251	29.803
8	<i>Uitkering gemeentefonds</i> Bij aansluiting van de meicirculaire 2022 met de begroting bleek dat er voor 2025 te weinig uitkering gemeentefonds opgenomen te zijn. Dit is een aanpassing hierop	0	0	52.953
9	<i>Zwembad</i> We hebben de huurinkomsten en de verstrekken subsidie aangepast naar een hogere indexering (5%).	-6.340	-9.425	-13.029

nr.	Toelichting	2023	2024	2025
10	<i>Salarissen</i> Na het opstellen van de NFK zijn er nog aanpassingen gedaan op de salariskosten. De kosten voor 2023 stijgen met name door het opnemen van een stelpost verhuiskosten. Voor 2024 en verder was het geïndexeerde bedrag in de lentenota 2022 naar 3,6% niet meegenomen in de berekening van NFK 2023-2026. Hierdoor ontstaat er een bate. In 2025 vervallen de kosten voor inhuur archief. Hierdoor is er een hogere vrijval in 2025 dan in 2024.	-9.805	22.451	50.979
11	Overige verschillen < € 5.000	11.071	6.270	6.987
	Totaal verklaard verschil	-36.588	25.159	100.368

De jaarschijf 2026 is nieuw. Daarom is er voor deze jaarschijf geen verschillenverklaring opgenomen.

2. Voorstel

Voorgesteld wordt om:

Te besluiten tot vaststelling van de begroting 2023 inclusief de voorstellen uit NFK 2023-2026.

OVERZICHT NIEUW BELEID NFK 2023-2026

Onderstaand het overzicht Nieuw beleid uit de NFK 2023-2026. Dit nieuw beleid is verwerkt in het coalitieakkoord en in de begroting 2023-2026.

In bijlage 10 is de toelichting op het nieuw beleid opgenomen.

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
A.	Structureel, ten laste van begrotingsresultaat				
1	Groot onderhoud en vervanging jachthaven, kapitaallasten investering € 604.000	-	-20.235	-20.235	-20.235
2	Gestegen kosten baggeren jachthaven 2024 tot en met 2027	-	-10.000	-10.000	-10.000
3	Beheersen en bestrijden invasieve exoten	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
4	Motorisch klein materieel vervangen door elektrisch bij einde levensduur	-1.400	-1.400	-1.300	-1.300
5	Verhogen opleidingsbudget	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
6A	Bijdrage Waddenprogramma	-17.850	-17.850	-17.850	-17.850
6B	Vrijval bijdragen GR de Wadden	9.322	7.509	9.699	8.123
7	Flexibele schil personeel	-120.000	-100.000	-100.000	-100.000
8A	Uitbreiding personeel boa-pool	-28.156	-28.156	-28.156	-28.156
8B	Decentrale uitkering extra capaciteit boa's vanuit meicirculaire 2022	28.156	28.156	28.156	28.156
8C	Uitbreiding personeel lifeguard	-	-20.000	-20.720	-21.466
9	Uitbreiding wethouders FTE van 0,65 naar 0,8	-37.000	-38.332	-39.712	-41.142
10	Cultuurinitiatieven	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500
11	Uitvoeringsbudget participatie	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
12	Vergroten biodiversiteit openbaar groen	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
13	Bevordering van een gezonde leefstijl	-40.000	-70.000	-70.000	-70.000
14	Schoolgebouw LOC (Leer- en ontwikkelcentrum)	-	-134.536	-134.536	-134.536
15	Uitvoering jeugd- en jongerenwerk	pm			
16	Herintroductie coördinatie programmaboek	pm			
	Totaal structureel, ten laste van begrotingsresultaat	-241.928	-439.844	-439.654	-443.405

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
B	Ten laste van de algemene reserve				
17	Opvang vluchtelingen	-5.000	-5.000	-	-
	Totaal	-5.000	-5.000	0	0
C	Ten laste van Overige reserves				
	Diverse reserves				
18	Bijdrage Waddenprogramma	-213.500	-	-	-
	NIEUW Reserve projecten				
18	Bijdrage Waddenprogramma	213.500			
	Reserve baggeren jachthaven				
19	Cutteren jachthaven	-62.000	-	-	-
20	Kosten begeleiding aanbesteding baggeren jachthaven	-6.000	-	-	-
	Reserve lichtmasten		-	-	-
21	Verledden lichtmasten	-6.000	-	-	-60.000
	Reserve duurzaamheid				
22	Onderzoek naar hernieuwbare energie (zon, wind, biomassa)	pm	-	-	-
23	Onderzoek rol gemeente, energiecoöperaties en anderen in uitvoering duurzaamheidsbeleid	pm	-	-	-
	Reserve Eneco				
24	School LOC vrijval voorbereidingskrediet tlv Algemene reserve, op dit krediet wordt afgeschreven	250.000	-	-	-
	Totaal	171.000	0	0	-60.000
D	Kredieten				
25	Schoolgebouw LOC	-5.750.000	-	-	-
	Totaal	-5.750.000	0	0	-60.000

RECAPITULATIE PROGRAMMABEGROTING

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Sociaal	582.099	554.791	591.274	491.115	500.566	525.005
Leefomgeving	1.544.524	1.981.287	1.952.009	1.577.026	1.559.385	1.677.053
Economie en werkgelegenheid	148.769	241.857	177.320	177.764	168.213	191.689
Burgers en bestuur	101.355	402.619	23.730	24.280	24.350	26.224
Financiering en belastingen	5.561.461	5.930.983	6.518.328	6.839.380	6.984.403	6.780.493
Totaal baten	7.938.208	9.111.537	9.262.661	9.109.565	9.236.917	9.200.464

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Sociaal	-2.151.046	-2.416.141	-2.045.405	-2.267.295	-2.289.031	-2.327.560
Leefomgeving	-2.985.382	-3.524.189	-3.493.414	-3.052.640	-3.025.837	-3.206.840
Economie en werkgelegenheid	-491.087	-555.722	-563.392	-545.907	-540.917	-563.472
Burgers en bestuur	-980.196	-1.473.986	-1.199.677	-1.395.606	-1.475.195	-1.580.082
Financiering en belastingen	-1.702.009	-1.771.100	-1.621.586	-1.776.231	-1.754.607	-1.866.434
Totaal lasten	-8.309.720	-9.741.138	-8.923.474	-9.037.679	-9.085.587	-9.544.388

Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-371.512	-629.601	339.187	71.886	151.330	-343.924
---	----------	----------	---------	--------	---------	----------

Toevoegingen & onttrekkingen aan reserves						
Onttrekkingen	630.686	1.155.907	163.003	89.565	29.965	79.065
Toevoegingen	-191.245	-526.306	-436.666	-191.666	-184.166	-184.166
Saldo toevoegingen & onttrekkingen aan reserves	439.441	629.601	-273.663	-102.101	-154.201	-105.101

Geraamde resultaat	67.929	0	65.524	-30.215	-2.871	-449.025
--------------------	--------	---	--------	---------	--------	----------

Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)		0	0	0	0	0
Structureel begrotingssaldo		0	65.524	-30.215	-2.871	-449.025

Programma 1

Sociaal

Thema's binnen dit programma:

- 1.1 Volksgezondheid, zorg en welzijn
- 1.2 Onderwijs en jeugd
- 1.3 Werk en inkomen
- 1.4 Sport en Cultuur
- 1.5 Mutaties reserves programma 1

► 1.1 /1 Volksgezondheid

-19-

Verbonden Partijen in dit thema

In onderstaand overzicht is aangegeven welke verbonden partijen binnen dit thema werkzaamheden uitvoeren. Per verbonden partij is aangegeven aan welke gemeentelijke doelstelling zij een bijdrage levert.

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
Veiligheidsregio Fryslân	De VRF voert door inzet van de GGD en JGZ een aantal wettelijke taken voor onze gemeente uit op gezondheidsterrein (Wet Publieke Gezondheid). Hierbij gaat het om advies (o.a. monitoring), zorg (o.a. infectieziektenbestrijding), crisisbeheersing, gezondheidsbevordering, jeugdgezondheidszorg, uitvoering inspectie kinderopvang, openbare geestelijke gezondheidszorg, lijkschouw.
GR Waddeneilanden	Kennisuitwisseling

In de paragraaf verbonden partijen staat de basisinformatie per verbonden partij.

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.341.10.3 Destructie	0	0	0	0	0	0
6.714.10.6 Openbare gezondheidszorg	4.495	10.000	0	0	0	0
6.715.10.6 Jeugdgezondheidszorg C.J.G. ALLEEN DOORBELASTING UREN	0	0	0	0	0	0
6.723.15.3 Ontsmetting en ongediertebestrijding	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	4.495	10.000	0	0	0	0

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.341.10.3 Destructie	-404	-411	-434	-434	-434	-434
6.714.10.6 Openbare gezondheidszorg	-61.894	-65.781	-57.364	-58.342	-59.381	-60.404
6.715.10.6 Jeugdgezondheidszorg C.J.G. ALLEEN DOORBELASTING UREN	0	0	0	0	0	0
6.723.15.3 Ontsmetting en ongediertebestrijding	-9.416	-9.726	-10.667	-10.677	-10.687	-10.697
Totaal lasten	-71.714	-75.918	-68.465	-69.453	-70.502	-71.535

► 1.1 /2 Zorg en Welzijn

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Doel 3 Verzekeren van een goede gezondheid en promoten van welzijn voor alle leeftijden. Doel 10 Dringen op ongelijkheid in en tussen landen terug. Doel 17 Versterken van de implementatiemiddelen en revitaliseren van het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling.	Zorgen dat (oudere) eilanders zo lang mogelijk op Schiermonnikoog kunnen blijven wonen met alle zorg die zij daarbij nodig hebben.	Samen met huisarts, thuiszorg en zorg & wel-zijn onderzoeken of er lacunes in het zorgaanbod zitten. Onderzoek verrichten naar mogelijkheden om met commerciële partijen het betaalbaar zorg-aanbod op het eiland te verbreden.
3.8 Zorgen voor een universele gezondheidsdekking, met inbegrip van de bescherming tegen financiële risico's, toegang tot kwaliteitsvolle essentiële gezondheidszorgdiensten en toegang tot de veilige, doeltreffende, kwaliteitsvolle en betaalbare essentiële geneesmiddelen en vaccins voor iedereen. 10.2 Tegen 2030 de sociale, economische en politieke inclusie van iedereen mogelijk maken en bevorderen, ongeacht leeftijd, geslacht, handicap, ras, etniciteit, herkomst, godsdienst of economische of andere status. 17.17 Doeltreffende openbare, publiek-private en maatschappelijke partnerschappen aanmoedigen en bevorderen, voortbouwend op de ervaring en het netwerk van partnerschappen.	Maatschappelijke deelname, zelfredzaamheid en participatie van de inwoners van Schiermonnikoog.	Bieden van een inloopvoorziening in het Koningshuis. Bieden van maatwerkvoorzieningen (hulp bij het huishouden, begeleiding, dagbesteding, vervoer, hulpmiddelen, woningaanpassingen). Versterken van de vroegsignalering en de toegang tot zorg.

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	eenheid	bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	2021	540,00	Geen data

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	toelichting
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.614.00.7 Tegemoetkoming chronisch zieken / CER	0	0	0	0	0	0
6.661.00.0 WMO (hulpmiddelen)	0	0	0	0	0	0
6.661.00.1 WMO (woonvoorzieningen)	0	0	0	0	0	0
6.662.00.1 Mobiliteitsbureau NOF (Jobinder)	0	0	0	0	0	0
6.662.00.3 WMO (collectief vervoer)	2.092	0	0	0	0	0
6.662.00.6 Zorg in natura - Participatie zwaar	0	0	0	0	0	0
6.662.00.8 WMO (zorg in natura)	0	0	0	0	0	0
6.662.10.2 Maatschappelijke begeleiding	0	0	0	0	0	0
6.662.10.4 WMO (Huishoudelijke verzorging)	602	0	0	0	0	0
6.662.10.6 Dagbesteding (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.662.10.8 Inloopfunctie GGZ	0	0	0	0	0	0
6.662.11.0 Overig maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.662.15.6 Overige maatschappelijke aangelegenheden	0	0	0	0	0	0
6.662.15.7 Opvang vluchtelingen	0	0	0	0	0	0
6.663.00.1 WMO (opvang en beschermd wonen 18+)	0	0	30.000	0	0	0
6.663.00.3 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.663.00.5 Jeugdbescherming	0	0	0	0	0	0

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.667.10.4 Eigen bijdrage Huishoudelijke zorg in natura VERVALT PER 2023	7.353	0	0	0	0	0
6.670.02.5 Thuis- en mantelzorgondersteuning	0	0	0	0	0	0
6.670.02.6 Innovatie, transformatiebudget zorg & welzijn	0	0	0	0	0	0
6.670.02.8 Inloopvoorziening ouderen Koningshuis	0	0	0	0	0	0
6.671.00.1 Gebiedsteam, informatie en advies	0	5.760	5.846	5.935	6.025	6.115
6.672.02.0 PGB - Jeugdzorg ALLEEN DOORBELASTING UREN	0	0	0	0	0	0
6.682.00.0 Individuele voorzieningen natura Jeugd ALLEEN DOORBELASTING UREN	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	10.047	5.760	35.846	5.935	6.025	6.115

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.614.00.7 Tegemoetkoming chronisch zieken / CER	-2.345	-1.666	-1.665	-1.665	-1.665	-1.665
6.661.00.0 WMO (hulpmiddelen)	-19.226	-28.036	-28.130	-28.180	-28.230	-28.280
6.661.00.1 WMO (woonvoorzieningen)	-36.352	-38.129	-38.202	-38.277	-38.352	-38.352
6.662.00.1 Mobiliteitsbureau NOF (Jobinder)	-2.464	-3.010	-3.060	-3.110	-3.160	-3.210
6.662.00.3 WMO (collectief vervoer)	-35.515	-34.756	-35.347	-35.932	-36.517	-35.534
6.662.00.6 Zorg in natura - Participatie zwaar	-4.260	0	0	0	0	0
6.662.00.8 WMO (zorg in natura)	-29.822	-27.754	-37.490	-37.439	-37.386	-37.332
6.662.10.2 Maatschappelijke begeleiding	-54.845	-36.239	-35.010	-35.360	-35.760	-36.160
6.662.10.4 WMO (Huishoudelijke verzorging)	-118.029	-117.555	-118.567	-118.632	-118.637	-118.637
6.662.10.6 Dagbesteding (WMO)	0	0	-1	-1	-1	-1
6.662.10.8 Inloopfunctie GGZ	0	0	-1	-1	-1	-1
6.662.11.0 Overig maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	-1	-1	-1	-1

	Rekening	Begroting	Begroting	Raming	Raming	Raming
6.662.15.6 Overige maatschappelijke aangelegenheden	-45.352	-58.777	-23.644	-23.638	-23.577	-23.513
6.662.15.7 Opvang vluchtelingen	0	-9.800	-5.000	-5.000	0	0
6.663.00.3 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	-1	-1	-1	-1
6.663.00.5 Jeugdbescherming	0	0	-1	-1	-1	-1
6.663.00.7 Jeugdreclassering	0	0	-1	-1	-1	-1
6.667.10.4 Eigen bijdrage Huishoudelijke zorg in natura VERVALT PER 2023	0	0	0	0	0	0
6.670.02.5 Thuis- en mantelzorgondersteuning	-3.134	-3.404	-23.425	-23.425	-23.425	-23.425
6.670.02.6 Innovatie, transformatiebudget zorg & welzijn	-1.474	-3.965	-23.988	-23.989	-23.989	-23.990
6.670.02.8 Inloopvoorziening ouderen Koningshuis	-3.362	-29.510	-29.898	-30.027	-30.159	-30.293
6.671.00.1 Gebiedsteam, informatie en advies	-33.807	-41.111	-41.170	-41.255	-41.340	-41.425
6.672.02.0 PGB - Jeugdzorg ALLEEN DOORBELASTING UREN	0	0	0	0	0	0
6.682.00.0 Individuele voorzieningen natura Jeugd ALLEEN DOORBELASTING UREN	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	-444.334	-512.841	-530.475	-531.975	-528.413	-528.202

1.2 Onderwijs en jeugd

► 1.2 /1 Onderwijs

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Doel 4 Verzekeren gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen. 4.1 Er tegen 2030 voor zorgen dat alle meisjes en jongens op een vrije, billijke en kwalitatief hoogstaande manier lager en middelbaar onderwijs kunnen afwerken, wat moet kunnen leiden tot relevante en doeltreffende leerresultaten. 4.2 Er tegen 2030 voor zorgen dat alle meisjes en jongens in hun vroege kindertijd toegang hebben tot een kwalitatieve ontwikkeling, zorg en opvoeding voorafgaand aan de lagere school zodat ze klaar zijn voor het basisonderwijs. 4.3 Tegen 2030 gelijke toegang garanderen voor alle vrouwen en mannen tot betaalbaar en kwaliteitsvol technisch, beroeps- en hoger onderwijs, met inbegrip van de universiteit. 4.4 Tegen 2030 het aantal jongeren en volwassenen met relevante vaardigheden, met inbegrip van technische en beroepsvaardigheden, voor tewerkstelling, degelijke jobs en ondernemerschap aanzienlijk opdrijven. 4.a Bouwen en verbeteren van onderwijsfaciliteiten die aandacht hebben voor kinderen, mensen met een beperking en gendergelijkheid en die een veilige, geweldloze, inclusieve en doeltreffende leeromgeving bieden voor iedereen.	Goed onderwijs waarbij de jeugd van 0-16 zich ononderbroken kan ontwikkelen op het eiland door het bieden van een doorgaande leerlijn, zowel pedagogisch als didactisch, van 0-16 jaar.	Onderwijsaanbod handhaven, ondersteunen en daar waar nodig verbreden in het Leer- en ontwikkelcentrum 0-16 jaar.. Voortzetten van het proces om te komen tot een multifunctioneel nieuw schoolgebouw van 0-16 jaar Ondersteunen in onderwijs op maat voor ieder kind. Bijdragen in de exploitatie van de kinderopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang. Daarnaast onderzoeken naar een structurele oplossing. Zorgdragen van het bestuur van SWS Yn de mande. Voortzetten van het proces voor bestuursoverdracht van SWS Yn de mande aan de gemeente. Het signaleren, bestrijden en voorkomen van onderwijsachterstanden voor kinderen van 0-13 jaar. Investeren in de kwaliteit van de voorschoolse educatie. Handhaven van de huidige vervoersregeling voor leerlingen aan de wal, onder andere naar het Dockinga College in Dokkum.

Verbonden Partijen in dit thema

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	Instandhouden kwalitatief goede scholen

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	eenheid	bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2021		2,50
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2021		19,00
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie(vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2020	3,50	1,80

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	toelichting
Absoluut verzuim	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021.'
Relatief verzuim	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021.'
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie(vsv-ers)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021.'

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.420.10.4 Gymnastiekonderwijs Basisonderwijs (openbaar en bi	2.701	-5.740	2.028	2.061	2.094	2.128
6.420.15.4 Overige voorzieningen (basisonderwijs)	3.622	3.460	3.540	3.620	4.000	4.000
6.420.20.4 Openbaar basisonderwijs voorzieningen	34.410	35.000	35.750	36.500	37.250	37.250
6.421.10.4 Huisvesting Basisonderwijs (openbaar en bijzonder)	1.405	18.680	49.497	56.390	13.457	13.457
6.440.10.4 Overige voorzieningen	949	8.435	712	724	736	748
6.441.10.4 Huisvesting voortgezet onderwijs (openbaar en bijz	0	12.500	12.500	0	0	0
6.461.10.4 Huisvesting Leer- en Ontwikkelcentrum (LOC)	0	0	0	0	0	0
6.480.10.4 Onderwijsbegeleiding	62.375	70.990	65.002	62.330	62.330	62.330
6.480.15.4 Overige onderwijsvoorzieningen	4.806	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
6.480.30.4 Buurtsportcoach (onderwijs)	7.500	9.500	8.250	8.875	9.500	10.125
Totaal baten	117.768	160.825	185.279	178.500	137.367	138.038

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.420.10.4 Gymnastiekonderwijs Basisonderwijs (openbaar en bi	-17.201	-4.266	-11.950	-12.287	-12.631	-12.972
6.420.15.4 Overige voorzieningen (basisonderwijs)	-20.762	-13.472	-13.422	-13.422	-13.422	-13.422
6.420.20.4 Openbaar basisonderwijs voorzieningen	-64.091	-56.997	-59.626	-61.842	-64.161	-65.581
6.421.10.4 Huisvesting Basisonderwijs (openbaar en bijzonder)	-70.092	-78.904	-108.427	-115.160	-72.070	-72.081
6.440.10.4 Overige voorzieningen	-3.402	-12.584	-4.823	-4.941	-5.063	-5.181
6.441.10.4 Huisvesting voortgezet onderwijs (openbaar en bijz	-17.183	-32.582	-32.777	-20.436	-20.434	-21.619
6.461.10.4 Huisvesting Leer- en Ontwikkelcentrum (LOC)	0	-250.000	250.000	-134.536	-134.536	-134.536
6.480.10.4 Onderwijsbegeleiding	-67.686	-86.055	-80.392	-78.045	-78.345	-78.695
6.480.15.4 Overige onderwijsvoorzieningen	-40.586	-45.063	-37.706	-37.690	-37.673	-37.657
6.480.30.4 Buurtsportcoach (onderwijs)	-17.825	-15.346	-16.500	-17.750	-19.000	-20.250
Totaal lasten	-318.828	-595.269	-115.623	-496.109	-457.335	-461.994

► 1.2 /2 Jeugd

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Doel 3 Verzekeren een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden.	Jongeren op Schiermonnikoog groeien veilig en gezond op tot volwassenen.	Ontwikkelen van een positief jeugdbeleid met aandacht voor preventie en gezonde leefstijl.
Doel 4 Verzekeren gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen.		
3.5 De preventie en behandeling versterken van misbruik van verslavende middelen, met inbegrip van drugsgebruik en het schadelijk gebruik van alcohol.		Bieden van individuele voorzieningen (o.a. specialistische Jeugdhulp).
4.1 Er tegen 2030 voor zorgen dat alle meisjes en jongens op een vrije, billijke en kwalitatief hoogstaande manier lager en middelbaar onderwijs kunnen afwerken, wat moet kunnen leiden tot relevante en doeltreffende leerresultaten.		Bieden van een breed aanbod van activiteiten gericht op de jeugd met aandacht voor gezonde leefstijl.
		Het bieden van schoolmaatschappelijk werk.
		Verzorgen van periodiek jeugdoverleg met betrokken professionals.

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	eenheid	bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2021		2,50
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2021		19,00
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie(vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2020	3,50	1,80

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	toelichting
Absoluut verzuim	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021.'
Relatief verzuim	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021.'
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie(vsv-ers)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021.'

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.650.10.6 Peuterspeelzaal en kinderopvang	0	0	0	0	0	0
6.650.15.6 Toezicht peuterspeelzaal	0	0	0	0	0	0
6.670.10.6 Jeugd- en jongerenwerk	140	75.000	4.152	3.299	17.119	17.119
6.672.02.0 PGB - Jeugdzorg ALLEEN DOORBELASTING UREN	0	0	0	0	0	0
6.672.02.1 Jeugdhulp zonder verblijf: begeleiding en persoonlijke verzorging	0	0	0	0	0	0
6.672.02.2 Jeugdhulp zonder verblijf: behandeling	0	0	0	0	0	0
6.672.02.3 Jeugdhulp dagbesteding	0	0	0	0	0	0
6.672.02.4 Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	0	0	0	0	0
6.672.02.5 Pleegzorg	0	0	0	0	0	0
6.672.02.6 Gezinsgerichte jeugdhulp	0	0	0	0	0	0
6.672.02.7 Jeugdhulp met verblijf overig	0	0	0	0	0	0
6.672.02.8 Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	0	0	0	0
6.672.02.9 Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	0	0	0	0
6.672.03.0 Gesloten plaatsing	0	0	0	0	0	0
6.682.00.0 Individuele voorzieningen natura Jeugd ALLEEN DOORBELASTING UREN	0	0	0	0	0	0
6.715.10.6 Jeugdgezondheidszorg C.J.G. ALLEEN DOORBELASTING UREN	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	140	75.000	4.152	3.299	17.119	17.119

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.650.10.6 Peuterspeelzaal en kinderopvang	-37.910	-32.006	-32.048	-32.126	-30.580	-30.213
6.650.15.6 Toezicht peuterspeelzaal	-15.539	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
6.670.10.6 Jeugd- en jongerenwerk	-120.479	-182.101	-105.721	-105.354	-119.705	-120.048
6.672.02.0 PGB - Jeugdzorg ALLEEN DOORBELASTING UREN	-49.109	-67.571	-3.567	-3.567	-3.567	-3.567
6.672.02.1 Jeugdhulp zonder verblijf: begeleiding en persoonlijke verzorging	0	0	-90.159	-65.683	-65.685	-65.687
6.672.02.2 Jeugdhulp zonder verblijf: behandeling	0	0	-1	-1	-1	-1
6.672.02.3 Jeugdhulp dagbesteding	0	0	-1	-1	-1	-1
6.672.02.4 Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	0	-175.016	-127.502	-127.505	-127.508
6.672.02.5 Pleegzorg	0	0	-1	-1	-1	-1
6.672.02.6 Gezinsgerichte jeugdhulp	0	0	-1	-1	-1	-1
6.672.02.7 Jeugdhulp met verblijf overig	0	0	-1	-1	-1	-1
6.672.02.8 Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	-1	-1	-1	-1
6.672.02.9 Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	-1	-1	-1	-1
6.672.03.0 Gesloten plaatsing	0	0	-1	-1	-1	-1
6.682.00.0 Individuele voorzieningen natura Jeugd ALLEEN DOORBELASTING UREN	-155.354	-135.856	-7.847	-7.847	-7.847	-7.847
6.715.10.6 Jeugdgezondheidszorg C.J.G. ALLEEN DOORBELASTING UREN	-1.814	-2.434	-1.249	-1.249	-1.249	-1.249
Totaal lasten	-380.205	-422.968	-418.615	-346.336	-359.146	-359.127

1.3 Werk en inkomen

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Doel 1 Beëindig armoede overal en in al haar vormen. Doel 8 Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen.	Mensen nemen naar hun mogelijkheden deel aan het arbeidsproces.	In samenwerking met de gemeente Noardeast-Fryslân: • Inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt begeleiden naar werk of deel laten nemen aan maatschappelijke activiteiten c.q. vrijwilligerswerk; • inzetten van loonkostensubsidies; • verlenen van bijstandsuitkeringen; • bieden van vangnetvoorzieningen; • uitvoeren van de Wsw; • uitvoeren van minimaregelingen.
1.2 Tegen 2030 het aandeel mannen, vrouwen en kinderen van alle leeftijden die volgens de nationale definities in armoede leven in al haar dimensies, minstens tot de helft terugbrengen.		Inzetten op preventie en vroegsignalering ter voorkoming van schulden.
1.3 Nationaal toepasbare sociale beschermingssystemen en maatregelen implementeren voor iedereen, met inbegrip van sociale beschermingsvloeren, en tegen 2030 een aanzienlijke dekkingsgraad realiseren van de armen en de kwetsbaren.		Ondersteuning bij schuldenproblematiek.
8.5 Tegen 2030 komen tot een volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor alle vrouwen en mannen, ook voor jonge mensen en personen met een handicap, alsook een gelijk loon voor werk van gelijke waarde.		

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	eenheid	bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Funcziemenging	%	2021	51,30	53,30
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2021	246,90	165,10
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	2021	1093,50	805,50
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2021		70,40
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2015		2,00
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2021	122,20	431,20
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	2020	172,40	202,00

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	toelichting
Funcziemenging	De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel banen als woningen.
Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
Banen	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
Werkloze jongeren	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar.

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.610.10.4 Bijstandverlening WWB	148.439	161.000	161.000	161.000	161.000	161.000
6.610.15.4 IOAW	0	0	0	0	0	0
6.610.20.4 Bijstandsbesluit Zelfst. (gevestigde zelfst.)	75.413	0	0	0	0	0
6.611.10.4 Sociale werkvoorziening VERVALT PER 2023	0	0	0	0	0	0
6.614.10.4 Bijzondere bijstandverlening	1.649	0	0	0	0	0
6.614.15.4 Kwijtschelding belastingen	0	0	0	0	0	0
6.614.20.4 Schuldhulpverlening	0	0	0	0	0	0
6.623.30.4 Participatiebudget > reïntegratie	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	225.500	161.000	161.000	161.000	161.000	161.000

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.610.10.4 Bijstandverlening WWB	-136.981	-163.150	-163.650	-164.150	-164.650	-165.150
6.610.15.4 IOAW	-663	-21.000	-21.000	-21.000	-21.000	-21.000
6.610.20.4 Bijstandsbesluit Zelfst. (gevestigde zelfst.)	-81.639	0	0	0	0	0
6.611.10.4 Sociale werkvoorziening VERVALT PER 2023	0	0	0	0	0	0
6.614.10.4 Bijzondere bijstandverlening	-23.974	-21.900	-21.000	-21.100	-21.200	-21.300
6.614.15.4 Kwijtschelding belastingen	-3.897	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
6.614.20.4 Schuldhulpverlening	-871	-3.750	-2.750	-2.750	-2.750	-2.750
6.623.30.4 Participatiebudget > reïntegratie	-10.781	-16.944	-16.952	-16.962	-16.972	-16.982
Totaal lasten	-258.805	-230.744	-229.352	-229.962	-230.572	-231.182

1.4 Sport en Cultuur

► 1.4 /1 Sport

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Doel 9 Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie.	In stand houden van sportvoorzieningen en bekijken van mogelijkheden om het bestaande aanbod uit te breiden.	Verhuren van de sporthal.
		Periodiek overleg voeren met Optisport als exploitant van het zwembad en bijdragen in de exploitatie van het zwembad.
9.1 Ontwikkelen van kwalitatieve, betrouwbare, duurzame en veerkrachtige infrastructuur, met inbegrip van regionale en grensoverschrijdende infrastructuur, ter ondersteuning van de economische ontwikkeling en het menselijk welzijn, met klemtoon op een betaalbare en billijke toegang voor iedereen.	De volgende ambities van het Lokaal Sportakkoord: - we helpen mensen, die niet vanzelfsprekend sporten en bewegen, om in beweging te komen; - alle kinderen van 0 tot 18 jaar bewegen hun hele jeugd en zijn motorisch vaardig; - sportverenigingen moeten toekomstbestendig worden; - sportlocaties zijn multifunctioneel in te zetten.	Subsidiëren van de ruitervereniging in de manege aan de Reddingsweg.
		Voortzetten van de regeling buurtsportcoach in samenwerking met partners en waar mogelijk combineren met het Lokaal Sportakkoord.
		Uitwerken van de mogelijkheden om het sportaanbod op het eiland te verbreden naar aanleiding van het behoefteonderzoek dat in 2022 is gedaan.
		Uitvoering van het Lokaal Sportakkoord met behulp van de aangestelde sportcoördinator die aan de slag gaat met betrokken partijen en inwoners en welke middels subsidie vanuit de rijksoverheid bekostigd wordt.

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	eenheid	bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Niet-Sporters	%	2020		49,30

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	toelichting
Niet-Sporters	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet. Geen data

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.530.00.6 Buurtsportcoach (sportverenigingen)	2.250	1.900	1.650	1.775	1.900	2.025
6.530.10.6 Zwembad	167.820	115.921	189.286	129.318	165.822	185.547
6.530.15.6 Gymnastieklokaal	3.650	2.695	2.740	2.785	2.830	2.875
6.530.20.6 Ruitersport	350	1.285	1.343	1.403	1.403	1.403
6.530.25.6 Sport algemeen	42.572	10.000	0	0	0	0
6.531.10.6 Groene sportvelden	7.277	7.100	7.100	7.100	7.100	7.100
Totaal baten	223.918	138.901	202.119	142.381	179.055	198.950

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.530.00.6 Buurtsportcoach (sportverenigingen)	-17.825	-17.846	-19.000	-20.250	-21.500	-22.750
6.530.10.6 Zwembad	-385.749	-322.599	-413.972	-333.118	-375.738	-401.726
6.530.15.6 Gymnastieklokaal	-21.857	-15.904	-18.052	-18.508	-18.971	-19.432
6.530.20.6 Ruitersport	-5.029	-9.185	-9.237	-9.297	-9.297	-6.797
6.530.25.6 Sport algemeen	-47.864	-13.997	-3.761	-3.362	-2.950	-2.504
6.531.10.6 Groene sportvelden	-18.554	-23.099	-24.033	-24.483	-24.933	-25.383
Totaal lasten	-496.877	-402.630	-488.055	-409.018	-453.389	-478.592

► 1.4 /2 Cultuur

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Doel 4 Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen. Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam. Doel 17 Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling.	In stand houden en waar nodig vernieuwen van voorzieningen op het gebied van cultuur. Daarnaast bijdragen aan organisaties die kunst- en cultuurbeleving op het eiland aan zowel gasten als eigen inwoners aanbieden.	Bevorderen en stimuleren van kunst en cultuur door de subsidiering van o.a. de bibliotheek, muziekschool Opus 3, muziekvereniging I.N., de cultuurhistorische vereniging 't Heer en Feer en van culturele evenementen zoals het Kamermuziekfestival en het muziekconcours en eventueel nieuwe initiatieven.
4.7 Er tegen 2030 voor zorgen dat alle leerlingen kennis en vaardigheden verwerven die nodig zijn om duurzame ontwikkeling te bevorderen, onder andere via vorming omtrent duurzame ontwikkeling en duurzame levenswijzen, mensenrechten, gendergelijkheid, de bevordering van een cultuur van vrede en geweldloosheid, wereldburgerschap en de waardering van culturele diversiteit en van de bijdrage van de cultuur tot de duurzame ontwikkeling. 11.4 De inspanningen verhogen om het culturele en natuurlijke erfgoed van de wereld te beschermen en veilig te stellen. 17.17 Doeltreffende openbare, publiek-private en maatschappelijke partnerschappen aanmoedigen en bevorderen, voortbouwend op de ervaring en het netwerk van partnerschappen.		Opstellen van een concrete aanpak om het muziekonderwijs nieuw leven in te blazen samen met betrokkenen.

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.002.20.6 Overige aangelegenheden oudheidkunde	0	0	0	0	0	0
6.510.10.6 Openbare bibliotheek	0	0	0	0	0	0
6.511.10.6 Muziekschool	0	0	0	0	0	0
6.540.10.6 Kunst en cultuur	0	0	0	0	0	0
6.821.15.9 Torens en uurwerken	230	3.305	2.878	0	0	3.783
Totaal baten	230	3.305	2.878	0	0	3.783

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.002.20.6 Overige aangelegenheden oudheidkunde	-17.951	-18.200	-18.550	-19.000	-19.450	-19.450
6.510.10.6 Openbare bibliotheek	-90.028	-91.288	-93.892	-96.565	-99.320	-103.483
6.511.10.6 Muziekschool	-33.563	-33.678	-34.374	-35.024	-35.724	-36.324
6.540.10.6 Kunst en cultuur	-29.976	-24.800	-40.600	-29.300	-30.600	-29.300
6.821.15.9 Torens en uurwerken	-8.764	-7.805	-7.404	-4.553	-4.580	-8.371
Totaal lasten	-180.282	-175.771	-194.820	-184.442	-189.674	-196.928

1.5 Mutaties reserves programma 1

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.980.11.2 Mutaties reserves programma 1	149.352	354.788	-213.305	10.000	5.000	2.500
Totaal baten	149.352	354.788	-213.305	10.000	5.000	2.500

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.980.11.2 Mutaties reserves programma 1	-12.881	0	-6.499	-6.499	-6.499	-6.499
Totaal lasten	-12.881	0	-6.499	-6.499	-6.499	-6.499

Recapitulatie programma 1

Sociaal

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
1.1 Volksgezondheid, zorg en welzijn	14.542	15.760	35.846	5.935	6.025	6.115
1.2 Onderwijs en jeugd	117.908	235.825	189.431	181.799	154.486	155.157
1.3 Werk en inkomen	225.500	161.000	161.000	161.000	161.000	161.000
1.4 Sport en Cultuur	224.149	142.206	204.997	142.381	179.055	202.733
Totaal baten	582.099	554.791	591.274	491.115	500.566	525.005

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
1.1 Volksgezondheid, zorg en welzijn	-722.325	-794.620	-598.940	-601.428	-598.915	-599.737
1.2 Onderwijs en jeugd	-492.756	-812.376	-534.238	-842.445	-816.481	-821.121
1.3 Werk en inkomen	-258.805	-230.744	-229.352	-229.962	-230.572	-231.182
1.4 Sport en Cultuur	-677.160	-578.401	-682.875	-593.460	-643.063	-675.520
Totaal lasten	-2.151.046	-2.416.141	-2.045.405	-2.267.295	-2.289.031	-2.327.560

Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-1.568.947	-1.861.350	-1.454.131	-1.776.180	-1.788.465	-1.802.555
---	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Toevoegingen & onttrekkingen aan reserves	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
1.5 Mutaties reserves programma 1 - onttrekkingen	149.352	354.788	-213.305	10.000	5.000	2.500
1.5 Mutaties reserves programma 1 - toevoegingen	-12.881	0	-6.499	-6.499	-6.499	-6.499
Saldo toevoegingen & onttrekkingen aan reserves	136.471	354.788	-219.804	3.501	-1.499	-3.999

Geraamde resultaat	-1.432.476	-1.506.562	-1.673.935	-1.772.679	-1.789.964	-1.806.554
--------------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Programma 2

Leefomgeving

Thema's binnen dit programma:

- 2.1 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen
- 2.2 Verkeer en vervoer
- 2.3 Duurzaamheid, natuur en milieu
- 2.4 Fysieke leefomgeving
- 2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving
- 2.6 Openbare orde en veiligheid
- 2.7 Mutaties reserves programma 2

2.1 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

► 2.1 /1 Bestemmingsplannen

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Doel 3 Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden. Doel 4 Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen. Doel 6 Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen. Doel 7 Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen. Doel 8 Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen. Doel 9 Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie. Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam. Doel 13 Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden. Doel 14 Behoud en maak duurzaam gebruik van oceanen, zeeën en maritieme hulpbronnen. Doel 15 Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen op het vasteland, beheer bossen en wouden duurzaam, bestrijd woestijnvorming, stop landdegradatie en draai het	Een goede ruimtelijke ordening.	A. Bestemmingsplan Dorp Het bestemmingsplan Verbrede reikwijdte Schiermonnikoog – Dorp is vastgesteld. Er is Hoger Beroep aangetekend tegen het bestemmingsplan. Dit kan mogelijk leiden tot aanpassing van het bestemmingsplan. (SDG-doel 16) B. Busremise Vaststelling van het bestemmingsplan is gepland eind 2022/begin 2022. (SDG-doel 8) C. Oude Busremise Door de bouw van de nieuwe busremise komt de locatie van de oude busremise vrij voor herontwikkeling. (SDG-doel 11) D. Inbreiding Noorderstreek Het planologisch voorbereiden van een herontwikkeling van de betreffende locatie en het voorbereiden van de bestemmingsplanprocedure. (SDG-doel 11) E. School Het planologisch mogelijk maken van de bouw van een nieuwe school. Zie onderwijs. (SDG-doel 4) F. Omgevingsvisie Het starten met de opstelling van een Omgevingsvisie voor de gemeente Schiermonnikoog conform de afspraken met de gemeenteraad. (SDG-doelen 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14 en 15) G. Buitengebied

terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe. Doel 16 Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en bouw op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en toegankelijke instellingen uit.		Het treffen van planologische voorbereidingen om het bestemmingsplan Buitengebied te actualiseren. (SDG-doelen 3, 6, 7, 8, 9, 11, 13 14, 15 en 16)
	Behoud van de natuur op het eiland en op Zee, m.n. de Waddenzee.	Net op Zee De gemeente volgt kritisch de ontwikkelingen van de aanleg van een stroomkabel vanaf het windmolenpark op de Noordzee naar het vaste land. (SDG-doel 14)
	Werken conform de regels van nieuwe wetgeving.	Inwerkingtreding Omgevingswet per 1 januari 2023 Het treffen van eventuele aanpassingen en mogelijk verbeteringen zodat conform de nieuwe Omgevingswet gewerkt kan worden. (SDG-doel 16)
	Afstemming en gezamenlijk optrekken binnen het samenwerkingsverband De Waddeneilanden.	Samenwerking De Waddeneilanden Wij informeren elkaar en trekken gezamenlijk op waar dat mogelijk is.

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.810.10.7 Bestemmingsplannen	0	0	0	0	0	0
6.830.00.0 Woningbouwlocatie Oost	211.560	507.150	363.982	0	0	0
Totaal baten	211.560	507.150	363.982	0	0	0

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.810.10.7 Bestemmingsplannen	-175.214	-221.604	-162.172	-117.417	-87.417	-87.417
6.830.00.0 Woningbouwlocatie Oost	-211.198	-507.150	-361.283	0	0	0
Totaal lasten	-386.412	-728.754	-523.455	-117.417	-87.417	-87.417

► 2.1 /2 Wonen en volkshuisvesting

SDG Doelen Wonen en Volkshuisvesting	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
11 Duurzame steden en gemeenschappen <i>11.1 Tegen 2030 voor iedereen toegang voorzien tot adequate, veilige en betaalbare huisvesting en basisdiensten, en sloppenwijken verbeteren</i>	Actueel beleid op wonen waarbij we passend toewijzen en doorstroming optimaliseren.	Vaststellen nieuwe woonvisie. Evalueren huisvestingsverordening 2020-2024. Hernieuwen en vaststellen huisvestingsverordening. Daarbij ook zorgdragen voor de juiste afstemming met het bestemmingsplan.
	Grip hebben en houden op een betaalbare voorraad koopwoningen.	Realiseren van duurzaam betaalbare koopwoningen op bouwlocatie Oost.
	Invulling geven aan bouwlocatie Oost.	Invulling geven aan de overgebleven kavels op bouwlocatie Oost met duurzaam betaalbare koopwoningen.
		Mogelijkheden onderzoeken voor locatie Noord van Oost in samenhang met de realisatie van de nieuwe busremise.
	Terugdringen illegaal gebruik woningen.	Toezicht houden op het juiste gebruik (permanent en/of recreatief) van woningen (doorlopende actie).
	Voldoende huisvesting voor (seizoens)personeel.	Aan de hand van het onderzoek naar personeelshuisvesting 2021 en het onderzoek van Rho mogelijkheden voor personeelshuisvesting benutten. In samenwerking met GRAS/boeren en SOV.
	Locaties voor nieuwbouw optimaal benutten.	Mogelijkheden voor herbestemming locatie Boelensschool onderzoeken. Starten met de uitvoering van herbestemming Oude Centrale. Mogelijkheden voor woningbouw bij het LOC uitwerken.

SDG Doelen Wonen en Volkshuisvesting	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	Bewonersinitiatieven kansen geven.	Samenwerking/faciliteren woningbouwcoöperatie in oprichting (Wadden Wonen) en de Dorpsontwikkelingsmaatschappij (DOM) van de Provincie Fryslân.
	Alternatieve woonvormen passend ruimte bieden.	Onderzoek naar de mogelijkheden voor alternatieve woonvormen op Schiermonnikoog, zoals tiny houses, collectief wonen, building with nature etc.

Verbonden Partijen in dit thema

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	Gezamenlijk behartigen van belangen rondom status anticipatie regio / krimp / behoud vitale leefgemeenschappen.
	Gezamenlijk optrekken om zorg te dragen voor voldoende betaalbare en passende woonruimte (woonanalyse).

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	eenheid	bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2021	17,00	8,90
Demografische druk	%	2022	73,80	70,30

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	toelichting
Nieuw gebouwde woningen	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.822.00.0 Overige volkshuisvesting	1.142	0	0	0	0	0
Totaal baten	1.142	0	0	0	0	0

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.822.00.0 Overige volkshuisvesting	-79.708	-85.616	-100.892	-63.392	-63.392	-63.392
Totaal lasten	-79.708	-85.616	-100.892	-63.392	-63.392	-63.392

2.2 Verkeer en vervoer

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Doel 3 Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden.	We willen een autoluw eiland zijn en blijven.	We blijven terughoudend bij het verlenen van ontheffingen voor het rijverbod. We wijzen aanvragers van een ontheffing op alternatieven en op de voorwaarden die gelden. We blijven inwoners, bedrijven en gasten bewust maken van het autoluwe karakter van het eiland.
	We maken het centrum van het dorp meer autoluw.	We zetten de gesloten verklaring van Middenstreek-Nieuwstreek-Reeweg in de maanden juli en augustus voort. We richten het centrumgebied in als woonerf (maximaal 15 km/uur en alleen parkeren op gemarkeerde plekken).
	Parkeerproblematiek aanpakken.	We betrekken dit onderwerp in het periodiek overleg met de politie en we investeren in eigen handhavingscapaciteit.
Doel 9 Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie.	We zijn actief betrokken bij de bestaande en nieuwe concessies voor busvervoer op het eiland en de Waddenveren.	We overleggen met Wagenborg en de Provincie over de voorbereiding van de nieuwe concessieverlening in 2029 en de tussentijdse evaluatie in 2023.
		De concessie voor busvervoer door Arriva is verlengd tot eind 2024. We zijn betrokken bij de concessieverlening voor busvervoer vanaf 2025. We blijven inzetten op elektrische bussen met aangepaste snelheid in het dorp.

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	We willen de verkeersveiligheid vergroten waar dat nodig is.	We voeren een evaluatie uit van de verkeersmaatregelen aan de Heereweg, Reddingsweg, Oostereeweg en Badweg om de snelheid te beperken.
Doel 7 Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen.	We stimuleren en faciliteren duurzame mobiliteit voor onze inwoners, bedrijven en onze gasten.	We faciliteren laadpalen op centraal gelegen plek(ken) op eiland en in Lauwersoog in overeenstemming met de concessie van de OVEF. We faciliteren deelmobiliteit op het eiland en in Lauwersoog in overleg met samenwerkingspartners.
Doel 9 Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie.	We zijn actief betrokken bij de ontwikkelingen op het gebied van verkeer in Lauwersoog.	We nemen deel aan het overleg over de gebiedsvisie Lauwersoog waaraan de Provincies Groningen en Fryslan en de gemeenten Het Hoge Land en Noardeast werken.

Verbonden Partijen in dit thema

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	Vergroten invloed gemeenten bij concessieverlening Waddenveren.

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.210.10.1 Verkeersregelingen	25.000	0	0	0	0	0
6.210.10.3 Wegen, straten en pleinen en verkeersmaatregelen	85.072	152.580	92.200	64.477	68.568	90.000
6.210.10.4 Openbare verlichting	0	0	0	0	0	0
6.210.15.3 Veerdam	0	0	0	0	0	0
6.210.15.8 Auto-ontheffingen	77.257	73.761	73.760	73.760	73.760	73.760
Totaal baten	187.329	226.341	165.960	138.237	142.328	163.760

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.210.10.1 Verkeersregelingen	-68.574	-27.794	-36.462	-16.486	-16.511	-16.535
6.210.10.3 Wegen, straten en pleinen en verkeersmaatregelen	-379.337	-369.680	-317.970	-324.594	-341.502	-363.375
6.210.10.4 Openbare verlichting	0	0	-6.000	0	0	-60.000
6.210.15.3 Veerdam	-90.249	-11.669	-11.670	-11.670	-11.670	-11.670
6.210.15.8 Auto-ontheffingen	-19.163	-23.735	-23.585	-23.585	-23.585	-23.585
Totaal lasten	-557.322	-432.878	-395.687	-376.335	-393.268	-475.165

2.3 Duurzaamheid, natuur en milieu

► 2.3 /1 Duurzaamheid

SDG Doelen Duurzaamheid	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Doel 7 Verzekeren toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen. Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam. Doel 13 Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden.	Social Development Goals (SDG's) verder implementeren in de organisatie.	Samenwerking bewonersinitiatief werkgroep Fairtrade/SDG's.
		SDG doelen implementeren in de begroting.
		Jaarlijkse SDG markt organiseren met eilander ondernemers en organisaties/verenigingen.
7.1 Tegen 2030 universele toegang tot betaalbare, betrouwbare en moderne energiediensten garanderen. 7.2 Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen. 11.3 Tegen 2030 inclusieve en duurzame stadsontwikkeling en capaciteit opbouwen voor participatieve, geïntegreerde en duurzame planning en beheer van menselijke nederzettingen in alle landen. 13.2 Maatregelen inzake klimaatverandering integreren in nationale beleidslijnen, strategieën en planning.	Uitvoering Dursum Eilaun.	Uitvoering isolatiecampagne, waarbij al onze inwoners kunnen meedoen. Uitrol van nieuwe energiescans.
		Onderzoek naar de mogelijkheden voor zon, wind en groen gas in combinatie met de capaciteit van de Wadkabel en de netcongestie. Op basis van deze onderzoeken beleid maken voor de opwek van duurzame energie.
		Goede voorlichting over financieringsmogelijkheden en het opzetten van een duurzaamheidslening voor onze inwoners.
	Vaststellen Regionale Energiestrategie (RES) 2.0.	Actief betrokken zijn.
	Energiearmoede tegengaan en voorkomen.	Inzet van de SPUK Energiearmoede door middel van witgoed actie. Informatievoorziening over de financieringsmogelijkheden op het gebied van duurzaamheid verbeteren in samenwerking met Sociaal Domein.
	Starten uitvoering Transitievisie Warmte (TVW).	Wijkuitvoeringsplannen (WUP) opstellen. Uitvoering PAW project.

SDG Doelen Duurzaamheid	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed.	Uitvoering nieuwe meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) en verduurzaming.
	Verduurzamen woningvoorraad Woon Friesland.	Prestatieafspraken naleven en samenwerking voortzetten. Samenwerken in het PAW project.
	Verduurzamen maatschappelijk vastgoed.	Uitvoering verduurzaming zwembad, voetbalvereniging en tennisvereniging incl. LED verlichting velden.
7.a Tegen 2030 de internationale samenwerking verhogen om toegang te vergemakkelijken tot onderzoek en technologie inzake schone energie, met inbegrip van de hernieuwbare energie, de energiedoeltreffendheid en de geavanceerde en schonere fossiele brandstofttechnologie, en de investering promoten in energie-infrastructuur en schone energietechnologie.	Netcongestie oplossen.	Onderzoek naar (innovatieve) oplossingen voor de netcongestie en de capaciteit van de Wadkabel in combinatie met duurzame opwerk van energie. Dit doen we in samenwerking met de andere Friese Waddeneilanden.
13.3 De opvoeding, bewustwording en de menselijke en institutionele capaciteit verbeteren met betrekking tot mitigatie, adaptatie, impactvermindering en vroegtijdige waarschuwing inzake klimaatverandering.	Participatie in de Energietransitie.	Bijeenkomsten, vlogs, social media, filmpjes, nieuwsbrief.
		Onderzoek naar nieuwe communicatie technieken en kanalen om doelgroepen breder en beter te bereiken.
11.2 Tegen 2030 toegang voorzien tot veilige, betaalbare, toegankelijke en duurzame vervoerssystemen voor iedereen, waarbij de verkeersveiligheid verbeterd wordt, met name door het openbaar vervoer uit te breiden, met aandacht voor de behoeften van mensen in kwetsbare situaties, vrouwen, kinderen, personen met een handicap en ouderen.	Uitvoering klimaattafel mobiliteit.	Uitvoering vastgesteld laadbeleid en plaatsingsbeleid.
SDG Doelen Milieu		

SDG Doelen Duurzaamheid	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
11.6 Duurzame steden en gemeenschappen. Tegen 2030 de nadelige milieu-impact van steden per capita reduceren, ook door bijzondere aandacht te besteden aan de luchtkwaliteit en aan het gemeentelijk en ander afvalbeheer.	Schiermonnikoog schoner en stiller maken.	Uitvoering van de wettelijke milieutaken op het gebied van milieuvergunningverlening, toezicht en handhaving. De FUMO behandelt milieumeldingen en controleert op milieuregels overeenkomstig het VTH-beleid Fryslân.
		Met de FUMO samenwerken op toezicht bij het verwijderen van asbesthoudend materiaal bij sloopwerkzaamheden (eigen toezichthouders zijn ogen en oren in het veld).
		In 2023 stimuleren we de vrijwillige sanering van asbestdaken door stimuleringsacties en voorlichting.
9.4 Industrie, innovatie en infrastructuur. Tegen 2030 de infrastructuur moderniseren en industrieën aanpassen om hen duurzaam te maken, waarbij de focus ligt op een grotere doeltreffendheid bij het gebruik van hulpbronnen en van schonere en milieuvriendelijke technologieën en industriële processen, waarbij alle landen de nodige actie ondernemen volgens hun eigen respectieve mogelijkheden.		Onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het (op termijn) invoeren van een zero-emissiezone zodat er alleen nog emissievrije voertuigen op het eiland rijden.
12.8 Verantwoorde consumptie en productie. Tegen 2030 garanderen dat mensen overal beschikken over relevante informatie over en zich bewust zijn van duurzame ontwikkeling en levensstijlen die in harmonie zijn met de natuur.	Meer duisternis creëren.	In 2023 maken we een plan om de lichtmasten te voorzien van LED verlichting. We gaan over op LED verlichting in 2025, omdat de armaturen dan aan het eind van hun levensduur zijn en vervangen moeten worden (thema 2.4 fysieke leefomgeving).

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	Doel: zelfvoorzienend op gebied van energie & water. Samenwerking op doelen uit dit Ambitiemanifest.
FUMO	Toezicht en handhavingstaken milieu.

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	eenheid	bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Hernieuwbare elektriciteit	%	2020	24,70	26,80

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	toelichting
Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.723.10.7 Milieubeheer	0	0	0	0	0	0
6.822.10.7 Duurzaamheid	51.034	67.000	370.000	370.000	370.000	370.000
Totaal baten	51.034	67.000	370.000	370.000	370.000	370.000

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.723.10.7 Milieubeheer	-50.179	-51.923	-49.386	-54.828	-52.272	-52.219
6.822.10.7 Duurzaamheid	-173.372	-95.403	-461.861	-461.861	-461.861	-461.861
Totaal lasten	-223.550	-147.326	-511.247	-516.689	-514.133	-514.080

► 2.3 /2 Natuur

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Doel 15 Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen, beheer bossen en wouden duurzaam, stop landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe.	Rust, ruimte, stilte en donkerte op Schiermonnikoog behouden.	De kernwaarden rust, ruimte, enz. zijn uitgewerkt in de tien pijlers van Schiermonnikoog. Bij nieuwe activiteiten zullen wij steeds kijken of ze binnen de kernwaarden passen.
	Biodiversiteit bevorderen in samenwerking met natuurmonumenten, provincie, boeren en burgers.	We voeren de activiteiten uit het bijenpact dat eind 2022 ondertekend is in 2023 uit.
		We zetten het bestrijden van invasieve exoten de komende jaren voort. In 2023 besteden we extra aandacht aan het bestrijden van Reuzenberenklauw, Japanse Duizendknoop en Amerikaanse vogelkers.
		Blijvend overleg voeren met provincie en andere partijen over de provinciale Agenda Biodiversiteit. Dit doen we op uitnodiging van de provincie.
Doel 15 Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen, beheer bossen en wouden duurzaam, stop landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe. Doel 14 Behoud en maak duurzaam gebruik van oceanen, zeeën en maritieme hulpbronnen.	(Recreatieve) activiteiten moeten kunnen plaatsvinden met behoud van de natuurlijke waarden van het gebied.	In 2023 gaat Rijkswaterstaat voorstellen de basiskustlijn rond paal 4-5 iets naar het binnenland te verplaatsen. Dit is voldoende veilig en is zo afgesproken met gemeente, strandondernemers, RWS, Wetterskip Fryslân en Natuurmonumenten. Een strandzandsuppletie is dan waarschijnlijk niet nodig. We gebruiken dit jaar om e.e.a. goed uit te werken. Uitgangspunt bij eventuele kustsuppletie is om activiteiten op het Activiteitenstrand te kunnen laten bestaan.

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
		We zorgen ervoor dat bewoners betrokken worden bij de voorbereiding en uitwerking van de dijk- en duinversterking door gesprekken met het Wetterskip en het mede-organiseren van bewonersavonden. Planning: 2021: voorverkenning met directe stakeholders. 2022-2024: verkenningfase met o.a. bewoners. 2025: werkzaamheden door Wetterskip. 2027-2028: Uitvoering werkzaamheden
		We praten actief mee bij de nieuwe organisatiestructuur van het Nationaal Park (Nationaal Park Nieuwe Stijl) tijdens minimaal twee bestuurlijke en tweemaandelijks ambtelijke overleggen. De komende jaren worden er nieuwe plannen gemaakt, waarbij afstemming met de bevolking essentieel is. Planning: 2022-2023: opstellen Ontwikkelplan met daarin onder andere: - nieuw Beheer- en Inrichtingsplan; - plan voor wetenschappelijk onderzoek, afgestemd op vragen binnen Nationaal Park; en - transitie klimaat en energie.
		We praten actief mee bij de tussenevaluatie van het Beheerplan N2000.

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
		Op een Waddeneiland heeft iedereen al snel te maken met natuur(bescherming). Ook bij de (ver)bouw van gebouwen. In 2022 hebben we een dorpsbreed huismussenonderzoek laten doen. In 2023 gaan we goed kijken hoe dit bevalt en of aanvullingen of uitbreiding van dit onderzoek nodig is. We initiëren contact met de rijksoverheid over de nieuwe regels rondom het vissen met recreatieve staand wantnetten. We blijven hier pleiten d.m.v. brieven om deze manier van vissen mogelijk te houden.

Verbonden Partijen in dit thema

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	Waarborgen goede zoetwatervoorziening/Fries Bestuursakkoord Waterketen.
	Gezamenlijk behartigen van belangen rondom Waddenzee, bijvoorbeeld Structuurvisie Waddenzee.
	Natura2000.
	Gezamenlijk behartigen van belangen rondom Kustveiligheid, Deltaprogramma, industriële activiteiten.

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.240.10.3 Afwatering en landaanwinning	0	0	0	0	0	0
6.550.10.7 Natuur- en landschapsbescherming	0	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
Totaal baten	0	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.240.10.3 Afwatering en landaanwinning	-7.393	-11.701	-11.923	-12.076	-12.229	-11.394
6.550.10.7 Natuur- en landschapsbescherming	-25.515	-52.358	-27.108	-27.108	-27.108	-27.108
Totaal lasten	-32.908	-64.059	-39.031	-39.184	-39.337	-38.502

2.4 Fysieke leefomgeving

► 2.4 /1 Fysieke leefomgeving

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam.	We borgen een goede onderhoudsstaat van de openbare ruimte, die recht doet aan het groene en authentieke karakter van het dorp. Daardoor draagt de openbare ruimte positief bij aan een aangenaam leef- en verblijfsklimaat van inwoners en recreanten.	We starten in 2023 met het uitvoeren van het wegenbeheerplan 2023 – 2032.
		We pakken het beheer en onderhoud van de nieuwe openbare ruimte in nieuwbouwwijk Oost fase 2 voortvarend op.
		We bestrijden (Reuzenberenklauw, Japanse Duizendknoop, Reuzenspringbalsemien, Dijkviltbraam, Amerikaanse vogelkers) en beheersen (Rimpelroos) invasieve exoten de komende jaren en overleggen daarover met Natuurmonumenten. We stimuleren inwoners om Reuzenberenklauw en Japanse duizendknoop uit hun tuinen te verwijderen.
		We blijven overhangend groen gericht aanpakken.
		We vervangen klein materieel met een benzinemotor door elektrisch aangedreven materieel, zoals bladblazers, kettingzagen en bosmaaiers.
Doel 15 Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen, beheer bossen en wouden duurzaam, stop landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe.	We vergroten de biodiversiteit in de openbare ruimte door het beter borgen van ecologisch maaibeheer in een nieuw maaibestek en het uitvoeren van de maatregelen die voortkomen uit het Bijenpact gemeente Schiermonnikoog.	We borgen ecologisch maaibeheer in een nieuw bestek in samenwerking met Natuurmonumenten en Wetterskip Fryslan. We voeren de maatregelen uit die in het Bijenpact gemeente Schiermonnikoog zijn afgesproken.

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam.	We behouden en versterken het aanzien van het dorp.	We houden een gezond en veilig bomenbestand in stand en breiden het zo mogelijk uit. Een gezond en veilig bomenbestand levert nu en in de toekomst een waardevolle bijdrage aan de natuurlijke sfeer en leefbaarheid van het dorp en aan de gezondheid van inwoners en bezoekers.
		We starten met de voorbereiding van de herinrichting van het van der Molenpad. We willen dit gebied in overleg met aanwonenden opwaarderen nu de busgarage van Hotel van der Werff is gesloopt.
		Om de dorpskern op te fleuren, blijven we bloembakken aan meerdere lichtmasten ophangen in het groeiseizoen.
		In 2023 maken we een plan om de lichtmasten te voorzien van led-verlichting. We gaan over op LED-verlichting in 2025, omdat de armaturen dan aan het eind van hun levensduur zijn en vervangen moeten worden.
Doel 6 Verzekeren toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen. Doel 13 Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden.	Een goed en adequaat beheer van de riolering in het belang van de volksgezondheid, het milieu en het beperken van regen- en grondwateroverlast.	We koppelen waar mogelijk de afvoer van regenwater af van het gemengd riool, veelal in combinatie met wegonderhoud. Ook benutten we mogelijkheden om regenwater te bergen in de openbare ruimte om overlast bij hevige regenbuien te beperken.
	Een begraafplaats waarvan de toekomstbestendigheid is verzekerd, zodat zo lang mogelijk van de huidige begraafplaats gebruik kan worden gemaakt.	We zorgen voor een goed onderhouden begraafplaats. We onderhouden de paden en het groen op en rond de begraafplaats. We schrijven rechthebbenden van graven aan over het onderhoud van graven en grafmonumenten.
		We geven uitvoering aan het onderhoudsplan historische graven.

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
		We geven uitvoering aan het plan van aanpak 'Graven voor onbepaalde tijd.'
	In overleg met Rijkswaterstaat passen we de beheerovereenkomst van de veerdam aan met het uitgangspunt dat de gemeente uitsluitend verantwoordelijk is voor het beheer en onderhoud van de weg en de bovengrondse voorzieningen.	Rijkswaterstaat voert in 2023 en 2024 groot onderhoud uit in de veerhaven en wil de layout van het concessiegebied optimaliseren. We willen met belanghebbenden onderzoeken of een betere layout van de hele openbare ruimte bij kan dragen aan het beter begeleiden van verkeersstromen op (zeer) drukke momenten.

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	eenheid	bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2020	439,00	170,00

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	toelichting
Omvang huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.001.20.0 Ambtswoning burgemeester	28.672	42.014	13.700	25.374	14.100	31.797
6.310.10.3 Bedrijfsterreinen	14.217	14.325	14.650	14.975	15.300	15.625
6.310.10.4 Bedrijventerrein vm manege Melle Grietjespad	0	68.092	53.477	0	0	0
6.330.20.3 Benzinstation	8.167	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
6.560.10.3 Openbaar groen	26.968	10.924	10.924	10.924	10.924	10.924
6.670.15.6 Dorpshuis	2.387	2.566	2.624	2.683	2.700	2.700
6.721.10.3 Huishoudelijk afval	35.694	24.298	10.055	15.913	8.890	19.424
6.721.10.4 Verpakkingsmateriaal (gescheideninzameling)	24.871	15.495	15.495	15.495	15.495	15.495
6.721.15.3 Bedrijfsafval	0	1.123	117	45	0	949
6.722.10.3 Riolering	7.651	24.301	1.712	0	0	0
6.724.10.3 Aula	1.012	5.031	5.116	14.878	1.477	9.062
6.724.15.3 Begraafplaats	476	0	0	0	0	0
6.725.10.2 Afvalstoffenheffing / rechten huishoudelijk afval	362.843	373.095	383.875	389.994	394.441	401.604
6.725.15.2 Reinigingsrechten bedrijfsafval	16.238	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000
6.726.10.2 Rioolheffing	207.345	187.941	215.721	219.993	224.308	228.666
6.732.10.3 Begraafplaatsrechten	50.182	28.815	37.939	38.442	39.033	39.791
6.820.15.9 Woningen (verhuur)	29.124	59.595	25.313	25.538	46.556	29.433
6.820.20.9 Doorstroomwoningen	78.605	95.342	76.465	113.068	79.465	119.989
6.820.25.9 Overige gebouwen	11.276	4.263	4.359	4.457	4.494	4.530
6.820.30.9 Reddingsweg 2	12.230	12.799	13.717	10.145	10.295	14.606
6.820.35.9 Willemschhof 11/11a	16.937	19.549	17.040	17.280	20.944	18.896
6.820.45.9 Noorderstreek 40	0	35.880	5.554	777	12.452	18.223
6.820.50.9 Koningshuis, Nieuwestreek 1	11.391	17.943	8.526	12.185	9.366	24.234
6.820.55.9 vm.Bezoekerscentrum, Torenstreek 20	9.955	1.800	0	0	0	0
Totaal baten	956.243	1.066.191	937.379	953.166	931.240	1.026.948

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.001.20.0 Ambtswoning						
burgemeester	-23.503	-91.061	-13.933	-25.423	-13.965	-31.482
6.310.10.3 Bedrijfsterreinen	-14.190	-7.100	-7.314	-7.276	-7.237	-7.199
6.310.10.4 Bedrijventerrein vm manege Melle Grietjespad	0	-68.092	-53.477	0	0	0
6.330.20.3 Benzinstation	-8.117	-10.061	-10.189	-10.273	-10.357	-10.339
6.560.10.3 Openbaar groen	-224.640	-260.652	-266.688	-260.968	-261.347	-261.179
6.670.15.6 Dorpshuis	-61.292	-48.190	-46.370	-46.346	-46.322	-46.297
6.721.10.3 Huishoudelijk afval	-302.903	-321.721	-312.240	-322.893	-319.669	-336.063
6.721.10.4 Verpakkingsmateriaal (gescheideninzameling)	-11.844	-11.200	-11.400	-11.600	-11.800	-12.000
6.721.15.3 Bedrijfsafval	-55.979	-59.438	-57.306	-57.330	-56.407	-57.460
6.722.10.3 Riolering	-164.522	-164.636	-169.633	-173.969	-182.020	-185.831
6.724.10.3 Aula	-5.433	-9.886	-9.998	-19.784	-6.405	-14.012
6.724.15.3 Begraafplaats	-23.282	-22.519	-23.173	-23.182	-23.191	-23.200
6.725.10.2 Afvalstoffenheffing / rechten huishoudelijk afval	0	0	0	0	0	0
6.725.15.2 Reinigingsrechten bedrijfsafval	0	0	0	0	0	0
6.726.10.2 Rioolheffing	0	0	0	0	0	0
6.732.10.3 Begraafplaatsrechten	0	0	0	0	0	0
6.820.15.9 Woningen (verhuur)	-28.477	-105.701	-29.153	-29.011	-49.753	-32.451
6.820.20.9 Doorstroomwoningen	-59.136	-81.889	-61.697	-96.993	-61.969	-101.533
6.820.25.9 Overige gebouwen	-47.719	-9.490	-31.470	-31.470	-31.470	-31.470
6.820.30.9 Reddingsweg 2	-14.225	-13.633	-14.564	-10.814	-10.785	-15.061
6.820.35.9 Willemshof 11/11a	-16.219	-16.586	-14.313	-14.280	-17.670	-15.568
6.820.45.9 Noorderstreek 40	-7.495	-49.331	-19.122	-14.433	-26.193	-32.007
6.820.50.9 Koningshuis, Nieuwestreek 1	-24.135	-32.413	-21.746	-25.170	-22.114	-36.874
6.820.55.9 vm.Bezoekerscentrum, Torenstreek 20	-33.816	-34.241	0	0	0	0
Totaal lasten	-1.126.927	-1.417.840	-1.173.786	-1.181.215	-1.158.674	-1.250.026

2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving

SDG Doelen VTH	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
16.3 Vrede, justitie en sterke publieke diensten. De rechtsregels bevorderen op nationaal en internationaal niveau en gelijke toegang tot het rechtssysteem voor iedereen garanderen.	Een gezonde, veilige en prettige leefomgeving omdat de geldende regels worden nageleefd.	Als gemeente zijn wij verplicht om te handhaven wanneer een rechtsregel wordt overtreden. Alleen onder bijzondere omstandigheden mogen wij daar van afzien. Op basis van de vastgestelde nota "Gelijke monniken, gelijke kappen" prioriteren wij op welke regels wij de toezicht- en handhavingsaandacht als eerste richten.
		De bouwtoezichthouder laten controleren of volgens de verleende vergunning wordt gebouwd, de resultaten daarvan vastleggen en indien nodig handhaven
		Samenwerken met Brandweer Fryslân (o.b.v. huidige DVO) voor de (periodieke) toezicht op brandveilig bouwen en brandveilig gebruik van gebouwen.
		Toezicht op recreatief gebruik van woningen die bestemd zijn voor permanente bewoning in 2023 voortzetten en indien nodig handhaven. Dit bevordert de leefbaarheid van Schiermonnikoog.
16.6 Vrede, justitie en sterke publieke diensten. Doeltreffende, verantwoordelijke en transparante instellingen ontwikkelen op alle niveaus.	De kwaliteit van de strategische en programmatische uitvoering bij vergunningverlening, toezicht en handhaving verbeteren.	Een uitvoeringsprogramma (laten) opstellen waarbij de nota "Gelijke monniken, gelijke kappen" als basis dient. Het uitvoeringsprogramma zal vermelden welke activiteiten wij op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving zullen uitvoeren.

Verbonden Partijen in dit thema

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	Kennisuitwisseling mbt nieuwe omgevingswet 2018.
	Onderzoek naar samenwerkingsvoordelen op het gebied van Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH).
Welstandzorg Hûs en Hiem	Uitvoering geven aan het welstandsbeleid.

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.820.40.9 Garageboxen	5.676	6.764	6.379	6.912	6.593	7.121
6.822.15.9 Wabo-vergunningen	0	0	0	0	0	0
6.822.20.9 Toezicht en handhaving	5.000	0	0	0	0	0
6.822.25.9 BAG	0	0	0	0	0	0
6.823.10.9 Leges Wabo-vergunningen	118.064	90.712	91.180	91.582	92.095	92.095
6.823.15.9 Leges welstandstoezicht	7.278	10.750	10.750	10.750	10.750	10.750
Totaal baten	136.018	108.226	108.309	109.244	109.438	109.966

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.820.40.9 Garageboxen	-1.629	-4.872	-4.389	-4.824	-4.407	-4.935
6.822.15.9 Wabo-vergunningen	-58.834	-54.143	-61.799	-61.869	-61.939	-62.009
6.822.20.9 Toezicht en handhaving	-115.437	-127.588	-203.801	-204.371	-204.941	-205.441
6.822.25.9 BAG	-31.180	-33.386	-48.693	-46.443	-46.693	-46.943
6.823.10.9 Leges Wabo-vergunningen	0	0	0	0	0	0
6.823.15.9 Leges welstandstoezicht	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	-207.080	-219.989	-318.682	-317.507	-317.980	-319.328

2.6 Openbare orde en veiligheid

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam. Doel 16 Vrede, justitie en sterke publieke diensten.	Inwoners en bezoekers voelen zich veilig op Schiermonnikoog.	Integraal veiligheidsbeleid opstellen (veiligheid in de breedste zin).
		Versterken toezicht- en handhavingscapaciteit hoogseizoen (BOA).
		Aandacht voor politie capaciteit en het proberen in te stellen van een vaste poule.
		Opstellen plan van aanpak ondermijning als vervolg op het opgeleverde ondermijningsbeeld.
		Veiligheid op het strand. Bekijken hoe activiteiten zich verhouden tot elkaar (badgasten vs activiteiten).
		Veiligheid van badgasten evalueren en indien nodig verbeteren (locatie lifeguards).
Doel 16 Vrede, justitie en sterke publieke diensten. Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam.	Voorkomen van overlast en specifieke recreatie- en horeca overlast.	Evalueren horeca convenant.
		Toezicht en handhaving op naleving Alcoholwet.
Doel 16 Vrede, justitie en sterke publieke diensten. Doel 3 Verzekeren een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden.	Voorkomen en aanpakken van overmatig alcohol- en drugsgebruik.	Voorlichting geven aan jongeren over alcohol- en drugs.
		Voorlichten ondernemers t.a.v. overmatig alcohol- en drugsgebruik en actief betrekken bij het voorkomen van overmatig gebruik.
		Doorzetten van de projectfase van de werkgroep gezonde leefstijl om alcohol en drugsproblematiek aan te pakken en het opstellen van een meerjarenplan.

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Doel 16 Vrede, justitie en sterke publieke diensten. Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam.	Het versterken en onderhouden van incidentmanagement in reguliere en bijzondere omstandigheden.	Evalueren inzet en situatie van het ondersteuningspeloton.
		Versterken van de interne crisisorganisatie.
		Evalueren van de crisisplanvorming en indien nodig up-to-date maken.

Verbonden Partijen in dit thema

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
Veiligheidsregio Fryslân	Brandweezorg (preventief en repressief), meldkamer, GHOR, risico & crisisbeheersing, ambulancezorg.
GR De Waddeneilanden	Samenwerking op het gebied van veiligheid.

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	eenheid	bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2021	20,00	7,00
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2021		1,80
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2021		4,30
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2021		1,30
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2021	10,70	6,10

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	toelichting
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.
Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.120.35.5 Regionale brandweer	0	0	0	0	0	0
6.120.45.1 Rampenbestrijding	0	0	0	0	0	0
6.120.55.1 GHOR / GNK	0	0	0	0	0	0
6.140.10.1 Openbare orde	1.198	4.879	4.879	4.879	4.879	4.879
Totaal baten	1.198	4.879	4.879	4.879	4.879	4.879

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.120.35.5 Regionale brandweer	-269.458	-278.886	-291.361	-301.168	-311.444	-318.528
6.120.45.1 Rampenbestrijding	-42.216	-54.461	-48.302	-48.545	-48.787	-48.780
6.120.55.1 GHOR / GNK	-9.025	-13.381	-13.492	-13.684	-13.876	-14.068
6.140.10.1 Openbare orde	-50.776	-80.999	-77.479	-77.504	-77.529	-77.554
Totaal lasten	-371.475	-427.727	-430.634	-440.901	-451.636	-458.930

2.7 Mutaties reserves programma 2

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.980.12.2 Mutaties reserves programma 2	374.224	346.418	55.410	39.650	9.650	69.650
Totaal baten	374.224	346.418	55.410	39.650	9.650	69.650

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.980.12.2 Mutaties reserves programma 2	-103.364	-55.667	-55.667	-23.167	-15.667	-15.667
Totaal lasten	-103.364	-55.667	-55.667	-23.167	-15.667	-15.667

Recapitulatie programma 2

Leefomgeving

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
2.1 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	212.702	507.150	363.982	0	0	0
2.2 Verkeer en vervoer	187.329	226.341	165.960	138.237	142.328	163.760
2.3 Duurzaamheid, natuur en milieu	51.034	68.500	371.500	371.500	371.500	371.500
2.4 Fysieke leefomgeving	956.243	1.066.191	937.379	953.166	931.240	1.026.948
2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving	136.018	108.226	108.309	109.244	109.438	109.966
2.6 Openbare orde en veiligheid	1.198	4.879	4.879	4.879	4.879	4.879
Totaal baten	1.544.524	1.981.287	1.952.009	1.577.026	1.559.385	1.677.053

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
2.1 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	-466.120	-814.370	-624.347	-180.809	-150.809	-150.809
2.2 Verkeer en vervoer	-557.322	-432.878	-395.687	-376.335	-393.268	-475.165
2.3 Duurzaamheid, natuur en milieu	-256.458	-211.385	-550.278	-555.873	-553.470	-552.582
2.4 Fysieke leefomgeving	-1.126.927	-1.417.840	-1.173.786	-1.181.215	-1.158.674	-1.250.026
2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving	-207.080	-219.989	-318.682	-317.507	-317.980	-319.328
2.6 Openbare orde en veiligheid	-371.475	-427.727	-430.634	-440.901	-451.636	-458.930
Totaal lasten	-2.985.382	-3.524.189	-3.493.414	-3.052.640	-3.025.837	-3.206.840

Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-1.440.858	-1.542.902	-1.541.405	-1.475.614	-1.466.452	-1.529.787
---	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Toevoegingen & onttrekkingen aan reserves	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
2.7 Mutaties reserves programma 2 - onttrekkingen	374.224	346.418	55.410	39.650	9.650	69.650
2.7 Mutaties reserves programma 2 - toevoegingen	-103.364	-55.667	-55.667	-23.167	-15.667	-15.667
Saldo toevoegingen & onttrekkingen aan reserves	270.860	290.751	-257	16.483	-6.017	53.983

Geraamde resultaat	-1.169.998	-1.252.151	-1.541.662	-1.459.131	-1.472.469	-1.475.804
--------------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Programma 3

Economie en werkgelegenheid

Thema's binnen dit programma:

- 3.1 Toerisme en recreatie
- 3.2 Jachthaven
- 3.3 Mutaties reserves programma 3

3.1 Toerisme en recreatie

► 3.1 /1 Strand

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
11.4 De inspanningen verhogen om het culturele en natuurlijke erfgoed van de wereld te beschermen en veilig te stellen. 14.1 Tegen 2025 de vervuiling van de zee voorkomen en in aanzienlijke mate verminderen, in het bijzonder als gevolg van activiteiten op het land, met inbegrip van vervuiling door ronddrijvend afval en voedingsstoffen.	Een schoon en veilig strand.	Het faciliteren van strandschoonmaakacties door het beschikbaar stellen van personeel en inzamelmaterieel (tractoren met wagens, plastic inzamelbakken), verzorgen van de catering voor de vrijwilligers en zorgen voor de afvoer en verwerking van het strandafval.
		Plaatsen van de houten afvalbakken op het strand vanaf paal 9 tot paal 16 in het voorjaar en de zomer van 2023.
		In overleg met Natuurmonumenten en het Nationaal Park plaatsen van nieuwe informatieborden bij de strandovergangen.
		Een adequate bewaking van het badstrand bij strandpaviljoen de Marlijn door de KNRM LifeGuards. De LifeGuards hebben nu de beschikking over een duurzame en volledig ingerichte strandpost.
		Samen met Rijkswaterstaat, het Waterschap en Natuurmonumenten de ontwikkeling van het strand in de gaten houden in het kader van zandsuppletie.
	Goed toegankelijke strandovergangen met goede sanitaire voorzieningen en goede afvalvoorzieningen. Daarbij heeft de toegankelijkheid voor minder mobiele mensen prioriteit.	Goed onderhouden van de sanitaire voorzieningen en het gebied rond de strandovergangen en het realiseren van voldoende fietsenstallingsmogelijkheden.
		Zorgdragen voor een adequate afvalvoorziening bij de strandovergangen.
		Onderhouden van de strandrolstoelen.

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	Een aangrenzend verblijfsgebied dat aantrekkelijk is voor inwoners en recreanten.	Het opstellen van een visie op het activiteitenstrand.
	Het borgen van de toegankelijkheid van het strand bij Paal 3 en het badstrand voor zowel strandbezoekers als de hulpverleningsdiensten.	Zo nodig deponeren van zand op de toegang naar het strand bij Paal 3, om de bereikbaarheid voor strandbezoekers en de hulpverleningsdiensten te waarborgen.
		Waarborgen van een goede toegankelijkheid van het strand bij paviljoen de Marlijn voor onder andere de hulpverleningsdiensten door het teveel aan stuifzand via de inzet van een shovel te verwijderen.

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.140.15.1 Strandbewaking	1.254	1.430	1.460	1.490	1.520	1.550
Totaal baten	1.254	1.430	1.460	1.490	1.520	1.550

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.140.15.1 Strandbewaking	-45.419	-45.162	-58.997	-78.985	-79.703	-80.447
Totaal lasten	-45.419	-45.162	-58.997	-78.985	-79.703	-80.447

► 3.1 /2 Toeristisch product

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Doel 8 Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen.	Vasthouden van minimaal 300.000 gasten op jaarbasis. Uitbreiding hiervan niet zoeken in het hoogseizoen, maar in seizoenverbreding.	Stimuleren van evenementen voor specifieke doelgroepen, passend bij de tijd van het jaar.
8.3 Bevorderen van op ontwikkeling toegespitste beleidslijnen die productieve activiteiten ondersteunen, alsook de creatie van waardige jobs, ondernemerschap, creativiteit en innovatie, en de formalisering en de groei aanmoedigen van micro-, kleine en middelgrote ondernemingen, ook via toegang tot financiële diensten.		Kijken naar nieuwe, recreatieve mogelijkheden.
		Het houden van een gastenonderzoek.
		Bieden van cofinanciering bij aanvragen voor het Iepen Mienskipfûns (IMF).
		Uitvoering geven aan de 10 pijlers voor toeristisch beleid.
8.9 Tegen 2030 beleidslijnen uitwerken en implementeren ter ondersteuning van het duurzaam toerisme dat jobs creëert en plaatselijke cultuur en producten bevordert.		

Verbonden Partijen in dit thema

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	Samenwerking met eilanden, provincie en Waterschap voor provinciale subsidies, in Streekwerk Waddeneilanden.
	Samenwerking op gebied van marketing en toerisme m.b.v. Merk Fryslân, Waddenzee Werelderfgoed.

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.560.15.3 Kinderboerderij	0	0	0	0	0	0
6.560.25.3 Bevordering toerisme	0	0	0	0	0	0
6.560.30.3 Openbare toiletgebouwen	2.114	1.275	2.359	95	96	97
6.560.35.3 Overige baten en lasten recreatie	0	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200
6.560.40.3 Bijdrage SOV-fonds	0	0	0	0	0	0
6.580.10.7 Bezoekerscentrum	-1.353	1	1	1	1	1
Totaal baten	761	2.476	3.560	1.296	1.297	1.298

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.560.15.3 Kinderboerderij	-25.794	-25.807	-25.880	-25.880	-25.880	-25.880
6.560.25.3 Bevordering toerisme	-102.525	-134.940	-130.744	-119.244	-119.244	-119.244
6.560.30.3 Openbare toiletgebouwen	-36.810	-28.960	-30.389	-29.941	-30.072	-30.189
6.560.35.3 Overige baten en lasten recreatie	-50.474	-71.871	-68.507	-66.324	-68.741	-66.559
6.560.40.3 Bijdrage SOV-fonds	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
6.580.10.7 Bezoekerscentrum	-64.353	-33.532	-33.783	-34.152	-34.525	-34.903
Totaal lasten	-294.956	-310.110	-304.303	-290.541	-293.462	-291.775

3.2 Jachthaven

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Doel 14 Behoud en maak duurzaam gebruik van oceanen, zeeën en maritieme hulpbronnen.	We houden een representatieve en publieksvriendelijke jachthaven duurzaam in stand.	We zijn zeer tevreden over de exploitatie van de jachthaven door Stichting jachthaven 'De Oude Veerdam' en streven naar het duurzaam voorzetten van deze samenwerking.
		We onderhouden een goede relatie met Watersportvereniging 'Lytje Pole' via het bestuur van Stichting jachthaven 'De Oude Veerdam.'
		We houden de jachthaven op diepte door om de 5 jaar te cutteren en in de tussenliggende jaren te ploegen. In 2023 wordt de jachthaven gecutterd.
		We stimuleren de samenwerking tussen de waddenhavens.
		In het project Wij & Wadvogels werken o.a. gemeente Schiermonnikoog, Natuurmonumenten, Rijkswaterstaat en Wetterskip Fryslan samen om hoogwatervluchtplaatsen en broedeilanden op het wad te maken met sediment uit de jachthaven. In het jaar dat de jachthaven gecutterd wordt, wordt met het vrijkomende sediment een eiland gemaakt. In 2023 wordt het eerste eiland gerealiseerd.

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
		We voeren groot onderhoud uit in 2023. Daarbij zijn we o.a. afhankelijk van de weersomstandigheden. Hoewel we de werkzaamheden zoveel mogelijk willen laten uitvoeren buiten het seizoen, kan het gebeuren dat de jachthaven in 2023 later open gaat of dat slechts een deel van de jachthaven gebruikt kan worden. We stemmen groot onderhoud af met het cutteren.

Verbonden Partijen in dit thema

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	Samenwerking rondom jachthavens/waddenzee in convenant vaarrecreatie.

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.560.20.3 Jachthaven	146.754	237.951	172.300	174.978	165.396	188.841
Totaal baten	146.754	237.951	172.300	174.978	165.396	188.841

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.560.20.3 Jachthaven	-150.712	-200.450	-200.092	-176.381	-167.752	-191.250
Totaal lasten	-150.712	-200.450	-200.092	-176.381	-167.752	-191.250

3.3 Mutaties reserves programma 3

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.980.13.2 Mutaties reserves programma 3	0	67.180	68.000	0	0	0
Totaal baten	0	67.180	68.000	0	0	0

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.980.13.2 Mutaties reserves programma 3	0	-68.000	-38.000	-28.000	-28.000	-28.000
Totaal lasten	0	-68.000	-38.000	-28.000	-28.000	-28.000

Recapitulatie programma 3

Economie en werkgelegenheid

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
3.1 Toerisme en recreatie	2.015	3.906	5.020	2.786	2.817	2.848
3.2 Jachthaven	146.754	237.951	172.300	174.978	165.396	188.841
Totaal baten	148.769	241.857	177.320	177.764	168.213	191.689

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
3.1 Toerisme en recreatie	-340.375	-355.272	-363.300	-369.526	-373.165	-372.222
3.2 Jachthaven	-150.712	-200.450	-200.092	-176.381	-167.752	-191.250
Totaal lasten	-491.087	-555.722	-563.392	-545.907	-540.917	-563.472

Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-342.318	-313.865	-386.072	-368.143	-372.704	-371.783
---	----------	----------	----------	----------	----------	----------

Toevoegingen & onttrekkingen aan reserves	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
3.3 Mutaties reserves programma 3 - onttrekkingen	0	67.180	68.000	0	0	0
3.3 Mutaties reserves programma 3 - toevoegingen	0	-68.000	-38.000	-28.000	-28.000	-28.000
Saldo toevoegingen & onttrekkingen aan reserves	0	-820	30.000	-28.000	-28.000	-28.000

Geraamde resultaat	-342.318	-314.685	-356.072	-396.143	-400.704	-399.783
--------------------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

Programma 4

Burgers en bestuur

Thema's binnen dit programma:

- 4.1 Burgerparticipatie
- 4.2 Bestuur
- 4.3 Dienstverlening
- 4.4 Mutaties reserves programma 4

4.1 Burgerparticipatie

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Doel 5 Gendergelijkheid. Doel 10 Ongelijkheid verminderen. Doel 11 Duurzame steden en gemeenschappen.	De gemeente heeft een krachtig, eigentijds en integer bestuur dat een goede relatie met de burger onderhoudt en ruimte geeft aan nieuwe vormen van participatie en democratie vanuit een open dialoog met de samenleving.	Spreekuur collegeleden Het spreekuur is sinds juni 2018 ingevoerd. Het spreekuur is een mogelijkheid om met de burgemeester of een van de wethouders van gedachten te wisselen over onderwerpen die spelen in onze gemeente. Het spreekuur blazen we, na twee rommelige corona-jaren, weer nieuw leven in.
		Vergadermodel gemeenteraad Eind 2018 heeft de gemeenteraad een nieuw vergadermodel ingevoerd. Met dit nieuwe vergadermodel wil de gemeenteraad onder andere bereiken dat burgers eerder en beter betrokken worden bij gemeentelijke onderwerpen en de eilander politiek. Tijdens openbare beeldvormende raadsbijeenkomsten worden burgers en belanghebbenden in de gelegenheid gesteld om in een vroeg stadium in te spreken over onderwerpen of om als toehoorder aanwezig te zijn bij presentaties. Ook voor 2023 plannen we weer beeldvormende vergaderingen.
		Kinderburgemeester en kinderen Om ook de stem van kinderen te (laten) horen wordt er jaarlijks een nieuwe kinderborgemeester benoemd. Daarnaast organiseren we een burgemeestersontbijt met kinderen uit de bovenbouw van de basisschool.

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
		Interactieve beleidsvorming Bij grote projecten wordt de bevolking in staat gesteld om actief mee te denken en te participeren. In een plan van aanpak over dat project wordt hiertoe een op maat gesneden aanpak opgenomen, die past bij de aard en omvang van het project. In 2023 gaan we bijvoorbeeld aan de slag met inspiratiegidsen voor overtuinen in het beschermd dorpsgezicht.

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.002.17.5 Burgerparticipatie	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.002.17.5 Burgerparticipatie	0	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Totaal lasten	0	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000

4.2 Bestuur

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Doel 11 Duurzame steden en gemeenschappen. Doel 16.7 Ontvankelijke, inclusieve, participatieve en representatieve besluitvorming op alle niveaus garanderen	Het behoud van een zelfstandige gemeente.	Bestuurskracht: Eigen organisatie en samenwerken Omdat wij zeggenschap willen houden over ons eigen eiland, is het voor ons van cruciaal belang dat wij een zelfstandige gemeente blijven. Wij beseffen dat deze wens door onze schaalgrootte een prijs heeft. Wij hebben een kernorganisatie nodig, die kwalitatief en kwantitatief de taken aan kan. Daarnaast willen wij door slim samen te werken de kosten van onze organisatie beperken. Eigen organisatie <i>Bestuur</i> Door het bijzondere karakter en ligging van onze gemeente, steekt de bestuurslast in uitzonderlijke mate uit boven de gebruikelijke bestuurslast in andere gemeenten met dezelfde inwonersklasse. De provincie heeft dit onderkend en heeft de gemeente ingedeeld in inwonertalklasse 2 voor het tijdvak vanaf 1 september 2021 tot 1 januari 2027. De omvang van de formatie van de wethouders is in deze bestuursperiode 2022-2026 uitgebreid van 2 keer 0,65 fte naar 2 keer 0,8 fte.

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	Constructieve samenwerking met de andere Waddeneilanden.	Samenwerken Wij werken samen met de andere Waddeneilanden via een gemeenschappelijke regeling. Wij werken samen aan het programma de Wadden, dat in 2021 is vastgesteld. In 2022 is een meerjaren uitvoeringsplan opgesteld. Via een aanvraag Regiodeal proberen we van het Rijk en de provincies Fryslân en Noord-Holland cofinanciering te bemachtigen. Op minder beleidsgevoelige terreinen (Bedrijfsvoering) proberen wij zoveel mogelijk te komen tot eensluidende uitvoering. Ook daartoe worden vanuit de GR de Wadden DVO's afgesloten met bijvoorbeeld Leeuwarden (ICT) en tussen eilanden onderling (met Ameland: onderwijs). Zie in dit verband ook de paragraaf bedrijfsvoering.
		Behoud voldoende betrokkenheid In de komende tijd zullen verschillende visies moeten worden ontwikkeld, dan wel belangrijke beleidsbeslissingen moeten worden genomen. Het is van groot belang de processen om te komen tot deze visies/beleidsbeslissingen zodanig vorm te geven en de inwoners daarover zodanig te informeren dat zij zich betrokken kunnen voelen bij het wel en wee van Schiermonnikoog. Wij kiezen daarbij voor een open houding en maximale transparantie. Dat kan bij voorbeeld via specifieke informatieavonden.

Verbonden Partijen in dit thema

Verbonden partij	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	Bestuurlijke samenwerking en belangenbehartiging Waddengerelateerde en eilandspecifieke zaken, gericht op behoud van zelfstandigheid. Samenwerking op ondersteunende taken zoals ICT, financiën en P&O.

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.001.10.6 Gemeenteraad	0	0	0	0	0	0
6.001.15.0 Burgemeester en wethouders	83.600	382.417	4.853	4.853	4.853	4.853
6.002.10.0 Representatie	0	0	0	0	0	0
6.002.15.0 Communicatie	0	0	0	0	0	0
6.002.20.0 Ondersteuning B&W	0	0	0	0	0	0
6.003.25.8 Verkiezingen	0	1.875	0	0	0	1.875
6.005.10.0 Bestuurlijke samenwerking	0	0	0	0	0	0
6.005.10.1 GR De Waddeneilanden	0	0	0	0	0	0
6.006.10.6 Raadsgriffier	0	0	0	0	0	0
6.006.15.6 Raadsondersteuning	0	0	0	0	0	0
6.922.15.2 Stelposten	0	0	0	0	0	0
6.960.10.2 Saldi kostenplaatsen	379	0	0	0	0	-1
Totaal baten	83.979	384.292	4.853	4.853	4.853	6.727

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.001.10.6 Gemeenteraad	-202.028	-187.208	-195.509	-197.813	-200.117	-200.067
6.001.15.0 Burgemeester en wethouders	-407.172	-767.807	-422.152	-433.419	-419.864	-419.402
6.002.10.0 Representatie	-8.863	-16.900	-17.200	-17.500	-17.800	-17.800
6.002.15.0 Communicatie	-22.596	-25.371	-38.071	-38.121	-38.171	-38.171
6.002.20.0 Ondersteuning B&W	-62.029	-63.256	-71.609	-71.609	-71.609	-71.609
6.003.25.8 Verkiezingen	-14.622	-13.118	-9.328	-4.328	-8.328	-11.113
6.005.10.0 Bestuurlijke samenwerking	-58.925	-128.548	-104.063	-104.063	-104.063	-104.063
6.005.10.1 GR De Waddeneilanden	-92.743	-84.895	-95.121	-98.666	-96.476	-98.052
6.006.10.6 Raadsgriffier	-47.677	-67.476	-64.895	-64.935	-64.975	-65.015
6.006.15.6 Raadsondersteuning	-37.134	-31.200	-38.596	-39.146	-39.646	-40.146
6.922.15.2 Stelposten	0	0	-89.209	-197.348	-208.066	-228.394
6.960.10.2 Saldi kostenplaatsen	24.850	-27.230	150	-74.544	-151.926	-232.096
Totaal lasten	-928.940	-1.413.009	-1.145.603	-1.341.492	-1.421.041	-1.525.928

4.3 Dienstverlening

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Doel 16.7 Ontvankelijke, inclusieve, participatieve en representatieve besluitvorming op alle niveaus garanderen. Doel 16.10 Publieke toegang tot informatie en beschermen van fundamentele vrijheden, volgens de nationale wetgeving en internationale overeenkomsten garanderen.	De missie van onze organisatie is dat wij toegevoegde waarde bieden aan onze gemeenschap en de gasten op Schiermonnikoog. De toegevoegde waarde blijkt uit de kernwaarden van onze organisatie en onze mensen: - dienstbaar: wij doen een stapje extra voor onze klanten; - eenvoudig: wij zoeken simpele oplossingen voor ingewikkelde problemen; - eigen: wij kiezen onze eigentijdse, vertrouwde werkwijze zonder onze onafhankelijkheid te verliezen.	Als organisatie zijn we in het kader van dienstverlening aan onze inwoners gericht op het vinden van een oplossing; als iets niet kan, zoeken we naar een mogelijk alternatief.
		In het kader van de dienstverlening bieden we een verdere flexibilisering van openingstijden en bereikbaarheid. Ook is onze website als informatiemedium verder ontwikkeld.

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	eenheid	bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2021	26.53	n.v.t.
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2021	23.95	n.v.t.
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2020	3.042,00	n.v.t.
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2020	4,88	n.v.t.

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	toelichting
Formatie	Het gaat hier om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari, uitgedrukt in fte per 1.000 inwoners.
Bezetting	Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is (inclusief boventallige werknemers), dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan. Het aantal fte wordt uitgedrukt per 1.000 inwoners.
Apparaatskosten	Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.
Externe inhuur	Dit betreft losse inhuur van bv. adviesbureaus. Het uitbesteden van taken zoals financiën, P&O valt niet onder externe inhuur.

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.003.10.8 Burgerlijke stand	0	0	0	0	0	0
6.003.15.8 Uitvoering GBA	0	0	0	0	0	0
6.003.20.8 Rijbewijzen en reisdocumenten	0	0	0	0	0	0
6.004.10.8 Lasten en baten secretarieleges burgerzaken	17.376	18.327	18.877	19.427	19.497	19.497
Totaal baten	17.376	18.327	18.877	19.427	19.497	19.497

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.003.10.8 Burgerlijke stand	-20.072	-23.183	-23.197	-23.227	-23.257	-23.257
6.003.15.8 Uitvoering GBA	-17.876	-18.192	-11.277	-11.277	-11.277	-11.277
6.003.20.8 Rijbewijzen en reisdocumenten	-12.293	-13.602	-13.600	-13.610	-13.620	-13.620
6.004.10.8 Lasten en baten secretarieleges burgerzaken	-1.014	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Totaal lasten	-51.256	-55.977	-49.074	-49.114	-49.154	-49.154

4.4 Mutaties reserves programma 4

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.980.14.2 Mutaties reserves programma 4	0	61.800	245.983	33.000	8.400	0
Totaal baten	0	61.800	245.983	33.000	8.400	0

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.980.14.2 Mutaties reserves programma 4	0	0	-213.500	0	0	0
Totaal lasten	0	0	-213.500	0	0	0

Recapitulatie programma 4

Burgers en bestuur

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
4.1 Burgerparticipatie	0	0	0	0	0	0
4.2 Bestuur	83.979	384.292	4.853	4.853	4.853	6.727
4.3 Dienstverlening	17.376	18.327	18.877	19.427	19.497	19.497
Totaal baten	101.355	402.619	23.730	24.280	24.350	26.224

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
4.1 Burgerparticipatie	0	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
4.2 Bestuur	-928.940	-1.413.009	-1.145.603	-1.341.492	-1.421.041	-1.525.928
4.3 Dienstverlening	-51.256	-55.977	-49.074	-49.114	-49.154	-49.154
Totaal lasten	-980.196	-1.473.986	-1.199.677	-1.395.606	-1.475.195	-1.580.082

Geraamde totaal saldo van baten en lasten	-878.841	-1.071.367	-1.175.947	-1.371.326	-1.450.845	-1.553.858
---	----------	------------	------------	------------	------------	------------

Toevoegingen & onttrekkingen aan reserves	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
4.4 Mutaties reserves programma 4 - onttrekkingen	0	61.800	245.983	33.000	8.400	0
4.4 Mutaties reserves programma 4 - toevoegingen	0	0	-213.500	0	0	0
Saldo toevoegingen & onttrekkingen aan reserves	0	61.800	32.483	33.000	8.400	0

Geraamde resultaat	-878.841	-1.009.567	-1.143.464	-1.338.326	-1.442.445	-1.553.858
--------------------	----------	------------	------------	------------	------------	------------

Programma 5

Financiering en belastingen

Thema's binnen dit programma:

- 5.01 Lokale heffingen
- 5.02 Algemene uitkering
- 5.03 Dividend
- 5.04 Financieringsfunctie
- 5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen
- 5.06 Overhead
- 5.07 Heffing VPB
- 5.08 Onvoorzien
- 5.09 Saldo van baten en lasten voor bestemming
- 5.10 Mutaties reserves algemene dekkingsmiddelen
- 5.11 Saldo van baten en lasten na bestemming

5.01 Lokale heffingen

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	eenheid	bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	2021	280,00	290,00
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	2021	598,00	733,00
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	2021	787,00	810,00

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	toelichting
Gemiddelde WOZ waarde	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.930.10.2 Waardering onroerende zaken	0	0	0	0	0	0
6.931.10.2 Onroerende zaakbelasting gebruikers	78.198	81.387	84.753	86.024	87.314	88.624
6.932.10.2 Onroerende zaakbelasting eigenaren woningen	365.872	391.304	420.171	426.474	432.871	439.364
6.932.15.2 Onroerende zaakbelasting eigenaren niet-woningen	110.103	112.952	118.627	120.406	122.212	124.045
6.935.10.2 Forensenbelasting	269.401	296.819	351.720	358.754	365.929	373.248
6.936.10.2 Toeristenbelasting	1.250.753	1.371.254	1.398.503	1.426.297	1.454.646	1.482.034
6.940.10.2 Heffing belastingen	0	0	0	0	0	0
6.940.15.2 Invordering belastingen	4.111	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900
Totaal baten	2.078.437	2.255.616	2.375.674	2.419.855	2.464.872	2.509.215

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.930.10.2 Waardering onroerende zaken	-31.938	-40.659	-32.843	-33.309	-33.653	-34.013
6.931.10.2 Onroerende zaakbelasting gebruikers	0	0	0	0	0	0
6.932.10.2 Onroerende zaakbelasting eigenaren woningen	0	0	0	0	0	0
6.932.15.2 Onroerende zaakbelasting eigenaren niet-woningen	0	0	0	0	0	0
6.935.10.2 Forensenbelasting	0	0	0	0	0	0
6.936.10.2 Toeristenbelasting	0	0	0	0	0	0
6.940.10.2 Heffing belastingen	-31.194	-30.020	-30.620	-31.230	-31.850	-31.850
6.940.15.2 Invordering belastingen	-1.985	-1.995	-1.995	-1.995	-1.995	-1.995
Totaal lasten	-65.118	-72.674	-65.458	-66.534	-67.498	-67.858

5.02 Algemene uitkering

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.921.10.2 Uitkeringen uit het gemeentefonds	3.360.143	3.488.070	4.032.821	4.172.566	4.287.058	3.931.819
Totaal baten	3.360.143	3.488.070	4.032.821	4.172.566	4.287.058	3.931.819

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.921.10.2 Uitkeringen uit het gemeentefonds	-2.550	-2.550	-2.600	-2.650	-2.700	-2.700
Totaal lasten	-2.550	-2.550	-2.600	-2.650	-2.700	-2.700

5.03 Dividend

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.330.10.1 Stedin	6.761	6.760	6.760	6.760	6.760	6.760
6.913.10.2 Beleggingen	12.707	13.417	13.417	13.417	13.417	13.417
Totaal baten	19.467	20.177	20.177	20.177	20.177	20.177

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.330.10.1 Stedin	0	0	0	0	0	0
6.913.10.2 Beleggingen	-136	-2.370	-1.234	-1.234	-1.234	-1.234
Totaal lasten	-136	-2.370	-1.234	-1.234	-1.234	-1.234

5.04 Financieringsfunctie

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.005.00.0 Treasury	85.557	85.805	87.971	157.486	208.181	204.958
6.005.02.0 Lening	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	85.557	85.805	87.971	157.486	208.181	204.958

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.005.00.0 Treasury	-78.391	-79.405	-86.107	-157.245	-208.146	-204.958
6.005.02.0 Lening	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	-78.391	-79.405	-86.107	-157.245	-208.146	-204.958

5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.008.00.0 Algemene baten en lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.008.00.0 Algemene baten en lasten	0	0	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Totaal lasten	0	0	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000

5.06 Overhead

In het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV wordt onder artikel I, tweede lid onder I de definitie overhead nader geduid. In de toelichting van het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV is de definitie voor overhead van Vensters voor Bedrijfsvoering gehanteerd als uitgangspunt voor de definitie van overhead binnen het BBV. De Commissie BBV heeft als taak om duidelijkheid te verschaffen wanneer de toepassing van deze definitie in de praktijk tot vragen leidt. Dit heeft geleid tot een notitie overhead waarin beschreven is wat wel en wat niet onder de overhead valt.

Overhead bestaat in elk geval uit:

1. Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch).
2. Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie.
3. P&O / HRM.
4. Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement).
5. Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie (KCC).
6. Juridische zaken.
7. Bestuurszaken en bestuursondersteuning.
8. Informatievoorziening en automatisering (ICT).
9. Facilitaire zaken en Huisvesting.
10. Documentaire Informatie Voorziening (DIV).
11. Managementondersteuning primair proces.

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	eenheid	bronjaar	Schiermonnikoog	Nederland
Overhead	% van totale lasten	2021	17,12	n.v.t.

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

uniforme beleidsindicatoren	toelichting
Overhead	Overheadkosten: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.000.00.0 Overhead personeel Beleidsteam	0	0	0	0	0	0
6.000.01.0 Overhead Personeel Publiekszaken	0	0	0	0	0	0
6.000.02.0 Overhead Personeel Buitendienst	0	0	0	0	0	0
6.000.03.0 Overhead	7.403	16.920	773	7.748	3.177	34.419
6.000.10.0 Overhead ICT	0	0	0	0	0	0
6.000.20.0 Overhead Gemeentehuis	10.455	43.281	912	61.548	938	79.905
6.000.30.0 Overhead Administratie	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	17.857	60.201	1.685	69.296	4.115	114.324

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.000.00.0 Overhead personeel Beleidsteam	-372.095	-242.246	-142.385	-142.385	-142.385	-142.385
6.000.01.0 Overhead Personeel Publiekszaken	-141.733	-217.299	-168.311	-168.311	-168.311	-168.311
6.000.02.0 Overhead Personeel Buitendienst	0	-11.384	-10.564	-10.662	-10.765	-10.914
6.000.03.0 Overhead	-266.946	-237.434	-248.548	-258.204	-227.926	-248.108
6.000.10.0 Overhead ICT	-315.671	-326.829	-358.211	-361.873	-370.690	-377.612
6.000.20.0 Overhead Gemeentehuis	-148.637	-198.319	-165.873	-228.577	-170.114	-251.037
6.000.30.0 Overhead Administratie	-310.732	-351.306	-339.045	-345.306	-351.588	-358.067
Totaal lasten	-1.555.814	-1.584.817	-1.432.937	-1.515.318	-1.441.779	-1.556.434

5.07 Heffing VPB

Voor een zeer groot aantal activiteiten van de gemeente Schiermonnikoog geldt dat niet voldaan wordt aan de ondernemingscriteria en dat deze niet belasting- en aangifteplichtig zijn voor de VPB. Er is ofwel sprake van het aanbieden van een “collectief goed” (geen deelname economische verkeer), “normaal vermogensbeheer” of van “structureel verlieslatende activiteiten.”

De gemeente moet alleen aangifte doen voor haar belaste activiteiten in het kader van de verkoop afvalstromen en het grondbedrijf, voor zover aanwezig. Het aan deze activiteiten toe te rekenen vermogen moet worden gewaardeerd op de fiscale openingsbalans. Aangezien de gemeente op dit moment één (beoogde) grondexploitatie heeft en deze nog geen winst laat zien, is er geen sprake van vpb-plicht grondexploitatie. Alleen de opbrengsten van de verkoop afvalstromen worden opgenomen in de aangifte VPB en het aan deze activiteiten toe te rekenen vermogen wordt gewaardeerd op de fiscale openingsbalans. Het te betalen bedrag aan VPB op het resultaat behaald met de afvalstromen is zeer beperkt. Daarom is ervoor gekozen het te betalen bedrag aan VPB als een PM-post te oormerken.

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.942.10.2 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.942.10.2 Vennootschapsbelasting	0	-750	-750	-750	-750	-750
Totaal lasten	0	-750	-750	-750	-750	-750

5.08 Onvoorzien

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording worden de gereserveerde middelen voor structureel onvoorzien apart zichtbaar gemaakt in de begroting.

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.922.10.2 Onvoorzien uitgaven	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.922.10.2 Onvoorziene uitgaven	0	0	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500
Totaal lasten	0	0	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500

5.09 Saldo van baten en lasten voor bestemming

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Totaal baten	0	0	0	0	0	0

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Totaal lasten	0	0	0	0	0	0

5.10 Mutaties reserves algemene dekkingsmiddelen

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.980.15.2 Mutaties reserves alg. dekk.midd.	107.110	325.721	6.915	6.915	6.915	6.915
Totaal baten	107.110	325.721	6.915	6.915	6.915	6.915

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.980.15.2 Mutaties reserves alg. dekk.midd.	-75.000	-402.639	-123.000	-134.000	-134.000	-134.000
Totaal lasten	-75.000	-402.639	-123.000	-134.000	-134.000	-134.000

5.11 Saldo van baten en lasten na bestemming

Wat mag het kosten?

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.999.99.9 Begrotings- en rekeningsresultaat	0	21.114	0	0	0	0
Totaal baten	0	21.114	0	0	0	0

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
6.999.99.9 Begrotings- en rekeningsresultaat	0	-28.534	0	0	0	0
Totaal lasten	0	-28.534	0	0	0	0

Recapitulatie programma 5 Financiering en belastingen

BATEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
5.01 Lokale heffingen	2.078.437	2.255.616	2.375.674	2.419.855	2.464.872	2.509.215
5.02 Algemene uitkering	3.360.143	3.488.070	4.032.821	4.172.566	4.287.058	3.931.819
5.03 Dividend	19.467	20.177	20.177	20.177	20.177	20.177
5.04 Financieringsfunctie	85.557	85.805	87.971	157.486	208.181	204.958
5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0
5.06 Overhead	17.857	60.201	1.685	69.296	4.115	114.324
5.07 Heffing VPB	0	0	0	0	0	0
5.08 Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
5.09 Saldo van baten en lasten voor bestemming	0	0	0	0	0	0
5.11 Saldo van baten en lasten na bestemming	0	21.114	0	0	0	0
Totaal baten	5.561.461	5.930.983	6.518.328	6.839.380	6.984.403	6.780.493

LASTEN

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
5.01 Lokale heffingen	-65.118	-72.674	-65.458	-66.534	-67.498	-67.858
5.02 Algemene uitkering	-2.550	-2.550	-2.600	-2.650	-2.700	-2.700
5.03 Dividend	-136	-2.370	-1.234	-1.234	-1.234	-1.234
5.04 Financieringsfunctie	-78.391	-79.405	-86.107	-157.245	-208.146	-204.958
5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
5.06 Overhead	-1.555.814	-1.584.817	-1.432.937	-1.515.318	-1.441.779	-1.556.434
5.07 Heffing VPB	0	-750	-750	-750	-750	-750
5.08 Onvoorzien	0	0	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500
5.09 Saldo van baten en lasten voor bestemming	0	0	0	0	0	0
5.11 Saldo van baten en lasten na bestemming	0	-28.534	0	0	0	0
Totaal lasten	-1.702.009	-1.771.100	-1.621.586	-1.776.231	-1.754.607	-1.866.434

Geraamde totaal saldo van baten en lasten	3.859.452	4.159.883	4.896.742	5.063.149	5.229.796	4.914.059
--	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Toevoegingen & onttrekkingen aan reserves						
5.10 Mutaties reserves algemene dekkingsmiddelen - onttrekkingen	107.110	325.721	6.915	6.915	6.915	6.915
5.10 Mutaties reserves algemene dekkingsmiddelen - toevoegingen	-75.000	-402.639	-123.000	-134.000	-134.000	-134.000
Saldo toevoegingen & onttrekkingen aan reserves	32.110	-76.918	-116.085	-127.085	-127.085	-127.085

Geraamde resultaat	3.891.562	4.082.965	4.780.657	4.936.064	5.102.711	4.786.974
--------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

GEPROGNOTISEERDE BALANS PER 31 DECEMBER

ACTIVA bedragen x € 1.000	Jaarrekening 31-12-2021	Begroting 31-12-2022	Begroting 31-12-2023	Begroting 31-12-2024	Begroting 31-12-2025	Begroting 31-12-2026
<u>Vaste activa</u>						
Immateriële vaste activa	12	11	9	8	6	4
Materiële vaste activa	7.985	8.015	8.844	14.477	14.982	15.327
Financiële vaste activa	507	361	323	286	256	237
Totaal vaste activa	8.504	8.387	9.176	14.771	15.244	15.569
<u>Vlottende activa</u>						
Voorraden	453	-457	-333	0	0	0
Uitzettingen met looptijd < 1 jaar	1.178	1.238	1.178	1.178	1.178	1.178
Liquide middelen	1.271	0	1.881	1.551	1.221	891
Overlopende activa	0	672	0	0	0	0
Totaal vlottende activa	2.902	1.453	2.726	2.729	2.399	2.069
Balanstotaal activa	11.406	9.840	11.902	17.500	17.643	17.638

PASSIVA bedragen x € 1.000	Jaarrekening 31-12-2021	Begroting 31-12-2022	Begroting 31-12-2023	Begroting 31-12-2024	Begroting 31-12-2025	Begroting 31-12-2026
<u>Vaste passiva</u>						
Eigen vermogen	3.276	3.290	2.899	3.067	3.222	3.327
Resultaat begrotingsjaar			66			
Voorzieningen	1.050	695	1.190	1.192	1.322	1.200
Vaste schulden rentetypische looptijd > 1 jaar	5.855	5.430	5.733	9.180	8.567	8.394
Totaal vaste passiva	10.181	9.415	9.888	13.438	13.111	12.921
<u>Vlottende passiva</u>						
Netto vlottende schulden looptijd < 1 jaar	254	425	254	254	254	254
Overlopende passiva	971	0	1.760	3.808	4.278	4.463
Totaal vlottende passiva	1.225	425	2.014	4.062	4.532	4.717
Balanstotaal passiva	11.406	9.840	11.902	17.500	17.643	17.638

LOKALE HEFFINGEN

1. Beleid publiekrechtelijke heffingen

Hieronder treft u een beknopte uiteenzetting aan over de omvang van het huidige pakket aan belastingen en het beleid met betrekking tot de jaarlijks vast te stellen tarieven en kwijtschelding van belastingen.

Tot slot zijn de effecten van dat beleid vertaald in een overzichtje van de woonlastenontwikkeling 2023 ten opzichte van 2022.

Overzicht belastingen en heffingen

Onroerendezaakbelastingen

De onroerendezaakbelastingen zijn de belangrijkste gemeentelijke belastingen waarvan de opbrengst tot de algemene middelen behoort en dus naar eigen inzicht kan worden besteed. De mogelijkheid om onroerendezaakbelasting te heffen is vastgelegd in de Gemeentewet. De hoogte van de aanslagen is zowel afhankelijk van de waarde van een pand, zoals die elk jaar wordt bepaald op basis van de Wet waardering onroerende zaken (hierna: Wet WOZ), als van de door de raad vastgestelde tarieven.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen tarieven voor eigenaren van woningen, eigenaren van niet-woningen en gebruikers van niet-woningen.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting is een algemene verblijfsbelasting en daarmee een algemeen dekkingsmiddel. De mogelijkheid om toeristenbelasting te heffen is vastgelegd in de Gemeentewet.

De belasting is gebaseerd op de gedachte, dat binnen de gemeente personen verblijven, die daar niet woonachtig zijn, maar wel gebruik maken van de (algemene) gemeentelijke voorzieningen. De belasting kan dan ook worden gezien als een tegemoetkoming in de kosten van de gemeente voor de instandhouding van die voorzieningen. De belasting kent een tarief voor het houden van dagverblijf en een tarief voor het houden van nachtverblijf tegen vergoeding.

Degene die verblijf biedt, is belastingplichtig en gerechtigd de belasting te verhalen op de persoon of personen die verblijf houden.

Forensenbelasting

De forensenbelasting wordt geheven van een natuurlijke persoon die voor hemzelf of zijn gezin op meer dan negentig dagen per kalenderjaar een gemeubileerde woning binnen de gemeente beschikbaar houdt (tweede woning). De mogelijkheid om forensenbelasting te heffen is vastgelegd in de Gemeentewet.

Bijkomende eis is, dat diegene geen hoofdverblijf houdt binnen de gemeente waar de woning is gelegen.

De belasting is gekoppeld aan de hoogte van de WOZ-waarde van de woning. Dat is dezelfde waarde die wordt gebruikt voor de onroerendezaakbelastingen.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing. De opbrengst vloeit niet naar de algemene middelen, maar dient ter dekking van de kosten van afvalinzameling en –verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. Het uitgangspunt is dat deze kosten inclusief de kosten van kwietschelding volledig worden gedekt uit de opbrengst van de afvalstoffenheffing (100% kostendekking). In de tariefstelling wordt onderscheid gemaakt tussen een- en meerpersoonshuishoudens. Hiermee wordt invulling gegeven aan het principe “de vervuiler betaalt.” De mogelijkheid om afvalstoffenheffing in te stellen is vastgelegd in de Wet Milieubeheer.

Rioolheffing

De kosten voor het beheren en in stand houden van het rioolstelsel worden door middel van de rioolheffing verhaald op de gebruikers van woningen en niet-woningen die op dat stelsel (in)direct zijn aangesloten. De gemeente heeft naast de zorgplicht voor gemeentelijk afval- en hemelwater ook de zorgplicht voor grondwater. Ook voor de rioolheffing geldt dat dit een zogenaamde bestemmingsheffing is. De opbrengst van de rioolheffing, met als uitgangspunt 100% kostendekking wordt gebruikt om de voorzieningen, die dienen voor de uitvoering van genoemde zorgplicht, te bekostigen. De mogelijkheid om een rioolheffing in te voeren is vastgelegd in de Gemeentewet.

Lijkbezorgingsrechten

Op basis van deze belastingverordening worden rechten geheven voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen en de daarmee samenhangende diensten. Zowel het gebruik als de aard van de af te nemen diensten kennen veel verschijningsvormen, die in de bij de verordening behorende tarieventabel met naam en toenaam limitatief zijn opgesomd. Een recht is geen algemene belasting. Om een recht te mogen heffen dient er een individualiseerbare prestatie van de gemeente jegens de burger te staan. Daarnaast geldt dat de begrote bate van de rechten de begrote lasten niet mogen overstijgen (opbrengstlimiet).

Liggelden jachthaven

Op grond van deze belastingverordening worden rechten geheven van houders van vaartuigen die gebruik maken van ligplaatsen die bij de gemeente in beheer en onderhoud zijn (gemeentelijke jachthaven). De heffing ziet hoofdzakelijk op passanten.

De hoogte van de heffing is afhankelijk van de oppervlakte van het vaartuig en de duur van het verblijf. De hoogte van de tarieven zijn afgestemd op die van de andere eilanden. Een recht is geen algemene belasting. Om een recht te mogen heffen dient er een individualiseerbare prestatie van de gemeente jegens de burger te staan. Daarnaast geldt dat de begrote bate van de rechten de begrote lasten niet mogen overstijgen (opbrengstlimiet).

Leges

De diensten waarvoor leges worden geheven, zijn in de Legesverordening op samenhang geclusterd.

- Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening;
- Hoofdstuk 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning;
- Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder de Europese Dienstenrichtlijn.

Onder Hoofdstuk 1 vallen met name de legestarieven voor diensten van Burgerzaken (paspoorten, rijbewijzen en huwelijksvoltrekkingen).

Onder Hoofdstuk 2 vallen de legestarieven voor diensten die verleend worden onder de noemer ‘omgevingsvergunning’ (voorheen bouwvergunning).

Onder Hoofdstuk 3 vallen de legestarieven voor diensten die uitsluitend verleend worden aan ondernemers zoals de drank- en horecavergunning, de evenementenvergunning en de vergunning voor seksbedrijven.

Ten aanzien van hoofdstuk 2 geldt dat hieromtrent nog de nodige onduidelijkheid bestaat. Het is het voornemen dat per 1 januari de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging ingevoerd worden. De als gevolg van de implementatie van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging door te voeren aangepaste werkzaamheden hebben ook een impact op de legesplichtige activiteiten.

Tarieven en kwijtscheldingsbeleid

In de Notitie Financieel Kader 2022–2025 is in algemeenheid bepaald, dat de tarieven van de belastingen, heffingen en rechten jaarlijks worden verhoogd met 2%. Er gelden echter uitzonderingen:

- Voor de onroerendezaakbelastingen bedraagt die verhoging 1,5%;
- Voor de rioolheffing, afvalstoffenheffing, lijkbezorgingsrechten en leges geldt dat een kostendekking van 100% wordt aangehouden.

Kwijtscheldingsbeleid

Met het hanteren van een kwijtscheldingsregeling geeft de gemeente een deel van zijn burgers de mogelijkheid om voor een lagere belastingaanslag in aanmerking te komen. De ruimte om een eigen gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid te voeren is beperkt. De criteria waaraan kwijtscheldingsverzoeken getoetst worden, zijn op rijksniveau vastgesteld. Wel mogen gemeenten zelf bepalen van welke belastingen zij kwijtschelding verlenen en welk deel van de belastingaanslag wordt kwijtgescholden.

De aanslagen onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing komen in principe voor kwijtschelding in aanmerking. De gemeente Schiermonnikoog maakt gebruik van de ruimst mogelijke normen voor kwijtschelding, namelijk de 100% bijstandsnorm en de 100% AOW-norm.

Het kabinet heeft op 6 juli 2021 besloten om de normen voor kwijtschelding met ingang van 1 januari 2022 aan te passen. De zogenoemde “vermogensnorm”, waaronder te verstaan het in acht te nemen vrij te stellen vermogen om voor kwijtschelding in aanmerking te komen, wordt voor volledig arbeidsongeschikten en AOW'ers verhoogd met € 2.000. De gemeente zal haar beleid daarop aanpassen.

Het bedrag aan te verlenen kwijtscheldingen is geraamd op € 4.000.

Tarieven

In de begroting staat jaarlijks een overzicht van de opbrengsten van de lokale heffingen, te weten de belangrijkste belastingen, rechten en heffingen (leges). Het tarief van iedere lokale heffing wordt in het najaar door middel van een apart raadsvoorstel vastgesteld. Met inachtneming van hetgeen hiervoor onder hoofdstuk 1 is gezegd over de beleidskaders waarbinnen in algemeenheid beslissingen worden genomen over tariefontwikkelingen, zijn hierna de precieze effecten daarvan voor het jaar 2023 ten opzichte van 2022 opgenomen.

Belasting soort	Tarief 2022	Tarief 2023	Mutatie 2023
OZB eigenaar woningen*	0,0956%	0,0827%	-/-13,4%
OZB eigenaar niet-woning	0,2162%	0,2194%	1,50%
OZB gebruiker	0,1740%	0,1766%	1,50%
Forensenbelasting	0,2738%	0,2793%	2,00%
Toeristenbelasting			
<i>Dagverblijf</i>	€ 2,11	€ 2,15	2,00%
<i>Nachtverblijf</i>	€ 1,86	€ 1,89	2,00%
<i>Nachtverblijf schoolreis</i>	€ 1,76	€ 1,79	2,00%
Afvalstoffenheffing			
<i>Eenpersoonshuishouden</i>	€ 251,46	€ 253,37	0,76%
<i>Meerpersoonshuishouden</i>	€ 327,74	€ 330,23	0,76%
Leges	Div.	Div.	2,00%
Lijkbezorgingsrechten	Div.	Div.	0,69%
Rioolheffing			
a. <i>Vast bedrag:</i>			
- <i>0 tot en met 50m3</i>	€ 27,82	€ 28,37	2,00%
- <i>51 tot en met 250m3</i>	€ 55,75	€ 56,86	2,00%
- <i>250m3 en meer</i>	€ 140,56	€ 143,37	2,00%
b. <i>Variabel bedrag:</i>			
<i>per m3</i>	€ 1,01	€ 1,04	2,00%
Liggeld			
<i>Havenkom</i>	€ 0,77	€ 0,78	2,00%
<i>Kop Dam</i>	€ 0,41	€ 0,42	2,00%

*De opbrengst onroerendezaakbelastingen wordt enerzijds beïnvloed door de WOZ-waardeontwikkeling en anderzijds door de tariefstelling. De verwachting op dit moment is, dat de waarde van de niet woningen nagenoeg ongewijzigd zal blijven ten opzichte van 2022. Voor woningen wordt een waardestijging verwacht van 17%. Om te bereiken dat de opbrengst voor 2022 met niet meer dan 1,5% toeneemt, dient het tarief per saldo te worden verlaagd om het effect van de waardestijging op de opbrengst teniet te doen. Voor de volledigheid zei opgemerkt, dat de exacte WOZ-waardeontwikkelingen voor 2022 pas eind dit jaar bekend zullen zijn. Niet ondenkbaar is dat de voorgestelde tarieven dan nog aanpassing behoeven.

3. Belastingopbrengsten 2023

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de voor het jaar 2023 begrote opbrengsten voor de belastingen, rechten en heffingen van de Gemeente Schiermonnikoog.

Belasting soort	Begroting 2023 (opbrengst in €)
OZB eigenaar woningen	420.171
OZB eigenaar niet-woning	118.627
OZB gebruiker	84.753
Toeristenbelasting	1.398.503
Forensenbelasting	351.750
Afvalstoffenheffing	383.875
Rioolheffing	215.721
Lijkbezorgingsrechten	37.939
Leges	199.446
Stelpost minder leges omgevingswet	-15.000
Liggelden (via exploitatievergoeding)	175.000
Totaal	3.370.785

4. Kostendekking afvalstoffenheffing, rioolheffing, lijkbezorgingsrechten en leges

De geraamde lasten en opbrengsten voor het jaar 2023 bedragen:

	Afvalstoffen- heffing €	Rioolheffing €	Lijkbezorgings- rechten €	*Leges €
Toe te rekenen kosten:	302.185	169.633	23.173	145.208
Overhead	28.848	19.196	14.766	82.259
BTW	52.842	28.605	-	-
Totale kosten	383.875	217.434	37.939	227.467
Opbrengst heffingen	383.875	215.721	37.939	199.446
Ottrekking voorziening**	-	1.173	-	-
Stelpost minder leges omgevingswet				-15.000
Dekkingspercentage	100%	99%	100%	81%

*Leges: We streven naar 100% kostendekking. Zoals in de beschrijving van de heffingen weergegeven, bestaat er nog veel onduidelijkheid over de leges. In de berekening is uitgegaan van de huidige situatie. Wel wordt er reeds rekening mee gehouden dat deze opbrengsten niet geheel haalbaar zijn. Daartoe is een stelpost opgenomen van € 15.000. Bij de indienen van de voorstellen in de raad zullen de nieuwe ontwikkelingen meegenomen worden hetgeen kan resulteren in een aangepaste begroting op dit terrein.

** Ottrekking voorziening rioolheffing: Net als voorgaande jaren onttrekken we in 2023 een bedrag aan de voorziening riolering om zo 100% kostendekking te bereiken. De verwachting is dat in 2024 deze onttrekking niet meer nodig is, vanwege dalende afschrijvingslasten.

5. Woonlastenontwikkeling een- en meerpersoonshuishoudens 2022-2023

Voor een beeld over de ontwikkeling van de woonlasten wordt in de regel onderscheid gemaakt tussen eigenaar-bewoners en huurders en daarbinnen weer tussen één- en meerpersoonshuishoudens. Voor beide groepen geldt dat de woonlasten in ieder geval een resultante zijn van tariefontwikkelingen van de afvalstoffenheffing en rioolheffing. Voor de eigenaar-bewoner wordt dat aangevuld met de effecten van de tariefontwikkeling voor de onroerendezaakbelastingen. Het algemene beeld is dat over de hele linie de gemiddelde woonlasten stijgen, ten gevolge van de stijging van de tarieven rioolheffing en met name de tarieven afvalstoffenheffing.

Woonlasten eigenaar-bewoner:

Gemiddelde woonlasten eigenaar-bewoner	Eenpersoons-huishoudens	Meerpersoons-huishoudens
Schiermonnikoog	2023 €	2023 €
Onroerendezaakbelastingen eigenaar*	354	354
Afvalstoffenheffing	253	330
Rioolheffing ¹⁾	76	197
Totaal	684	881
Gemiddelde woonlasten	2022	2022
Schiermonnikoog €	675	869
Ontwikkeling lokale belastingdruk 2022-2023	1,27%	1,43%

Voor het jaar 2022 is na herberekening naar aanleiding van het Kohier 2022 de gemiddelde WOZ-waarde van de woning berekend van € 365.000..

Uitgaande van een veronderstelde stijging van die waarde met 17%, is voor het jaar 2023 een WOZ-waarde aangehouden van € 428.000.

Woonlasten huurder

Gemiddelde woonlasten huurder	Eenpersoons-huishoudens	Meerpersoons-huishoudens
Schiermonnikoog	2023 €	2023 €
253	330	253
76	197	76
330	527	330
Gemiddelde woonlasten	2022	2022
Schiermonnikoog €	325	519
Ontwikkeling lokale lastendruk 2022-2023	1,32%	1,61%

Rioolheffing voor meerpersoonshuishoudens gebaseerd op een waterverbruik van 135 m3 per jaar en voor éénpersoonshuishoudens op 46 m3 per jaar.

6. Vergelijking woonlasten op basis van Atlas van de lokale belastingen

Elk jaar publiceert het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo), een onafhankelijk onderzoeksinstituut verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen, de zogenoemde Atlas van de lokale belastingen. Dat Atlas geeft jaarlijks een overzicht van de heffingen van gemeenten, provincies en waterschappen, waaraan wij voor het jaar 2022 de onderstaande tabellen hebben ontleend.

In die tabellen worden de gemiddelde woonlasten voor de eigenaar-bewoner en de huurder weergegeven, alsmede de provinciale en landelijke rangorde voor wat betreft de meerpersoonshuishoudens. In het verlengde

daarvan hebben wij, zowel in relatieve als absolute zin, de afwijkingen ten opzichte van het Friese en landelijke gemiddelde weergegeven. Let wel: het gaat hierbij om de cijfers 2022. De cijfers 2023 zijn uiteraard pas in de loop van volgend jaar beschikbaar.

Woonlasten 2022 eigenaar – bewoner

Gemeente	Eénpersoons €	Meerpersoons €	Rangorde provinciaal meer persoons-	Rangorde landelijk meer persoons
Schiermonnikoog	675	869	13 ¹⁾	121
Gemiddelde in Friesland	728	834		
Gemiddelde Nederland	826	904		

Verhouding t.o.v. Fries gemiddelde	Eénpersoons	Meerpersoons
In procenten	0,93%	1,04%
In euro's	-/- 53	35
Verhouding t.o.v. landelijk gemiddelde	Eénpersoons	Meerpersoons
In procenten	0,81%	0,96%
In euro's	-/- 151	35

Het “woonlastenplaatje” voor de eigenaar-bewoner heeft zich in 2022 ten opzichte van 2021 positief ontwikkeld met name ten opzichte van het landelijk gemiddelde voor de meerpersoonshuishoudens.

De plek van Schiermonnikoog binnen provinciale rangorde is gehandhaafd. Alhoewel Schiermonnikoog zakt van plaats 10 naar 13, waren er voor twee gemeenten de gemiddelde woonlasten niet bekend op moment van publicatie. Nummer 1 heeft de laagste woonlasten (Ameland) en nummer 18 de hoogste (Achtcarspelen).

Landelijk is de positie gehandhaafd. De gemeente is daarbij één plek gezakt van 120 naar 121.

De ontwikkeling van de verhouding ten opzichte van het Friese gemiddelde geeft ook een positief beeld. Waarbij wel opgemerkt dient te worden dat Schiermonnikoog meer opschuift naar het Fries gemiddelde. Voor de éénpersoonshuishoudens bedroeg de verhouding in 2021, 0,88%. Dit is nu 0,93%.

Voor meerpersoonshuishoudens is die verhouding gehandhaafd van 1,04% in 2021 en 2022.

Woonlasten huurder 2022

Gemeente	Eénpersoons €	Meerpersoons €	Rangorde provinciaal meer persoons-	Rangorde landelijk meer persoons
Schiermonnikoog	327	521	9 ¹⁾	262 ²⁾
Gemiddelde in Friesland	336	447		
Gemiddelde in Nederland	335	424		

Verhouding t.o.v. Fries gemiddelde	Éénpersoons	Meerpersoons
In procenten	0,97%	1,16%
In euro's	-/- 9	74
Verhouding t.o.v. landelijk gemiddelde	Éénpersoons	Meerpersoons
In procenten	0,97%	1,22%
In euro's	-/- 8	97

Ook voor de huurder met een meerpersoonshuishouden geldt dat de provinciale positie in 2021 sterk is verbeterd. De gemeente stijgt van plaats 14 naar 9. Nummer 1 heeft de laagste woonlasten (Harlingen) en nummer 18 de hoogste (Waadhoeke).

De landelijke positie is eveneens verbeterd. Daar is de gemeente in de rangorde van "goedkoopste" gemeenten geklommen van plek 283 naar plek 262.

Het relatieve verschil ten opzichte van het Friese gemiddelde heeft zich ten opzichte van 2021 gestabiliseerd voor eenpersoonshuishoudens en voor meerpersoonshuishoudens. De gemeente groeit voor wat betreft de woonlastenontwikkeling voor huurders steeds meer naar dat gemiddelde toe.

¹⁾nummer 1 heeft de laagste woonlasten, nummer 18 de hoogste

²⁾nummer 1 heeft de laagste woonlasten en nummer 372 de hoogste
Bron COELO Atlas van de lokale lasten 2022

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Wegen (zie ook thema 2.2)

We starten in 2023 met het uitvoeren van wegenbeheerplan 2023 – 2032. We starten met de voorbereiding van de herinrichting van het van der Molenpad. We willen dit gebied in overleg met aanwonenden opwaarderen nu de busgarage van Hotel van der Werff is gesloopt.

Financiën, o.b.v. huidige MOP wegen:

Jaarlijks wordt er € 94.000 gestort in de voorziening onderhoud wegen.

Uw raad heeft op 17 oktober 2017 een wegenonderhoud plan 2017-2026 vastgesteld. Deze financiën zijn in de begroting 2023 verwerkt. Met het aannemen van het wegenbeheerplan 2023-2032 zal de begroting aangepast worden.

In de begroting 2021 was opgenomen dat in 2022 € 80.000 teruggestort zou worden in de Algemene Reserve. Om het benodigde onderhoud in 2022 uit te kunnen voeren, kwamen er meer lasten ten laste van de voorziening. Als we niets deden, werd de voorziening negatief, en dat is niet toegestaan. Daarom hebben we in de begroting 2022 dit bedrag gesplitst in € 40.000 ten gunste van de Algemene Reserve 2022 en 2023. In 2023 staat daarom nog een extra onttrekking aan de voorziening wegen van € 40.000 opgenomen.

Lichtmasten (zie ook thema 2.2)

Beheer en onderhoud van de lichtmasten is onder regie van de OVEF uitbesteed aan CityTec. In beheerprogramma MOON is het onderhoudsprogramma voor de komende jaren inzichtelijk. In 2023 laten we een plan maken om de lichtmasten te voorzien van led-verlichting. We gaan over op LED-verlichting in 2025, omdat veel armaturen dan aan het eind van hun levensduur zijn en vervangen moeten worden.

Financiën:

Jaarlijks wordt een bedrag van € 7.500 gestort in de reserve openbare verlichting en wordt er € 952 aan rente toegevoegd. Onttrekkingen aan de reserve vinden plaats op basis van de planning van het huidige lichtmastenplan. De stand van de reserve openbare verlichting bedraagt per 1-1-2023 ongeveer € 111.000.

Openbaar groen (zie ook thema 2.4)

De buitendienst werkt al jaren volgens het groenuitvoeringsplan. Jaarlijks besteden de medewerkers van de buitendienst meer dan 5.000 uren aan openbaar groen, zoals dat omschreven staat in het plan.

Onder openbaar groen vallen ook posten die elders in de gemeentelijke begroting zijn ondergebracht, namelijk:

- groene sportvelden;
- legen van de afvalbakken;
- onderhoud straatmeubilair (banken/tafels);
- bladruimen en vegen van de straten en bermen;
- controle en onderhoud speeltoestellen;
- controle watergangen;
- aandacht voor biodiversiteit.

In 2023 start het gezamenlijk bestek met Natuurmonumenten voor het ecologisch maaien van bermen en watergangen. We bestrijden (Reuzenberenklauw, Japanse Duizendknoop, Reuzenspringbalsemien,

Dijkviltbraam, Amerikaanse vogelkers) en beheersen (Rimpelroos) invasieve exoten de komende jaren en overleggen daarover met Natuurmonumenten. We stimuleren inwoners om Reuzenberenklauw en Japanse duizendknoop uit hun tuinen te verwijderen. We planten nieuwe bomen om de waardevolle bomenstructuur te herstellen, nadat bomen waren weggevallen door storm of ziekte. We voeren de maatregelen uit die in het Bijenpact gemeente Schiermonnikoog zijn afgesproken.

Financiën:

Voor het openbaar groen is er geen reserve of voorziening ingesteld, omdat dit reguliere, jaarlijkse kosten betreft.

Jachthaven (zie ook thema 3.2)

We houden de jachthaven op diepte door om de 5 jaar te cutteren en in de tussenliggende jaren te ploegen. In 2023 wordt de jachthaven gecutterd. Ook starten we met groot onderhoud van de jachthaven.

Financiën:

Reserve baggeren jachthaven

Voor het baggeren van de jachthaven is er een reserve baggeren. Er wordt jaarlijks € 28.000 aan deze reserve wordt toegevoegd om zo te kunnen sparen voor toekomstige grote baggerwerkzaamheden. Vanuit de voorziening jachthaven wordt er € 10.000 toegevoegd, zie toelichting voorziening jachthaven.

Voorziening jachthaven

- jaarlijks wordt € 21.000 gestort in de voorziening onderhoud jachthaven
- in 2021 staat er voor € 8.230 aan onderhoud op het programma ten laste van deze voorziening. In 2023 vindt € 10.000 vermindering van de voorziening plaats, deze wordt toegevoegd aan de reserve baggeren. Dit bedrag stond al in 2022 gepland, maar om te voorkomen dat de voorziening negatief wordt, is deze vermindering doorgeschoven naar 2023.

Riolering (zie ook thema 2.4)

De raad heeft in de vergadering van 13 maart 2018 het gemeentelijke rioleringsplan 2018- 2027 vastgesteld. De exploitatiekosten hiervan zijn vertaald in het product 6.722.10.3 Riolerering. In 2023 implementeren we beheerprogramma Kikker op basis van de gezamenlijke licentie van de Waddeneilanden. We koppelen waar mogelijk de afvoer van regenwater af van het hoofdriool, veelal in combinatie met wegonderhoud. Ook benutten we mogelijkheden om regenwater te bergen in de openbare ruimte om overlast bij hevige regenbuien te beperken.

Financiën:

Voor 2023 staan de volgende vervangingsinvesteringen op de planning: € 70.000: rioolvervanging + afkoppeling

Gebouwen (door de hele begroting)

In de raadsvergadering van 17 mei 2022 is het DMJOP-gebouwen 2022-2031 besluitvormend behandeld in de raad. Dit onderhoudsplan is verwerkt in de begroting 2023.

Financiën:

Jaarlijks wordt voor onderhoud een bedrag van € 213.686 gestort in de voorziening onderhoud gebouwen. Dit bedrag bestaat uit € 169.381 benodigde storting vanuit het DMJOP, € 36.000 voor storting scholen en € 8.305 voor Kittiwake.

Het onderhoud van € 158.850 in 2023 wordt onttrokken aan de voorziening onderhoud gebouwen. Dit bestaat uit het volgende geplande onderhoud:

Naam	2023
5.200.15.3 Gemeentelijke werkplaats	772
5.800.10.6 Gymzaal	0
6.000.20.0 Gemeentehuis	911
6.001.20.0 Reddingsweg 3	0
6.421.10.4 Basisschool	49.497
6.441.10.4 Huisvesting voortgezet onderwijs	12.500
6.530.10.6 Zwembad, gemeente	67.356
6.560.20.3 Jachthaven Gebouw	0
6.560.30.3 Toiletgebouwen	2.359
6.721.10.3 Huishoudelijk afval: Overslag: Veerweg 4	1.045
6.721.15.3 Bedrijfsafval: Overslag: Veerweg 4	116
6.670.10.6 Kittiwake	4.152
6.724.10.3 Aula	3.876
6.721.10.3 Huishoudelijk afval, chemische afvalopslag	120
6.820.15.9 Vuurtorenpad 30 / Langestreek 130	3.488
6.820.20.9 Doorstroomwoningen	0
6.820.30.9 Reddingsweg 2	3.722
6.820.35.9 Willemshof 11a/b	0
6.820.40.9 Garageboxen	504
6.820.45.9 Noorderstreek 40vrm. brandweergarage	5.554
6.820.50.9 Nieuwestreek 1	0
6.821.15.9 Kerktoren	2.878
Eindtotaal	158.850

Meerjarenonderhoudsplannen

In de begroting 2023 en verder zijn de cijfers uit de volgende door de raad vastgestelde onderhoudsplannen verwerkt:

Kapitaalgoederen	Jaren
MOP gemeentelijke gebouwen	2022-2031
MOP jachthaven	2017-2026
MOP riolering	2019-2027
MOP openbare verlichting (MOON)	2006-2010
MOP wegen	2017-2026
Groenbeheerplan	2008

Provincie Fryslân houdt toezicht op het duurzaam in stand houden van kapitaalgoederen, met name het voorkomen van achterstallig onderhoud. Een onderhoudsplan mag maximaal 5 jaar oud zijn. We werken daarom waar nodig aan de vernieuwing van de onderhoudsplannen.

BEDRIJFSVOERING

Inleiding

De organisatie van de gemeente Schiermonnikoog heeft als motto **‘Wij zijn er voor u’; onze diensten leveren wij aan alle inwoners en gasten van ons eiland.**

- Wij zijn servicegericht en doen waar dat mogelijk is een extra stap voor onze inwoners en gasten.
- Wij zijn gericht op het vinden van een oplossing; als iets niet kan, zoeken we met elkaar naar een mogelijk alternatief
- Wij handelen zonder vooringenomenheid en onafhankelijk; gewoon integer.
- Wij communiceren pro-actief, helder en duidelijk

Onze uitgangspunten voor de gemeentelijke dienstverlening

1. We voldoen aan de minimale wettelijke verplichtingen, niet minder én niet meer.
2. We maken gebruik van handige en stevige samenwerkingsarrangementen in gezamenlijkheid met onze partners de Waddeneilanden (collectief en individueel) dan wel Noardeast-Fryslân en de gemeente Leeuwarden om de uitvoeringskosten zo beperkt mogelijk te houden, de continuïteit te waarborgen en de kwetsbaarheid te verminderen. We investeren pas in een nieuwe ontwikkeling op het moment dat landelijke en provinciale kaders helder zijn. Zo voorkomen we dat we energie verspillen aan plannen die mogelijk tot niets leiden.
3. We stemmen onze dienstverlening af op de nieuwe ontwikkelingen die zich in de praktijk hebben bewezen, gaan geen ingrijpende reorganisaties uitvoeren en groeien organisch naar de nieuwe gewenste situatie.
4. Bij ons personeelsbeleid houden we proactief rekening met leeftijdsopbouw binnen de organisatie en benutten we de kansen op de lokale (eilander) arbeidsmarkt zo goed mogelijk.
5. We willen een organisatiecultuur waarbij we inwoners, gasten en anderen professioneel benaderen, servicegericht, integer en zakelijk.
6. Wij streven ernaar alleen regels te stellen die wij ook kunnen en willen handhaven.

Uit te voeren activiteiten:

1. Uitvoering geven aan de samenwerkingsafspraken met de Waddeneilanden, Noardeast-Fryslân, gemeente Leeuwarden en andere partners; gezamenlijk en individueel nieuwe ontwikkelingen bespreken
2. De uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving toekomstbestendig maken. De introductie van de Omgevingswet vraagt daarbij om extra aandacht.
3. De communicatie naar onze inwoners en gasten verder ontwikkelen. Wij gaan in samenspraak met anderen een nieuw participatiebeleid opstellen.
4. De ontwikkeling van onze gemeentelijke organisatie als continu aandachtspunt te hebben vanuit continuïteit waarborgen en kwetsbaarheid zo klein mogelijk te houden; geheel en individueel

Samenwerkingsafspraken Waddeneilanden

Op samenwerkingsniveau van de Waddeneilanden zijn de volgende speerpunten geformuleerd waarop wij gezamenlijk als Waddeneilanden optrekken. Het betreft de volgende speerpunten:

- Leefbaarheid
- Duurzaamheid
- Openbare Orde (Kust)Veiligheid en Water

Brede welvaart (Goed Wonen en Leven, Toekomstbestendig Ondernemen en Ontwikkelen en Optimaal bereikbaar en Verbonden) en Duurzaamheid (Duurzame energie en Circulaire economie) hebben een vooraanstaande plek gekregen in het uitvoeringsprogramma van de GR Waddeneilanden (en de daarop te baseren aanvraag voor de Regiodeal).

Voor het samenwerkingsverband de Wadden is een programma 2050 opgesteld.

Binnen de Directieraad (het maandelijks overleg van de vijf wadden-gemeentesecretarissen) is bedrijfsvoering een belangrijk thema omdat deze onderwerpen zich bij uitstek lenen voor samenwerking en uitwisseling tussen eilanden. Het gaat daarbij o.a. om:

- ICT en zaakgericht werken
- Inkoop en aanbesteding
- Juridische expertise
- Personeel en organisatie
- Burgerzaken
- Financiën

Samenwerking met Ameland:

Op de volgende terreinen werken we samen met de gemeente Ameland:

- Onderwijs
- Secretariaat bezwarencommissie

Samenwerking Noardeast-Fryslân

De gemeente Schiermonnikoog heeft een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de gemeente Noardeast-Fryslân. Deze DVO's hebben betrekking op het sociaal domein (WMO en sociale zaken) en (beleids-) ondersteuning op het gebied van financiën, belastingen en salarisadministratie. De dienstverleningsovereenkomst wordt zeer binnenkort geactualiseerd.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)

Op basis van de nota handhaving 'gelijke monniken, gelijke kappen' wordt er sinds 2020 actief en gestructureerd gehandhaafd. Op grond van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging zal de wijze waarop de VTH-taken worden uitgevoerd binnenkort worden aangepast.

Dienstverlening aan onze inwoners, bedrijven en gasten

In een continu proces met elkaar in de gemeentelijke organisatie werken aan een nog betere dienstverlening aan onze inwoners, bedrijven en gasten is ons uitgangspunt

Communicatie

De communicatie is het afgelopen jaar pro-actiever geworden. Er wordt vaker via de nieuwsbrief en website gecommuniceerd over voorgenomen ontwikkelingen en de inhoud daarvan. Bij elk voorstel nemen we de communicatie-afweging expliciet mee. Hiermee creëren we nog meer bewustwording binnen de organisatie ten aanzien van de actieve communicatie naar onze inwoners. Op deze manier zijn onze inwoners eerder hierover geïnformeerd en dat draagt bij aan nog meer transparantie. En met de in 2020 geïntroduceerde groene brief blijven we onze inwoners informeren over ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid.

Ontwikkeling van de organisatie als geheel en individueel

Werken aan de kwaliteit en continuïteit van onze kleine organisatie is een continu aandachtspunt. We zijn kwetsbaar in onze continuïteit, mocht iemand ziek zijn of anderszins afwezig, dan kunnen sommige werkzaamheden niet worden overgenomen door collega's. Op ongeveer elk inhoudelijk terrein hebben we namelijk maar één of een 'halve' kennis-of uitvoeringspersoon. Dankzij samenwerking met de eerder genoemde partners, proberen we dat zoveel mogelijk op te vangen. En als op deze manier iedereen operationeel is, kunnen we onze taken goed uitvoeren. Voor de inzet van tijdelijke capaciteit voor een project of tijdelijke klus, de zogenaamde flexibele schil rondom onze vaste formatie, hebben we vanaf 2023 een specifiek budget. Voor de toekomst zien we echter nog steeds een toename van wettelijk opgedragen taken die meer uitvoering gaan vragen. Het betreft hier taken die voortkomen uit nieuwe wetgeving, bijvoorbeeld de Omgevingswet, de privacywetgeving en de Wet Open Overheid. Daarnaast wordt er op steeds meer terreinen gevraagd om verantwoordingsdocumenten en het voldoen aan steeds strengere eisen. Dat legt een groter beslag op onze bedrijfsvoeringscapaciteit. Samenwerken en zoeken naar slimme oplossingen blijft voor onze organisatie dus cruciaal.

Bedrijfsvoeringskosten

Hieronder wordt inzicht gegeven in de volgende bedrijfsvoeringsonderdelen:

- a. Omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten;
- b. Kosten van inhuur derden;
- c. Huisvestingskosten;
- d. Automatiseringskosten;
- e. Kosten voor de raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant.

a. Omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten

Onderstaande tabel geeft de personeelslasten weer alsmede de ontwikkeling van de formatie:

afdeling	kosten in €	formatie	
	2023	2023	2022
5.500.10.0 Kostenplaats publiekszaken	671.468	9,85	9,91
5.600.10.1 Kostenplaats personeel beleidsteam	941.625	10,40	8,56
5.600.10.3 Kostenplaats personeel buitendienst	408.146	6,49	6,49
6.001.15.0 Burgemeester en wethouders	292.269	2,60	2,60
6.003.10.8 Burgerlijke stand	5.500	n.v.t.	n.v.t.
Totaal	2.319.008	29,34	27,56

De uitbreiding van de formatie komt door aanstellen medewerker duurzaamheid en gemeente gebouwen, omgevingswet en wonen.

b. Kosten van inhuur derden:

Soort inhuur	2023	2022
5.500.10.0 Kostenplaats publiekszaken	35.000	0
5.600.10.1 Kostenplaats personeel beleidsteam	0	24.159
project duurzaamheid (t/m 2021)	0	0
6.210.10.1 Verkeersregelingen, NFK 2023	20.000	0
6.540.10.6 Kunst en cultuur, NFK 2023	10.000	0
6.560.10.3 Openbaar groen, NFK 2023	6.000	0
6.560.20.3 Jachthaven, NFK 2023	6.000	0
6.560.25.2 Bevordering toerisme, NFK 2023	11.500	0
6.810.10.7 Bestemmingsplannen, NFK 2023	35.000	0
6.822.00.0 Overige volkshuisvesting, NFK 2023	37.500	0
Bouw- en woningtoezicht (deels op 6.822.20.9 en deels op kpl. 5.500.100)	82.606	77.086
Totale inhuurkosten	208.606	101.245

De totalen kosten inhuur zijn gestegen door eenmalige inhuur, zie NKF 2023-2026.

Inhuur derden wordt gedefinieerd als:

“het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen de organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.

c. Huisvestingskosten

Product	2023	2022
5.200.15.3 Werkplaats	108.179	108.261
6.000.20.0 Overhead gemeentehuis	164.961	155.038
Totale huisvestingskosten	273.140	263.299

Dit zijn de lasten inclusief toegerekende uren. De stijging van de overhead gemeentehuis komt door meer urentoerekening.

d. Automatiseringskosten

Product	2023	2022
6.001.10.6 Gemeenteraad (raadsapparatuur incl. rente en afschrijving)	24.691	25.349
6.000.10.0 Overhead ICT	358.211	326.829
Totale automatiseringskosten	382.902	352.178

De totale automatiseringskosten zijn gesteden door de opname extra ICT kosten de Waddeneilanden, zie ook NFK 2023 1d.

Kosten raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant.

Product	2023	2022
6.001.10.6 Gemeenteraad	170.818	163.703
6.001.10.6 Raadsgriffier	64.895	67.476
6.06.15.6 Raadsondersteuning (rekenkamer/commissies/accountant)	38.596	31.200
Totale kosten raad, griffie, rekenkamer en accountant.	274.309	258.830

De totale kosten door stijging kosten abonnementen en toename accountantskosten SISA-verklaringen (verklaringen van besteding ontvangen eenmalige middelen rijk).

GRONDBELEID

In 2022 stabiliseert de druk op de woningmarkt. De rentekosten, de bouwkosten en de kosten voor grond, weg en waterbouw stijgen. Er is nog steeds een tekort aan betaalbare woningen in de gemeente Schiermonnikoog.

Grondbeleid

Onder gemeentelijk grondbeleid wordt verstaan “De door het bevoegd gezag te maken keuzen met betrekking tot de toepassing van het instrumentarium ten aanzien van grondverwerving, kostenverhaal en gronduitgifte.” In feite gaat het hierbij om aankoop, bouwrijp maken en verkopen van grond.

In het verleden heeft de gemeente deze taken altijd zelf uitgevoerd. Dat lag ook wel voor de hand omdat de gemeente zelf een woningbedrijf exploiteerde. De taken waren doorgaans beperkt tot gronduitgifte voor woningbouw en bedrijventerrein. Dit zal in de toekomst ook zo blijven. In het verleden zijn gronden aangekocht rondom het dorp. Dit zijn potentiële locaties voor woningbouw. Voor het overige voert de gemeente geen actief beleid.

In specifieke gevallen kan het voorkomen dat particulieren de medewerking van de gemeente vragen om infrastructuur aan te passen als gevolg van hun projecten. In die gevallen zal tussen de initiatiefnemer en de gemeente worden vastgelegd onder welke voorwaarden de kosten zullen worden verrekend.

Totaaloverzicht complexen

Begin 2022 was er één complex in exploitatie. Dit is woningbouwlocatie Oost, Schiermonnikoog. Hier worden in totaal tussen de 25-30 woningen gerealiseerd. Het terrein is bouwrijp gemaakt en de 16 sociale huurwoningen zijn gerealiseerd.

In de raadsvergadering van 12 juli 2022 is de grondexploitatie van het Melle Grietjespad vastgesteld. De bestaande manege zal worden gesloopt, waarna de grond weer als bedrijfsgrond zal worden uitgegeven.

Bouwgronden in exploitatie (BIE)	Afsluiting	BW 1/1/22	BW 31/12/22
Woningbouwlocatie Oost, Schiermonnikoog	31-12-2023	452.897	454.519
Melle Grietjespad	31-12-2023	0	-71.493
Totaal		452.897	383.026

Het totale verwachte resultaat van het complexen Woningbouwlocatie Oost en het Melle Grietjespad bedraagt € 397.448 op basis van de eindwaarde.

Onderbouwing verliesvoorzieningen

Er zijn geen verliesvoorzieningen.

Onderbouwing winstnemingen

Met ingang van 2017 moeten gemeenten volgens het BBV tussentijds winst nemen bij grondexploitatiecomplexen volgens de Poc-methode, de Percentage of completion. Maatgevend is de realisatie tot en met het lopende jaar ten opzichte van het totaal van de kosten en opbrengsten van de grondexploitatie. In formule: % kostenrealisatie maal % opbrengstrealisatie is % poc.

Bouwgronden in exploitatie (BIE)	% poc	Totale winstneming	Reeds genomen	Geprognoseerde winstneming 2022
Woningbouwlocatie Oost, Schiermonnikoog	63%	230.669	362	230.307
Melle Grietjespad, Schiermonnikoog	0%	0	0	0
Totaal		230.669	362	230.307

Begin 2021 is de grondexploitatie Woningbouw Oost, Schiermonnikoog geactualiseerd. Bij deze actualisatie is uitgegaan van een spoedige verkoop van de 16 sociale woningbouwkavels, 8 2^e1 kapwoningen en 4 vrije kavels. Op basis van deze verkopen is een poc percentage van 63% berekend, wat leidt tot een geprognoseerde winst van € 230.307 in 2022.

Tot op heden zijn echter alleen de kavels voor de sociale woningen geleverd. De overige bouwrijpe kavels zijn nog niet op de markt gebracht. Dit leidt tot een lager poc-percentage dan geprognoseerd. Het daadwerkelijke poc-percentage zal rond de 17% uitkomen, wat in 2022 een winst oplevert van circa € 60.000.

Het betreft hier geen verlaging van de geprognoseerde winst, maar een vertraging van de geprognoseerde winst. De kavels worden later verkocht dan van te voren ingeschat, maar leveren evenveel op.

Bij het complex Melle Grietjespad, Schiermonnikoog zijn nog geen opbrengsten gerealiseerd, waardoor het poc-percentage 0% is. In 2022 wordt er daardoor geen winst genomen.

Risicoberekening en vorming reserves

Er is geen vaste bestemmingsreserve gevormd voor eventuele risico's binnen het grondbedrijf. Risico's worden jaarlijks bepaald. Er kan bijvoorbeeld worden weergegeven wat het risico is van kostenstijging, rentestijging en uitblijven van de verkopen. Ook kan het zijn dat er in een bepaald complex een specifiek risico toe wordt gevoegd. Indien er risico's in de grondexploitatie van toepassing zijn, worden deze beschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen.

Overige gronden

Overige gronden zijn veelal agrarische gronden die de gemeente in eigendom heeft. De boekwaarde van deze gronden is lager dan de marktwaarde. De gronden worden veelal verhuurd of verpacht.

Warme gronden

Sinds 2019 bestaat er naast BIE (Bouwgrond in Exploitatie) en overige gronden (landbouwgronden) een nieuwe categorie gronden, namelijk 'warme gronden.' Deze gronden mogen tegen toekomstige waarde worden gewaardeerd, mits deze voldoen aan alle volgende criteria:

1. *de gronden moeten deel uitmaken van een door de gemeenteraad vastgestelde visie of masterplan voor (een) concrete en binnen afzienbare tijd te starten grondexploitatie(s), waarin de gebiedsontwikkeling van totaalplan naar deelgrondexploitaties is vastgelegd;*
2. *de gebiedsontwikkeling mag niet zodanig conflicteren met de uitkomst van de inventarisatie van bedreigingen die de ontwikkeling in de weg kunnen staan, bijvoorbeeld op het gebied van milieu of bereikbaarheid;*
3. *de visie / het masterplan mag niet strijdig zijn met beleid van de provincie en/of rijk;*
4. *er is een betrokkenheid bij de gebiedsontwikkeling van provincie of rijksoverheid;*
5. *het mag alleen gaan om gebiedsontwikkeling voor de bouw van woningen en niet voor bedrijfsterreinen;*

6. *periodiek (minimaal eens in de 2 jaar) worden de gronden getaxeerd tegen de waarde volgens de toekomstige woningbouwbestemming, met inachtneming van de inherente onzekerheden van de ontwikkelmogelijkheden.*

Voldoen de gronden niet aan al deze punten dan moet er een (tijdelijke) afwaardering plaatsvinden naar de huidige waarde, die grotendeels kan worden teruggedraaid zodra tot bouwgrond wordt besloten. Dit is een zogenaamde tijdelijke voorziening. Momenteel zijn er geen warme gronden in de gemeente Schiermonnikoog.

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

In deze paragraaf zijn een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, een inventarisatie van de risico's, het beleid hierop en financiële kengetallen opgenomen. Tevens is een beoordeling van de verhouding tussen de kengetallen en de financiële positie opgenomen. Inzicht in de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit is noodzakelijk om het weerstandsvermogen te beoordelen. Het doel is om zichtbaar te hebben dat we in staat zijn om optredende risico's op te vangen zonder dat de publieke taken en voorzieningen in de knel komen.

Het afdekken van de risico's gebeurt deels via afgesloten verzekeringen en deels via het treffen van voorzieningen. De resterende risico's inventariseren we in deze paragraaf. Per risico benoemen we de kans van optreden, de impact en duur. Hiermee ontstaat een gefundeerd beeld op de benodigde weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit is het geheel van middelen waaruit tegenvallers bekostigd worden, zonder dat de begroting en het beleid (direct) aangepast moeten worden.

Het weerstandsvermogen drukt de relatie uit tussen de aanwezige weerstandscapaciteit en de risico's.

Een exact sluitende begroting - waarbij het weerstandsvermogen nihil is - leidt tot een situatie waarbij iedere financiële tegenvaller een probleem vormt. Om die reden is het wenselijk dat een gemeente beschikt over een adequaat weerstandsvermogen, waarbij een gezonde verhouding is tussen risico's en weerstandscapaciteit. Het is een optelsom van alle elementen uit de gemeentefinanciën die daadwerkelijk kunnen worden ingezet om niet- begrote kosten te kunnen dekken.

De beschikbare weerstandscapaciteit kan volgens het BBV bestaan uit:

- de reserves (voor zover vrij besteedbaar);
- de stille reserves (voor zover binnen één jaar verkoopbaar en voor zover verkoop de continuïteit van de uitvoering niet aantast);
- de onbenutte belastingcapaciteit (tenzij wettelijk beperkingen zijn opgelegd of in het collegeprogramma anders is afgesproken);
- nog niet ingevulde begrotingsruimte / nieuwe beleidsgelden;
- de post onvoorzien.

Het uitgangspunt voor het weerstandsvermogen is dat de incidentele weerstandscapaciteit voldoende moet zijn om de incidentele financiële risico's te bekostigen en dat de structurele weerstandscapaciteit op een zodanig niveau moet zijn dat daarmee structurele financiële tegenvallers kunnen worden gedekt.

Bij het bepalen van de beschikbare weerstandscapaciteit rekent de gemeente Schiermonnikoog alleen met de vrij besteedbare reserves. Redenen zijn dat de overige mogelijke onderdelen niet goed objectief zijn te meten of niet worden onderscheiden. Stille reserves worden per definitie niet gemeten. Wat de onbenutte belastingcapaciteit is hangt mede af van wat politiek haalbaar is. En de begroting bevat geen posten voor niet ingevulde begrotingsruimte of nieuwe beleidsgelden.

De structurele weerstandscapaciteit bedraagt € 12.500. Dit bedrag betreft de post onvoorzien. De beschikbare incidentele weerstandscapaciteit bedraagt € 1.394.351 (t/m 31-12-2026). Dit is het gecorrigeerde bedrag van de algemene reserve waar geen verplichtingen op rusten + overige vrij besteedbare reserves. Zie ook het onderdeel "Weerstandsvermogen" verderop in deze paragraaf.

Uitgangspunt voor het weerstandsvermogen is dat:

- de incidentele weerstandscapaciteit voldoende moet zijn om de incidentele financiële risico's te bekostigen en
- de structurele weerstandscapaciteit op een zodanig niveau moet zijn dat daarmee structurele financiële tegenvallers worden gedekt.

Beleidsuitgangspunten weerstandscapaciteit en risico's

De begroting en de Algemene reserve

De Programmabegroting is het kader voor onze jaarlijkse activiteiten. In deze begroting bepaalt de raad het budget voor de uitvoering van de programma's. Als een risico zich voordoet, dan vangen we de effecten eerst in de lopende begroting op, alvorens een beroep te doen op de Algemene reserve. Is er sprake van structurele effecten, dan stellen we in de volgende Notitie Financieel Kader maatregelen voor om deze effecten op te vangen.

Verzekeringen

Er zijn diverse verzekeringen afgesloten voor risico's door claims van derden en schadegevallen. We werken schadepreventief, onder andere door voldoende onderhoud te plegen, het correct naleven van bestaande procedures en het goed gemotiveerd afhandelen van bezwaarschriften. Risico's van achterstallig onderhoud zijn ondervangen door het opstellen van beheerplannen. Er zijn beheerplannen met daarbij horende budgetten voor wegen, groen, openbare verlichting, riolering en gebouwen. Alleen voor de veerdam ontbreekt nog een onderhoudsplan.

Voorzieningen

Er zijn voorzieningen getroffen voor risico's en verplichtingen waarvan bekend is dat die zich voordoen en die we kunnen kwantificeren. Er zijn voorzieningen getroffen voor verplichtingen pensioen, onderhoud van gebouwen, riolering, onderhoud wegen, onderhoud jachthaven en dubieuze debiteuren.

Risico-inventarisatie

Voor de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen is de risico-inventarisatie geactualiseerd. De risico-inventarisatie heeft een aantal geïdentificeerde risico's opgeleverd, die voldoen aan de volgende criteria:

- risico's met grote financiële gevolgen,
- waarvoor de kans redelijk groot is dat deze zich ook daadwerkelijk manifesteren en
- waarvan de oorzaken niet door de gemeente kunnen worden beïnvloed of waarvoor de gemeente nog niet in staat is geweest om passende beheersingsmaatregelen te treffen om de kans of het gevolg van het risico terug te dringen.

Risico's die al zijn afgedekt door verzekeringen en voorzieningen blijven buiten beschouwing.

Uit de risico-inventarisatie zijn de hierna volgende risico's in kaart gebracht.

Daarbij is per risico aangegeven wat de maximale impact is als het risico zich voordoet en de daarbij behorende kans. De bandbreedte geeft het bedrag aan dat we per jaar aan risico lopen. De factor het aantal jaren dat dit risico zich voordoet.

	Onderwerpen (bedragen in €)	Band- breedte	Factor	Impact	Kans	Kans x Impact
1.	Coronacrisis	50.000	1	50.000	10%	5.000
2.	Sociaal Domein > jeugdzorg	100.000	4	400.000	10%	40.000
3.	Langdurige ziekte	65.000	2	130.000	50%	65.000
4.	DVO Noardeast-Fryslân	200.000	1	200.000	50%	100.000
5.	LOC	100.000	1	100.000	50%	50.000
6.	ICT de Wadden	120.000	1	120.000	50%	60.000
7.	Belastingen ambtswoning					p.m.
8.	Overig (waaronder leningen, garantstelling)				10%	32.671
	Totaal risico					352.671

1. Corona-crisis

In september 2022 hebben we een zomer gehad die vrij leek van corona. Corona is echter nog steeds niet volledig uitgedoofd. Echter door het vaccinatieprogramma is de impact van corona kleiner dan voorheen. De kans op een nieuwe uitbraak en alle gevolgen van dien achten wij klein (10%). De financiële impact is vanwege het vaccinatieprogramma ook laag gehouden.

2. Sociaal Domein jeugdzorg

We hebben een risico hiervoor opgenomen vanwege twee redenen:

- De onzekerheid in de ontwikkelingen in het sociaal domein. Welke taken blijven bij de gemeente, welke gaan naar de provincie, wat voor gevolgen heeft dit voor de financiën.
- Wanneer een gezin op het eiland komt wonen, dat specifieke zorg nodig heeft, is het huidige budget jeugdzorg niet voldoende.

De ontwikkelingen en de vraag naar zorg met bijbehorende consequenties worden periodiek gemonitord.

Overschrijdingen en onderschrijdingen worden verrekend met de reserve Sociaal Domein. De reserve sociaal domein bedraagt € 82.785 per 31-12-2023. Er is echter een risico dat de overschrijdingen niet kunnen worden gedekt uit die reserve. We achten die kans echter niet groot (10%).

3. Vervanging bij ziekte of langdurige afwezigheid

In geval van ziekte van gemeentepersoneel geldt een doorbetalingsverplichting van het salaris.

De kosten van vervanging als gevolg van ziekte komen voor rekening van de gemeente boven de reguliere loonkosten. Het ziekteverzuim schommelt tussen de 3% en 4,5%. Uiteraard wordt in geval van ziekte een adequate begeleiding geboden en de wetgeving conform de Wet verbetering Poortwachter uitgevoerd.

Langdurige ziekte zoals hiervoor beschreven komt voor. Als de inhuur voor ziekte voor bv. een jaar nodig is, dan kunnen de kosten van vervanging oplopen tot wel € 65.000 (gemiddelde loonkosten per formatieplek). We hebben geen apart budget voor ziektevervanging.

We zetten dit risico op 50% en 2 jaar lang, dus dat er een kans van 50% is dat we gedurende 2 jaar een langdurig zieke werknemer kunnen krijgen. We gaan hierbij uit van de gemiddelde loonkosten van € 65.000 van een gemeentelijke werknemer.

4. DVO Noardeast-Fryslân

De gesprekken met Noardeast-Fryslân over een nieuwe DVO zijn in een ver stadium. Het is op het moment van het opstellen van de begroting nog niet duidelijk wat de financiële consequenties zijn van de nieuwe DVO.

De verwachting is dat de kosten zullen toenemen.

We hebben dit risico met een factor 1 opgenomen, omdat wanneer de financiële consequenties bekend zijn, deze verwerkt zullen worden in de begroting.

5. LOC

Voor het LOC hebben we een risico opgenomen vanwege:

- Verwachte prijsstijging bouwkosten, maar onduidelijk is nog hoeveel
- In de begroting 2023 is rekening gehouden met een investeringskrediet van € 6.000.000 voor het nieuwe LOC. Er zijn echter al wensen voor de uitbreiding van dit bedrag voor de realisatie van een gymzaal.

Een verhoging van het investeringskrediet leidt tot hogere kapitaallasten (rente en afschrijving).

Het is nog onduidelijk wat de financiële effecten van bovenstaande is.

6. ICT de Wadden

De ICT kosten nemen elk jaar toe. Door maatschappelijke ontwikkelingen nemen bijvoorbeeld de kosten van ICT beveiliging toe. We hebben geen keuze om de gevraagde extra bijdrage niet te betalen, anders lopen we namelijk het risico op veel hogere herstellkosten. We hebben echter geen inzicht in de ontwikkeling van deze kosten.

7. Belastingen ambtswoning

We zullen waarschijnlijk een jaarlijkse bijdrage moeten betalen aan de belastingdienst over het verschil tussen de getaxeerde waarde van de woning en de maximale bijdrage van de burgemeester en over gas-, water- en lichtkosten. Hoe hoog de bijdrage is, is nog onbekend. Daarom als pm post meegenomen.

8. Overig (waaronder leningen, garantstelling)

Naast de hiervoor genoemde risico's zijn er nog minder concrete risico's te benoemen. We noemen hieronder alleen de garanties en leningen, maar ook bijv. schades vallen hieronder.

Verstrekte leningen:

Verstrekte leningen		Jaar verstrekt	Stand 31-12-2022 (€)	Verstrekt (€)	Aflossing (€)	Stand 31-12-2023 (€)
1	Stichting Veldsporten	2005	36.127		11.401	24.726
2	Dorpshuis Ons Centrum	2016	16.574		7.586	8.988
3	Energiecoöperatie De Sintrale	2018	40.126		4.963	35.164
4	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVN)	2018	167.814		7.177	160.637
5	Dorpshuis Ons Centrum	2020	28.646		2.458	26.189
6	Energiecoöperatie De Sintrale	2021	27.997		1.996	26.001
Totaal			317.285	-	35.580	281.705

Garanties:

1. Yn'e mande

De gemeenteraad heeft op 15 mei 2018 besloten garant te staan voor het financiële effect van een leerlingendaling tot een bedrag van € 45.000.

Het maximaal risico dat de gemeente loopt op de leningen is € 281.705 en op de garanties € 45.000, totaal € 326.705. Er zijn geen actuele signalen van de stichtingen/verenigingen, dat zij niet aan hun aflossingsverplichtingen zouden kunnen voldoen, of dat de gemeente zal worden aangesproken op haar garantstellingen. Het risico wordt daardoor laag, 10% ingeschat.

Voor de post overige, waar de leningen en garantstellingen ook onder vallen, wordt het risicobedrag vooralsnog ingeschat op 10% van het restantbedrag van de leningen en garanties per 31-12-2023, t.w. € 32.671.

Weerstandsvermogen

Het saldo van de algemene reserve bedraagt eind 2026 € 508.042, dit is inclusief verwachte resultaat begrotingsjaar.

Daarnaast zijn van de bestemmingsreserves vrij besteedbaar € 886.309. Dit telt ook mee voor de incidentele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit komt daarmee eind 2023 uit op € 1.394.351. De incidentele weerstandscapaciteit is daarmee gedaald ten opzichte van de jaarrekening 2021 (toen € 2.041.981). Het voldoet ruimschoots aan ons financieel risico van € 352.671, zoals berekend in de risicoparagraaf.

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende reserves:

Soort Reserve	Bedrag in €
Algemene Reserve (eind 2026)	508.042
Reserve Eneco	730.404
Reserve sociaal domein	104.785
Reserve Toerisme	51.120
Totaal	1.394.351

De bestemmingsreserves waaronder verplichtingen liggen (reserves lichtmasten, reserve resultaat riolering, baggeren jachthaven, duurzame energie, dekking afschrijving, wet open overheid en reserve projecten) mogen we **niet** mee nemen bij de bestemmingsreserves die vrij besteedbaar zijn.

Hoe beoordelen we ons weerstandsvermogen?

Het weerstandsvermogen geeft weer in hoeverre de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is om de geïnventariseerde risico's (= benodigde weerstandscapaciteit) te kunnen afdekken, oftewel de mate waarin de gemeente Schiermonnikoog in staat is om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen.

Weerstandsvermogen = $\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$

Er bestaan geen wettelijke normen voor de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen. Gemeente Schiermonnikoog hanteert onderstaande waarderingstabel.

Ratiowaarde	Waardering
> 2,0	Uitstekend
1,4 – 2,0	Ruim voldoende
1,0 – 1,4	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
< 0,8	Onvoldoende

Uitgaande van deze waarderingstabel betekent dit voor de gemeente Schiermonnikoog bij de stand van een incidentele weerstandscapaciteit van € 1.394.351 een ratiowaarde van bijna 4. Hiermee is het weerstandsvermogen “uitstekend.”

Financiële kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van gemeenten. Deze kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de gemeente. De kengetallen zijn gebaseerd op de primaire begroting 2022. Het gaat om de volgende kengetallen:

- Netto schuldquote;
- Solvabiliteitsratio;
- Grondexploitatie;
- Structurele exploitatieruimte;
- Belastingcapaciteit.

1A: Netto schuldquote

De netto schuldquote en Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen brengen in beeld in hoeverre de netto schulden zich verhouden tot de totale baten (inkomsten) van de gemeente. Hoe hoger het percentage, hoe meer externe financiering de gemeente heeft aangetrokken om de activiteiten (investeringen) te financieren.. Hoe lager het getal, hoe beter.

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Netto schuldquote	58%	44%	50%	113%	114%	117%

De netto schuldquote stijgt in het jaar 2024. In 2023 wordt waarschijnlijk gestart met de bouw van de LOC. In de begroting is uitgegaan van een investeringskrediet van € 6.000.000. De verwachting is dat in 2024 en 2025 hier leningen voor moeten worden aangetrokken. In de begroting is een bijdrage van het waddenfonds nog niet verwerkt, omdat nog onduidelijk is hoe hoog deze bijdrage zal zijn.. Een bijdrage verlaagt het benodigde investeringskrediet en de benodigde leningen. Hierdoor kan de netto schuld quote dalen.

1B: Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen

Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is, en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldenquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

Hoe lager het getal, hoe beter.

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen	52%	40%	47%	110%	111%	115%

2: De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio (= Eigen Vermogen / Totaal Vermogen) geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe weerbaarder de gemeente is. Harde normen voor de waarde die de solvabiliteit zou moeten hebben, zijn er niet. Zeker niet voor gemeenten. Veel van de activa van de gemeente zijn immers niet verhandelbaar.

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Solvabiliteit	29%	33%	25%	18%	18%	19%

De solvabiliteitsratio daalt in 2023 en daarna.

Dit komt door de opname van de lening voor het investeringskrediet van de LOC ad € 6.000.000. Hierdoor stijgt het totaal vermogen. In de begroting is een bijdrage van het waddenfonds nog niet verwerkt, omdat nog onduidelijk is hoe hoog deze bijdrage zal zijn. Een bijdrage verlaagt het benodigde investeringskrediet, de benodigde leningen en daarmee het totaal vermogen. Hierdoor kan de solvabiliteit stijgen.

3: Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van de gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Grondexploitatie	6%	0%	-4%	0%	0%	0%

Het kengetal grondexploitatie 2023 is negatief omdat er voor eind 2023 een negatieve boekwaarde voor de grondexploitatie wordt verwacht. Dit betekent dat er verwacht wordt dat eind 2023 er meer inkomsten dan uitgaven zijn aan de grondexploitatie.

4.

Structurele begrotingsruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten en baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan structurele lasten is meer flexibel dan waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Hoe hoger het getal, hoe beter het is.

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Structurele begrotingsruimte	1,6%	0,9%	0,7%	-0,3%	0,0%	-4,9%

In 2023 is de structurele begrotingsruimte nagenoeg gelijk aan 2022.

5: Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens

De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale lasten woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijke gemiddelde in jaar t-1 in en uit te drukken in een percentage. Hoe lager het getal hoe beter.

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar t-1	97%	102%	97%	97%	97%	97%

De belastingcapaciteit in 2021 van 102% is gedaald naar 97% in 2023. De totale woonlasten zijn nagenoeg gelijk gebleven t.o.v. 2022. Alleen de landelijke woonlasten zijn gestegen, waardoor het percentage voor 2023 daalt.

FINANCIERING

Inleiding

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) worden in de begroting in afzonderlijke paragrafen beleidsrichtlijnen vastgelegd over relevante beheersmatige aspecten. In de beheersverordening naar artikel 212 van de Gemeentewet geeft de raad het kader aan.

Algemeen

In het Treasurystatuut gemeente Schiermonnikoog, staan de uitgangspunten en doelstellingen voor het treasurybeleid vermeld. De geplande uitvoering van het treasurybeleid is weergegeven in de paragraaf financiering.

Renteontwikkeling

Een belangrijke factor bij het uitvoeren van het treasurybeleid is het verwachte verloop van de rente. Onze rentevisie wordt aan de hand van een aantal financiële instellingen opgesteld. In het eerste half jaar van 2022 zijn de rentes kortgeld en de rente van langlopend geld gestegen. Kort geld van -0,541% naar 0,085% en langlopend geld van 1,82% naar 2,59%.

Kasbeheer

Al het betalingsverkeer heeft de gemeente gecentraliseerd bij twee banken. De N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en de Rabobank. Hoofdbankier is de BNG, de Rabobank wordt vooral aangehouden als service naar de klanten en vanuit regionaal economische motieven. Het saldo op deze rekening wordt periodiek afgeroomd ten gunste van de BNG-rekening.

De gemeente Schiermonnikoog kent vanaf een kredietlimiet van € 750.000, hiervoor wordt dan een bereidstellingsprovisie van 0,04% gerekend. De bijbehorende rente wordt op basis van 1 maands Euribor berekend. Bij een positief saldo zal geen rente worden betaald. Bij een negatief saldo zal wel rente worden uitbetaald, maar het met een afslag van 0,15%.

Bij overschrijding van de kredietlimiet wordt de intradaglimiet van € 750.000 gebruikt, waarna het aan de gemeente is, om de overschrijding van de kredietlimiet om te buigen naar een kasgeldlening of een langlopende lening.

De financieringsovereenkomst is afgesloten voor één jaar en wordt telkens per 1 januari, stilzwijgend met één jaar verlengd. In de financieringsovereenkomst met de BNG is geen sprake meer van gehoudenheid. Dit houdt in, dat de gemeente Schiermonnikoog vrij is in haar keuze bij welke partij zij haar geld aantrekt.

Bij de Rabobank zijn geen kredietfaciliteiten.

Uiteraard staat het de gemeente Schiermonnikoog vrij, om tot de kasgeldlimiet (8,5% van het begrotingsbedrag) voor een bepaalde periode kort geld aan te trekken.

Schatkistbankieren

Het Schatkistbankieren voor decentrale overheden heeft een wettelijke basis in de wet FIDO en moet ervoor zorgen, dat er een lagere EMU-schuld van de collectieve sector ontstaat.

Omdat het Schatkistbankieren verplicht is gesteld, moeten decentrale overheden alle middelen die ze niet direct nodig hebben voor hun publieke taak in de schatkist onder brengen.

Wel is er sprake van een bepaalde drempel. De hoogte van deze drempel is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid. De drempel is vastgesteld op 0,75% van het jaarlijks begrotingstotaal (begrotingstotaal = totale lasten van de primaire begroting, excl. reserves), met een minimum van € 250.000 en een maximum van € 2.500.000. Uitgaande van onze begrotingsomvang van ruim € 8,5 miljoen aan lasten, dan zal de minimumgrens € 250.000 zijn (want 0,75% van € 8,5 miljoen is lager dan de minimumgrens van €250.000).

Voor de gemeente Schiermonnikoog, heeft het schatkistbankieren niet al te veel verstrekende gevolgen, omdat wij overwegend een zogenaamde leengemeente zijn en weinig "positief" staan op de Rekening Courant. Het schatkistbankieren geldt alleen voor overtollige financiële middelen. Er is geen leenfaciliteit aanwezig.

De rentevergoeding op de Rekening courant bij de Schatkist is 0%.

Renterisicobeheer

De gemeente loopt renterisico op het moment dat nieuwe leningen moeten worden aangetrokken (herfinanciering) of als een renteherziening van toepassing is. Om dit renterisico te beheersen wordt er in de wet FIDO een renterisiconorm bepaald. Voor gemeenten bedraagt de renterisiconorm maximaal 20% van het begrotingsbedrag bij aanvang van het begrotingsjaar.

Berekening renterisico 2023-2026 en renterisiconorm 2023; (bedragen x € 1.000)

(bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Renteherzieningen	0	0	0	0
Aflossingen	606	552	713	673
Renterisico	606	552	713	673

Berekening renterisiconorm 2023

(bedragen x € 1.000)	€
Begrotingstotaal baten	8.897
Renterisico percentage	20%
Renterisiconorm	1.779

Uit bovenstaande berekening blijkt, dat de gemeente Schiermonnikoog de renterisiconorm onderschrijft.

De totale schuld van de gemeente per 1 januari 2023 bedraagt naar verwachting € 5,3 miljoen.

De kasgeldlimiet (het bedrag waarvoor op basis van kortgeld financiering mag worden aangetrokken) bedraagt 8,5% van het gemeentelijke budget bij aanvang van het begrotingsjaar 2023. De kasgeldlimiet over het jaar 2023 is, 8,5% van € 8,9 miljoen is afgerond € 756.000.

De actuele stand in rekening courant bedraagt € 3.750.000 positief 30 augustus 2022.

Hoe verdelen we de rente?

De rentekosten worden verdeeld aan de taakvelden op basis van een omslagrente. Hierbij worden de totale rentekosten eerst gecorrigeerd met de doorgeleende geldleningen.

Het totaal toe te rekenen rente aan de taakvelden bedraagt € 76.515, wat neerkomt op 0,94% rente. Werkelijk wordt 0,85% aan rente toegerekend aan de taakvelden. Op het taakveld treasury ontstaat daardoor een positief renteresultaat van € 4.714 ontstaat.

In de volgende tabel wordt de renteverdeling schematisch weergegeven.

Renteschema	2023			
a.	Externe rentelasten over de korte en de lange financiering		83.322	
b.	Externe rentebaten:			
	- overige geldleningen		5.807	-/-
	Totaal door te rekenen externe rente (1)		76.515	
c.	Aan grondexploitatie door te belasten rente		0	-/-
	Rente van projectfinanciering door te belasten aan taakvelden		0	-/-
	Saldo door te rekenen rente (2)	-/-	76.515	
d1.	Rente over eigen vermogen (3)		0	
d2.	Rente over voorzieningen (4)		0	
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (1+2+3+4)		76.515	
e.	Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (=rente-omslag)		81.229	
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	-/-	4.714	

Hoe staat het met de leningpositie?

De totale schuld van de gemeente per 31 december 2022 bedraagt € 5,3 miljoen, waarvan € 317.000 is doorgeleend aan de Stichting Veldsporten, de stichting Dorpshuis, SVn Stimuleringsfonds en de duurzame energiecoöperatie Schiermonnikoog.

Naast het zo optimaal mogelijk gebruik maken van de kasgeldlimiet, zullen er bij overschrijding van deze kasgeldlimiet, langlopende leningen moeten worden aangetrokken.

De ontwikkeling van de langlopende lening portefeuille in de afgelopen 5 jaar is in onderstaand schema weergegeven.

Lening portefeuille	2018	2019	2020	2021	2022
Schuld per 1-1	6.545.000	6.733.000	5.897.000	5.060.700	5.060.700
Aflossingen	1.062.000	836.300	836.300	466.000	516.400
Nieuwe leningen	1.250.000	0	0	1.250.000	0
Schuld per 31-12	6.733.000	5.897.000	5.060.700	5.844.400	5.328.000

Wet HOF

In de wet HOF (Houdbare OverheidsFinanciën) worden de Europese normen verankerd voor de hoogte van de overheidsschuld en de jaarlijkse groei van de overheidsschuld. Die normen raken ook gemeenten, omdat de gemeenteschulden en financieringstekorten van gemeenten meetellen in de overheidsschuld van Nederland. Elke gemeente heeft een individuele EMU-referentiewaarde. Deze is afgeleid van het plafond voor het EMU-saldo van de gezamenlijke gemeenten. De VNG adviseert gemeenten om niet te sturen op deze EMU-

referentiewaarde. Dat verhindert een uitruil van plussen en minnen tussen gemeenten ten opzichte van de individuele EMU-referentiewaarde en leidt mogelijk tot een onnodig uitstel van investeringen door gemeenten. In plaats daarvan kunnen gemeenten beter sturen op de ontwikkeling van de hoogte van de schuld.

Als gemeente Schiermonnikoog hebben wij aandacht voor de schuldpositie van onze gemeente via de jaarstukken en begroting en de daarin verplicht opgenomen paragraaf Financiering. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de gemeente Schiermonnikoog geen specifiek schuldenbeleid heeft.

Wat is ons EMU-saldo?

Het Rijk en medeoverheden hebben afgesproken dat het EMU-tekort van medeoverheden maximaal -0,5% BBP mag bedragen. Deze beperking vloeit voort uit de Europese saldogrens van 0,3% BBP die geldt voor de volledige Nederlandse collectieve sector. Wanneer het saldo positief is, is er sprake van een vorderingenoverschot, als het saldo negatief is, spreekt men over een vorderingentekort.

Het EMU-saldo van de gemeente Schiermonnikoog voor begroting 2023 komt uit op € 703.000 , wat betekent dat in EMU-termen de uitgaven € 703.000 hoger zijn dan de inkomsten.

	Omschrijving	Jaarrek. 2021 x € 1.000	Begroting 2022 (primair) x € 1.000	Begroting 2023 x € 1.000	Begroting 2024 x € 1.000	Begroting 2025 x € 1.000	Begroting 2026 x € 1.000
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-372	134	66	-30	-3	-449
2	Afschrijvingen	341	447	454	445	579	580
3	Mutaties voorzieningen	132	-88	9	1	130	-122
4	Mutaties (im)materiële vaste activa	-439	-120	-1.232	-5.656	-968	-430
5	Mutatie voorraden	-209	0	0	0	0	0
6	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	0	0	0	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	-547	373	-703	-5240	-262	-421

VERBONDEN PARTIJEN

Inleiding

De gemeente heeft een breed pakket aan beleidsdoelstellingen. Niet al deze doelstellingen kunnen en worden door de gemeente zelf uitgevoerd. Daarom participeert de gemeente in samenwerkingsverbanden (met bijv. andere gemeenten), of subsidieert de gemeente andere partijen om deze doelstellingen te realiseren.

Wanneer de gemeente samenwerkt met andere partijen en hierbij sprake is van een beleidsmatig en financieel belang, wordt gesproken over een verbonden partij.

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de verbonden partijen van de gemeente Schiermonnikoog. In de volgende paragraaf zal een risicoanalyse worden gegeven van de gemeentelijke belangen met de betrokken partij. Deze wordt gevolgd door een detailoverzicht van de verbonden partijen.

Risicoanalyse

De verbonden partijen waarmee de gemeente Schiermonnikoog een relatie onderhoudt, verschillen in mate van belang. Bij dit belang is onderscheid te maken in beleidsmatig en financieel belang. Door het in kaart brengen en categoriseren van de verbonden partijen is het beter mogelijk om prioriteiten te stellen op het gebied van monitoren van de verbonden partijen. Hierbij is gekozen voor de volgende vier categorieën:

- Hoog beleidsmatig belang, hoog financieel belang (bijdrage/inkomst > € 10.000)
- Hoog beleidsmatig belang, laag financieel belang (bijdrage/inkomst < € 10.000)
- Laag beleidsmatig belang, hoog financieel belang (bijdrage/inkomst > € 10.000)
- Laag beleidsmatig belang, laag financieel belang (bijdrage/inkomst < € 10.000).

In onderstaande matrix zijn de verschillende partijen weergegeven naar beleidsmatig en financieel belang.

Financieel belang	Hoog (bijdrage/inkomst > € 10.000)	Laag (bijdrage/inkomst < € 10.000)
Beleidsmatig belang		
Hoog	Veiligheidsregio Fryslân De Waddeneilanden	Kabeltelevisie NOF Sociaal Domein Fryslân Jobinder
Laag	NV Stedin Groep FUMO Afvalsturing Friesland Bank Nederlandse Gemeenten	Welstandzorg Hûs en Hiem Gemeensch. Kredietbank Friesland Ver. Nederlandse Gemeenten Ver. van Friese Gemeenten

Detailoverzicht

Onderstaand is de detailinformatie van de verbonden partijen weergegeven. Per verbonden partij is detailinformatie gegeven en zijn de belangen en relaties met de gemeente weergegeven.

Voor wat betreft het financieel belang is aangegeven wat de jaarlijkse bijdrage van de gemeente is, of hoe groot het aandelenkapitaal van de gemeente bij de betreffende partij is. Daarnaast is ook aangegeven of de gemeente rechtmatigheidsrisico loopt over de eventuele niet-rechtmatige handelingen van de verbonden partij. Hierbij wordt verwezen naar de notitie "Verbonden partijen en aanbesteding" van de commissie BBV.

Om de verschillen in belang tussen de verbonden partijen inzichtelijk te krijgen, is het ook belangrijk om inzicht te hebben in de mate van informatievoorziening tussen de verbonden partij en de Gemeente Dongeradeel. Per verbonden partij is aangegeven hoe vaak de gemeente geïnformeerd wordt door de betreffende partij.

Ten slotte is ook aangegeven of een financieel risico bestaat met betrekking tot de financiële bijdrage of het aandelenkapitaal en welke beheersmaatregelen hiertoe zijn genomen.

Vanwege het lage beleidsmatige en financiële belang van de laatste categorie is gekozen om bij deze partijen te volstaan met een beknopte toelichting waarin de doelstelling van de verbonden partij is weergegeven.

Hoog beleidsmatig belang – Hoog financieel belang

Veiligheidsregio Fryslân

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam												
Belang	<u>Openbaar belang:</u> De Publieke Gezondheids- en Veiligheidsregio Fryslân is een gemeenschappelijke regeling per 1-1-2014 van alle Friese gemeenten en verzorgt de wettelijke taken op het gebied van veiligheid en gezondheid voor de inwoners van de provincie Fryslân. Activiteiten betreffen o.a. collectieve preventie ziekten, brandweer zorg, geneeskundige hulpverlening en het beheer van een gemeenschappelijke meldkamer. <u>Wijze van belang:</u> > Bestuurlijk belang: Het algemeen bestuur van de regio bestaat overeenkomstig art. 11, lid 1 van de wet, uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten; Het dagelijks bestuur bestaat uit: a. de voorzitter van het algemeen bestuur b. de voorzitter van de agendacommissie Gezondheid en een lid aan te wijzen uit en door de agendacommissie Gezondheid c. de voorzitter van de agendacommissie Veiligheid en een lid aan te wijzen uit en door de agendacommissie Veiligheid De agendacommissie is een bestuurscommissie volgens art 25 Wgr. > Financieel belang: Voor de verdeling van de kosten wordt als verdeelsleutel gehanteerd het aantal inwoners van de gemeenten volgens de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers per 1 januari van het jaar, voorafgaande aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is. De deelnemende gemeenten dragen er zorg voor dat de regio te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen. In 2023 zijn onze bijdragen als volgt: <table><tr><td>-bijdrage brandweer</td><td>€</td><td>286.551</td></tr><tr><td>-bijdrage gezondheid</td><td>€</td><td>40.548</td></tr><tr><td>-bijdrage crisisbeheer</td><td>€</td><td>3.999</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>€</td><td><u>331.097</u></td></tr></table>	-bijdrage brandweer	€	286.551	-bijdrage gezondheid	€	40.548	-bijdrage crisisbeheer	€	3.999	Totaal	€	<u>331.097</u>
-bijdrage brandweer	€	286.551											
-bijdrage gezondheid	€	40.548											
-bijdrage crisisbeheer	€	3.999											
Totaal	€	<u>331.097</u>											
Risico's	-												
Programma	1.1 Volksgezondheid, zorg en welzijn en 2.6 Openbare orde en veiligheid												
Resultaat 2023	-/- € 0												

<i>Financiële omvang EV en VV</i>			
	Begroting	01-01-2023	
	Eigen vermogen	€	7.253.000
	Vreemd vermogen	€	74.073.000
<i>Toelichting</i>	De Gemeenschappelijke regeling voldoet aan de nieuwe Wet veiligheidsregio en biedt voordelen aan de kwaliteit en snelheid van de brandbestrijding en hulpverlening. De doelstellingen op het gebied van veiligheid en bescherming kunnen daardoor op een effectievere en efficiëntere wijze gerealiseerd worden. De participatie is, gelet op deze voordelen, van duurzame aard.		

De Waddeneilanden

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling		
<i>Belang</i>	Openbaar belang: Het versterken van de bestuurskracht van de afzonderlijke gemeenten door onomkeerbare, niet vrijblijvende en doelgerichte samenwerking met behoud van bestuurlijke zelfstandigheid. Wijze van belang: > Bestuurlijk belang: Het algemeen bestuur bestaat uit de colleges van B&W van de vijf Waddeneilanden en het dagelijks bestuur wordt gevormd door de vijf burgemeesters. > Financieel belang: Jaarlijkse bijdrage op grond van de begroting van De Waddeneilanden. Conform vaste verdeelsleutels wordt de bijdrage van alle vier de deelnemende gemeenten bepaald. Onze bijdrage 2021 aan de GR bedraagt € 80.713 (excl. compensabele btw).		
<i>Risico's</i>	-		
<i>Programma</i>	4.2 Bestuur		
<i>Resultaat 2020</i>	€ 167.254 positief. Het rekening resultaat 2020 is verrekend met de gemeenten.		
<i>Financiële omvang EV en VV</i>	Jaarrekening	2020	2019
	Eigen vermogen	€ 226.950	-/- € 60.380
	Vreemd vermogen	€ 281.479	€ 427.246
<i>Toelichting</i>	De Waddeneilanden bestaat uit Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog en Terschelling en Texel.		

Hoog beleidsmatig belang – Laag financieel belang**GR Mobiliteitsburo Noardeast-Fryslân (Jobinder)**

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
<i>Belang</i>	Openbaar belang: De gemeenten: Achtkarspelen, Dantumadiel, Noardeast-Fryslân, Schiermonnikoog, Ameland en Tytstjerksteradiel en de provincie Fryslân hebben besloten om samen te werken in de regio Noordoost Fryslân op het gebied van het regionale doelgroepenvervoer en openbaar vervoer, dit om de leefbaarheid in de regio Noord Oost Fryslân te behouden. Daarvoor hebben zij besloten de gemeenschap-pelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân te treffen (Staatscourant 2017 nr 16823 dd 22-3-2017). Wijze van belang: >Bestuurlijk belang: -De deelnemende gemeenten en provincie nemen het in de begroting van het mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân voor hen geraamde bedrag voor hun gemeente respectievelijk provincie op in hun begroting. -Opheffing: De regeling wordt opgeheven wanneer de colleges van twee derde van de deelnemers daartoe besluiten. Het liquidatieplan voorziet in de verplichting van het bestuur van de deelnemende gemeenten en provincie tot het bijdragen in de financiële gevolgen van de beëindiging. >Financieel belang; -Artikel 19 GR Bedrijfsvoeringsorganisatie Mobiliteitsburo NOF stcrt 2017-16823;Variabele vervoerskosten op basis van gebruik vertaald in gebruikseenheden; -Vaste kosten op basis van aantal leerlingen voor regiekosten op het routevervoer en aantal ritten voor de regiekosten van het vraagafhankelijke vervoer; -Vaste kosten van het mobiliteitsbureau voor de deelnemende gemeenten op basis van het aantal inwoners. -Voor 2023 is het financiële belang: € 36.173			
<i>Risico's</i>	-			
<i>Programma</i>	1. Sociaal			
<i>Resultaat 2023</i>	€ 0			
<i>Financiële omvang EV en VV</i>	Jaarrekening	2022	2023	
	Eigen vermogen	€ 0	€	0
	Vreemd vermogen	€ 859	€	869

<i>Toelichting</i>	-

Kabeltelevisie NOF

Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap											
Belang	<u>Openbaar belang:</u> De beschikbaarheid van een betrouwbaar kabelnetwerk met een hoge aansluitdichtheid en moderne mogelijkheden. <u>Wijze van belang:</u> >Bestuurlijk belang: De RvC bestaat sinds medio 2015 uit drie externe leden, waarvan één is voorgedragen door de aandeelhoudende gemeenten. Het college is vertegenwoordigd in de AVA. >Financieel belang; Gemeente bezit 4,25% van de aandelen Kabel Noord. Over het jaar 2021 is geen dividend uitgekeerd.											
Risico's	Het risico voor de gemeente beperkt zich tot (de waarde van) het aandelenbezit. Er is geen dividendopbrengst opgenomen in de begroting. De investering in de verglazing van het netwerk brengt met zich mee dat naar verwachting de komende jaren geen dividend wordt uitgekeerd. Begroting en jaarrekening worden vastgesteld in de AVA.											
Programma	5.2 Financiering											
Resultaat 2021	€ 1.197.000 positief.											
Financiële omvang EV en VV	<table><tr><td>Jaarrekening</td><td>2020</td><td>2021</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 12.046.000</td><td>€ 13.244.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 80.330.000</td><td>€ 113.362.000</td></tr></table>			Jaarrekening	2020	2021	Eigen vermogen	€ 12.046.000	€ 13.244.000	Vreemd vermogen	€ 80.330.000	€ 113.362.000
Jaarrekening	2020	2021										
Eigen vermogen	€ 12.046.000	€ 13.244.000										
Vreemd vermogen	€ 80.330.000	€ 113.362.000										
Toelichting	De Kabeltelevisie NOF heeft tot taak de aanleg, het beheer, het onderhoud, de instandhouding en de exploitatie van centrale antenne-inrichtingen met bijbehorende kabelnetten in de deelnemende gemeenten, alsmede het verrichten van werkzaamheden t.b.v. uitzendingen.											

Sociaal Domein Fryslân

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling met centrumgemeente
<i>Belang</i>	<u>Openbaar belang:</u> Alle 18 Friese gemeenten zijn een centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2018 aangegaan met als centrumgemeente de gemeente Leeuwarden (Staatscourant 2017 nr. 61128, d.d. 24 okt 2017). Het doel is de beleidsvoorbereiding ten behoeve van de wettelijke taken op terrein van jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en participatie en de inkoop ten behoeve van wettelijke taken op het terrein van jeugdzorg en maatschappelijke ontwikkeling doelmatig en kwalitatief hoogwaardig te organiseren met de Friese gemeenten. Bij raadsbesluit van 25-1-2022 is de gemeenschappelijke regeling opnieuw vastgesteld. De gegevens hierna zijn niet gewijzigd. <u>Wijze van belang:</u> > Bestuurlijk belang: De centrumgemeente wordt mandaat, volmacht en machtiging verleend om de taken op het terrein van het sociaal domein, waaronder o.a. WMO, Jeugdwet, Participatiewet, namens de deelnemende gemeenten uit te voeren, conform de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling > Financieel belang: De kosten voor de dienstverlening bestaan uit kosten voor instandhouding en kosten voor taakuitvoering. De kosten voor instandhouding worden onder gemeenten verdeeld op basis van inwoneraantal van elke gemeente met peildatum 1 januari van jaar t-1. De kosten voor uitvoering van taken worden verdeeld onder gemeenten op basis van het percentuele aandeel dat een gemeente toekomt in het totaal van aantallen cliënten op basis van de Jeugdwet, zoals meest recentelijk vastgesteld door het Centraal Bureau voor Statistiek, op peildatum 1 januari van jaar t-1. Dit geldt voor zowel de uitvoering van taken in het kader van de verplichte wettelijke samenwerking als voor de vrijwillige samenwerking voor de Jeugdwet. De totale kosten worden na gecalculeerd en volledig doorberekend aan de deelnemende gemeenten.
<i>Risico's</i>	-
<i>Programma</i>	1 Sociaal
<i>Resultaat jaarrekening 2020</i>	€ 55.000 positief
<i>Financiële omvang EV en VV</i>	Niet van toepassing, want ieder jaar wordt het rekeningsaldo verrekend met de gemeenten.
<i>Toelichting</i>	Voor september moet de begroting zijn ingeleverd. Deze is nog niet ontvangen.

Laag beleidsmatig belang – Hoog financieel belang**NV Stedin Groep**

Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap											
Belang	<u>Openbaar belang:</u> Stedin is een netbeheerder die elektriciteits- en gasnetten aanlegt, beheert en toekomstbestendig maakt. Stedin faciliteert de energiemarkt. <u>Wijze van belang:</u> > Bestuurlijk belang: De gemeente bezit aandelen, op grond waarvan ze stemrecht heeft. > Financieel belang: 1.633 aandelen De waarde van het aandeel is € 100 conform de jaarrekening 2020 van de Stedin groep. Het totaal aantal geplaatste en volgestorte aandelen is 4.970.978. Bij besluit van 15 juni 2021 heeft de raad besloten preferente aandelen te kopen tot een maximum van € 131.400. Dit in verband met de energietransitie. Deze aankoop heeft plaatsgevonden op 12 juli 2021. Er zijn 237 preferente aandelen gekocht voor een waarde van € 114.000.											
Risico's	-											
Programma	5.2 Financiering											
Resultaat 2021	€ 21.000.000 positief											
Financiële omvang EV en VV	<table><tr><td>Jaarrekening</td><td>(x € 1.000) 2020</td><td>(x € 1.000) 2021</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 2.891.000</td><td>€ 3.270.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 4.681.000</td><td>€ 4.912.000</td></tr></table>			Jaarrekening	(x € 1.000) 2020	(x € 1.000) 2021	Eigen vermogen	€ 2.891.000	€ 3.270.000	Vreemd vermogen	€ 4.681.000	€ 4.912.000
Jaarrekening	(x € 1.000) 2020	(x € 1.000) 2021										
Eigen vermogen	€ 2.891.000	€ 3.270.000										
Vreemd vermogen	€ 4.681.000	€ 4.912.000										
Toelichting												

Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing

Fyske Ofleringstajnst Mjied en Omjouwing										
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam									
Belang	Openbaar belang: Voert taken uit op gebied van vergunningverlening en toezicht milieuregelgeving en adviseert deelnemende overheden in Fryslân op milieu specifieke gebieden. De gemeente is wettelijk verplicht om bepaalde basistaken uit te laten voeren (waaronder toezicht op bepaalde bedrijfstakken). Daarnaast neemt de gemeente plustaken af. Het gaat daarbij om specialistische advisering op gebied van bijvoorbeeld geluid en externe veiligheid. Voor het verrichten van diensten worden kostendeckende tarieven berekend. Doel is kwaliteitsverbetering en verhoging van de efficiency van de uitvoering van wettelijke milieutaken van gemeenten en provincies. <u>Wijze van belang:</u> > Bestuurlijk belang: -De deelnemers (gedeputeerde staten, de colleges van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân) wijzen elk uit hun midden één lid aan van het algemeen bestuur. -Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf leden, de voorzitter inbegrepen, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen, conform artikel 14 van de g.r. > Financieel belang: -De kosten van het basispakket wordt toegerekend op basis van het aantal inrichtingen maal een bedrag per type inrichting; -De kosten van de overige taken worden toegerekend op basis van de totale inzet van personeel in uren maal een uurtarief. Onze bijdrage in de begroting 2023 is € 42.465									
Risico's	-									
Programma	2.3 Duurzaamheid, natuur en milieu									
Resultaat 2023	€ 0.									
Financiële omvang EV en VV	<table><tr><td>Begroting</td><td></td><td>01-01-2023</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€</td><td>1.300.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€</td><td>4.000.000</td></tr></table>	Begroting		01-01-2023	Eigen vermogen	€	1.300.000	Vreemd vermogen	€	4.000.000
Begroting		01-01-2023								
Eigen vermogen	€	1.300.000								
Vreemd vermogen	€	4.000.000								
Toelichting	-									

Afvalsturing Friesland

Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap									
Belang	<u>Openbaar belang:</u> Uitvoeren van de wettelijke taak huishoudelijk en bedrijfsafval te verwerken op basis van contractafspraken met de gemeente. Doelstelling is dit op een doelmatige, milieu hygiënisch verantwoorde manier te doen en preventie en hergebruik van afval actief te bevorderen. <u>Wijze van belang:</u> > Bestuurlijk belang: Stemrecht op basis van aandelen. > Financieel belang: De gemeente is op twee manieren betrokken bij Omrin, als aandeelhouder en als klant/leverancier van afval. Het aandeel staat op de balans per 31-12-2021 met de historische aanschafwaarde van € 20.420.									
Risico's	-									
Programma	2.4 Fysieke leefomgeving									
Resultaat 2021	€ 4.936.000									
Financiële omvang EV en VV	<table><tr><th>Jaarrekening</th><th>2020</th><th>2021</th></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 61.055.000</td><td>€ 64.757.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 132.770.000</td><td>€ 128.437.000</td></tr></table>	Jaarrekening	2020	2021	Eigen vermogen	€ 61.055.000	€ 64.757.000	Vreemd vermogen	€ 132.770.000	€ 128.437.000
Jaarrekening	2020	2021								
Eigen vermogen	€ 61.055.000	€ 64.757.000								
Vreemd vermogen	€ 132.770.000	€ 128.437.000								
Toelichting	-									

Bank Nederlandse Gemeenten

Bank Nederlandse Gemeenten

Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap											
Belang	<u>Openbaar belang:</u> Efficiënt betalingsverkeer van gemeenten. <u>Wijze van belang:</u> > Bestuurlijk belang: stemrecht op basis van aandelen. > Financieel belang: 7.020 aandelen met een waarde van € 15.930											
Risico's	-											
Programma	5.2 Financiering											
Resultaat 2021	€ 236.000.000											
Financiële omvang EV en VV	<table><tr><th>Jaarrekening</th><th>2020</th><th>2021</th></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 5.097.000</td><td>€ 5.062.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 155.262.000</td><td>€ 143.995.000</td></tr></table>			Jaarrekening	2020	2021	Eigen vermogen	€ 5.097.000	€ 5.062.000	Vreemd vermogen	€ 155.262.000	€ 143.995.000
Jaarrekening	2020	2021										
Eigen vermogen	€ 5.097.000	€ 5.062.000										
Vreemd vermogen	€ 155.262.000	€ 143.995.000										
Toelichting	-											

Laag beleidsmatig belang – Laag financieel belang

Welstandzorg Hûs en Hiem

Het behartigen van gemeenschappelijke belangen op het gebied van bouwkunstige en landschappelijke schoonheid in de provincie Fryslân wordt uitgevoerd door deze gemeenschappelijke regeling.

St. GR Kredietbank Friesland

De gemeenschappelijke regeling ondersteunt mensen met geldzorgen.

Ver. Nederlandse Gemeenten

Deze vereniging treedt op als belangenorganisatie voor alle gemeenten in Nederland.

Ver. van Friese Gemeenten

Deze vereniging treedt op als belangenorganisatie voor alle Friese gemeenten.

*Schiermonnikoog,
eiland in beweging*

Bijlagen
Programmabegroting 2023

Fotograaf:
J. Frijters

BIJLAGE 1 STAAT VAN INVESTERINGEN

FCL	Omschrijving Fcl	nummer	omschrijving	termijn	Aanschaf-waarde	BOEKWAARD E 01-01	vermeer-dering	vermin-dering	afsch.	RENTE	aflossing	BOEKWAARDE 31-12
5200153	Kostenplaats Werkplaats/tractiemid- delen buitendienst	181	Vrachtauto met kraan (73-BG-D2)	10	172.555	53.985	-	-	13.681	513	-	40.304
		191	Mitsubishi F450 Canter (29-VFG-6)	10	41.686	30.118	-	-	3.856	286	-	26.262
		222	Renovatie dak werkplaats	25	47.998	30.719	-	-	1.920	292	-	28.799
		253	Fietsenstalling werkplaats	15	8.792	4.689	-	-	586	45	-	4.103
		291	Vervanging Rolbezem (activanr.139)	10	4.000	4.000	-	-	400	38	-	3.600
		292	Vervanging Onkruidborstel (activanr.140)	10	11.250	11.250	-	-	1.125	107	-	10.125
		309	Renault Kangoo (VK-575-F)	7	10.128	7.452	-	-	1.338	71	-	6.113
		310	Strooieraansluiting bij kraan (73-BG-D2)	6	6.248	3.124	-	-	1.041	30	-	2.083
		312	Renault Kangoo (VL-948-F)	5	10.617	6.689	-	-	1.964	64	-	4.725
5800106	Kostenplaats Gymnastieklokaal	182	Vervangen CV-installatie gymlokaal	15	18.225	7.290	-	-	1.215	69	-	6.075
		238	Vervangen TL verlichting gymzaal	20	21.286	13.836	-	-	1.064	131	-	12.772
		240	Fietsenberging gymlokaal	15	17.047	7.955	-	-	1.136	76	-	6.819
		303	Vervanging inventaris gymzaal 2020	15	36.908	35.015	-	-	2.334	333	-	32.681
		304	Vervanging inventaris gymzaal 2021	15	19.239	18.036	-	-	1.202	171	-	16.834
		305	Vervanging inventaris gymzaal 2022	15	11.850	11.850	-	-	741	113	-	11.109
6000100	Overhead ICT	213	Begroten en Verantwoorden	5	17.134	-	-	-	-	-	-	-
		236	Mozard: Zaaksysteem	5	16.183	3.119	-	-	3.119	30	-	-
		320	Aanschaf plotter met scanfunctie	8	3.703	3.240	-	-	463	31	-	2.777
6000200	Overhead Gemeentehuis	1	Nieuw bouw gemeentehuis	29	1.911.259	1.356.851	-	-	58.264	12.890	-	1.298.587
		269	Interne verbouwing gemeentehuis	20	13.048	9.786	-	-	652	93	-	9.134
		276	Vervanging meubilair gemeentehuis	10	3.369	2.022	-	-	337	19	-	1.685
		294	Vervanging Koffieautomaat (activanr.180)	8	6.500	6.500	-	-	813	62	-	5.687
		296	Vervanging bureaustoelen	10	24.502	19.602	-	-	2.450	186	-	17.151
		314	Herinrichting gemeentehuis	10	37.280	33.552	-	-	3.728	319	-	29.824
		323	Opwaaierdering gevel gemeentehuis	25	79.666	76.479	-	-	3.187	727	-	73.292
6001106	Gemeenteraad	297	Vervanging raadsapparatuur	10	53.438	48.094	-	-	5.344	457	-	42.750
6001200	Ambtswoning burgemeester	99	Grond ambtswoning burgemeester		3.022	1.915	-	-	-	18	-	1.915
6005000	Treasury	242	Lening Stichting dorps- huis (2016)	10	70.000	16.576	-	-	-	414	7.584	8.992
6120451	Rampenbestrijding	259	Noodaggregaat	15	11.532	7.688	-	-	769	73	-	6.919
6120551	GHOR / GNK	231	Uitrustings Ghor	7	5.360	4.926	-	-	821	47	-	4.105
6140151	Strandbewaking	300	Elektrische strandrolstoel	10	13.500	12.816	-	-	1.282	122	-	11.534
		301	Unit KNRM LifeGuards	10	22.606	18.496	-	-	2.055	176	-	16.441
6210101	Verkeersregelingen	237	Herinrichting heli- haven	20	53.921	35.049	-	-	2.696	333	-	32.353
6210103	Wegen, straten en pleinen en verkeersmaatregelen	83	Opslag materiaal buitendienst	40	15.000	10.500	-	-	375	100	-	10.125

FCL	Omschrijving Fcl	numm er	omschrijving	termijn	Aanschaf- waarde	BOEKWAARD E 01-01	vermeer- dering	vermin- dering	afsch.	RENTE	aflossing	BOEKWAARDE 31-12
		85	Vuurtorenpad 2010-2011	25	65.751	34.191	-	-	2.630	325	-	31.561
		86	Heerew eg 2008	35	129.532	77.719	-	-	3.701	738	-	74.018
		87	Kooipad 2008	35	128.790	77.274	-	-	3.680	734	-	73.594
		88	Reddingsw eg/Kooiw eg 2008	35	129.016	77.410	-	-	3.686	735	-	73.724
		89	Herdersdam 2008	35	128.790	77.274	-	-	3.680	734	-	73.594
		90	Reddingsw eg 2009 klinkers	25	126.968	55.866	-	-	5.079	531	-	50.787
		91	Diverse stroken grond w egen		37.101	33.972	-	-	-	323	-	33.972
		142	Reew eg	25	12.777	8.309	-	-	519	79	-	7.789
		143	Karrepad	25	89.928	53.957	-	-	3.597	513	-	50.360
		200	Syntos B11L-27	10	20.715	14.500	-	-	2.071	138	-	12.429
		209	Verbeteren buslus Badweg	40	49.562	39.508	-	-	1.275	375	-	38.233
		211	Zoutstrooier + Schuifbord	10	9.371	-	-	-	-	-	-	-
		212	Straatw eg Nieuw estreek	25	146.650	93.911	-	-	5.869	892	-	88.042
			Veegmachine: revisie + opbouw									
		228	kolkenzuiger	8	13.281	8.301	-	-	1.660	79	-	6.641
		244	Groot onderhoud Middenstreek	20	61.204	39.783	-	-	3.060	378	-	36.722
			Vervanging Zoutstrooier + Schuifbord									
		293	(activanr.211	10	-	-	11.500	-	-	-	-	11.500
		306	Zoutoplosser P2000	10	8.350	5.845	-	-	835	56	-	5.010
		307	Kunststof sneeuw ploeg SNK27	10	11.655	8.159	-	-	1.166	78	-	6.993
6240103	Afw atering en landaanw inning	42	Centrifugaalpomp	15	12.411	2.482	-	-	827	24	-	1.655
6310103	Bedrijfsterreinen	157	Grond achter milieustraat		167.000	167.000	-	-	-	1.587	-	167.000
		255	Inrichting bedrijventerrein	25	99.287	79.429	-	-	3.972	755	-	75.458
			Tankinspectie en aanpassing									
6330203	Benzinestation	287	benzinestation	10	18.900	15.120	-	-	1.890	144	-	13.230
6421104	Huisvesting Basisonderw ijs (openbaar en bijzonder)											
		67	In de Mand: Zonnepanelen	15	52.448	10.490	-	-	3.497	100	-	6.993
		68	Grond scholencomplex	60	29.331	8.794	-	-	-	84	-	8.794
		69	In de Mand: gebouw 1986 v.m. OBS	40	216.055	21.674	-	-	5.418	206	-	16.255
		70	In de Mand: Bouw leslokaal v.m. OBS	40	80.349	14.046	-	-	2.007	133	-	12.039
		75	In de Mand: gebouw 1986 v.m. CBS	40	201.076	18.843	-	-	4.711	179	-	14.132
		329	Alarm ontruimingsinstallatie m.rookmelders (verv)	15	16.000	16.000	-	-	1.067	152	-	14.933
6441104	Huisvesting voortgezet onderw ijs (openbaar en bijz	77	Grond Mavo	60	7.388	1.108	-	-	-	11	-	1.108

FCL	Omschrijving Fcl	numm er	omschrijving	termijn	Aanschaf- waarde	BOEKWAARD E 01-01	vermeer- dering	vermin- dering	afsch.	RENTE	aflossing	BOEKWAARDE 31-12
		78	Insp. Boelensschool: Vervanging noodlokale Mavo	25	268.725	32.139	-	-	10.713	305	-	21.426
6461104		344	Schoolgebouw leer- en ontw ikkelcentrum	40	-	-	1.000.000	-	81.879	-	-	918.121
6480154	Overige onderw ijsvoorzienin gen	275	In de Mand: Speeltoestellen	10	17.448	10.469	-	-	1.745	99	-	8.724
6530106	Zw embad	216	Zw embad: renovatie onderdeel bouw	40	478.888	395.082	-	-	11.972	3.753	-	383.110
		217	Zw embad: renovatie onderdeel installaties	20	179.369	116.590	-	-	8.969	1.108	-	107.621
		218	Zw embad: renovatie onderdeel inrichting	15	47.574	25.373	-	-	3.172	241	-	22.201
		256	Zw embad: w aterglijbaan	25	54.075	45.423	-	-	2.163	432	-	43.260
		257	Zw embad: speeltoestellen	10	25.000	12.500	-	-	2.500	119	-	10.000
		313	Zoutelectrolyse-systeem	15	69.900	60.580	-	-	4.660	576	-	55.920
		345	Warmtepomp zw embad	15	66.950	66.950	-	-	4.463	636	-	62.487
6530256	Sport algemeen	135	Lening Stichting Veldsporten	20	180.000	36.128	-	-	-	1.264	11.401	24.727
6531106	Groene sportvelden	81	Grond voetbalveld		14.326	13.114	-	-	-	125	-	13.114
6560103	Openbaar groen	45	Grond ijsbaan		17.273	15.791	-	-	-	150	-	15.791
		46	Grond Knuppeldam/Badw eg		100.351	91.741	-	-	-	872	-	91.741
		144	Grasveegbak	5	6.500	5.748	-	-	1.437	55	-	4.311
		201	Takkenversnippera ar	10	25.561	24.132	-	-	2.681	229	-	21.451
		230	Tractor (New Holland T 5.85 DC)	7	59.237	35.754	-	-	7.828	340	-	27.926
		265	Vervangen Maaimachine (Nimos)	8	81.073	70.939	-	-	10.134	674	-	60.805
6560153	Kinderboerderij	49	Grond kinderboerderij		23.450	20.335	-	-	-	193	-	20.335
6560203	Jachthaven	195	Verlichting jachthaven	25	35.800	34.849	-	-	1.452	331	-	33.397
		299	Berging Jachthaven	25	61.145	59.336	-	-	2.472	564	-	56.864
		343		40	-	-	100.000	-	8.243	-	-	91.757
6560303	Openbare toiletgebouwen	55	Toilet Badw eg	7	25.337	1.501	-	-	1.501	14	-	0
		153	Renovatie toilet Bernhardw eg	25	57.350	36.704	-	-	2.294	349	-	34.410
		330	Toilet Badw eg (vervanging)	20	-	-	50.000	-	-	-	-	50.000
6560353	Overige baten en lasten recreatie	152	Verbeteren strandovergang Badw eg	40	53.538	42.830	-	-	1.338	407	-	41.491
6580107	Bezoekerscentrum	311	Gebouw met grond voormalig bezoekerscentrum		410.544	-	-	-	-	-	-	-
6650106	Peuterspeelzaal en kinderopvang	61	In de Mand: Huisvesting peuterspeelzaal	9	298.618	48.724	-	-	16.626	463	-	32.098
6661000	WMO (hulpmiddelen)	155	Overname WMO hulpmiddelen		47.606	47.606	-	-	-	452	-	47.606
6662003	WMO (collectief vervoer)	308	Renault Kangoo (1-VVF-84)	5	8.468	5.345	-	-	1.562	51	-	3.783
6662102	Maatschappelijke begeleiding	56	Werkkapitaal stichting GKB-Friesland	60	2.269	2.269	-	-	-	22	-	2.269

FCL	Omschrijving Fcl	nummer	omschrijving	termijn	Aanschaf-waarde	BOEKWAARDE 01-01	vermeer-dering	vermin-dering	afsch.	RENTE	aflossing	BOEKWAARDE 31-12
6670106	Jeugd- en jongerenwerk	57	Aankoop Kittiw ake	30	207.412	89.879	-	-	6.914	854	-	82.965
		58	Verbetering Kittiw ake	30	61.009	30.505	-	-	2.034	290	-	28.471
6670156	Dorpshuis	59	Verbouw dorpshuis '94	40	39.025	11.421	-	-	1.038	108	-	10.383
		60	Grond dorpshuis	60	52.598	46.620	-	-	-	443	-	46.620
		315	Lening dorpshuis 2020 (2020)	10	50.000	40.126	-	-	-	120	4.956	35.171
6721103	Huishoudelijk afval	116	Inrichting milieustraat	40	221.063	155.576	-	-	5.365	1.478	-	150.212
		117	Aandelen afvalsturing Friesland		20.420	20.420	-	-	-	194	-	20.420
		118	Deelname bv Fryslan	50	2.178	2.178	-	-	-	21	-	2.178
		122	Grond milieustraat	50	135.434	135.434	-	-	-	1.287	-	135.434
		188	Afvalbakken (25 stuks)	10	10.557	2.111	-	-	1.056	20	-	1.056
		245	Oud-papier magazijncontainer 38m3 (1)	10	8.348	2.504	-	-	835	24	-	1.670
		339	Indicator en printer weegbrug, deel huish.afval	5	2.804	2.243	-	-	561	21	-	1.682
		341	Aanschaf unit milieustraat, deel huish.afval	20	26.755	25.577	-	-	1.346	243	-	24.231
		342	Aanschaf unit milieustraat, deel bedrijfsafval	20	26.755	25.577	-	-	1.346	243	-	24.231
6721153	Bedrijfsafval	246	Oud-papier magazijncontainer 38m3 (2)	10	8.348	1.948	-	-	974	18	-	974
		340	Indicator en printer weegbrug, deel bedrijfsafval	5	2.804	2.243	-	-	561	21	-	1.682
6722103	Riolering	123	Riolering Martjeland 2010/2011	40	179.053	125.337	-	-	4.476	1.191	-	120.860
		124	Rioolvoorzieningen buitengebied	8	188.086	10.192	-	-	5.261	97	-	4.931
		126	Relining riolering Middenstreek	8	264.560	30.147	-	-	15.561	286	-	14.587
		127	Rioolaansluiting Vuurtorenpad 24/26	25	6.279	735	-	-	245	7	-	490
		128	Riooloverst. Mellegrietjespad/Reew eg	11	473.469	107.603	-	-	21.812	1.022	-	85.791
		129	Langestreek o/d Noord	7	172.813	10.360	-	-	10.360	98	-	0
		150	Vervanging pompput rioolgemaal Heerew eg/Reew eg	40	67.470	52.290	-	-	1.687	497	-	50.603
		186	Vervangen drukriolering: 150m De Monnik	40	10.554	8.707	-	-	264	83	-	8.443
		196	Vervangen pompen en gemalen (mech/elec)	20	8.865	5.762	-	-	443	55	-	5.319
		197	Vervangen pompen en gemalen (bouw k.)	40	17.898	16.108	-	-	447	153	-	15.661
		198	Rioolvervanging Willem Dijkstraat en Gasaustraat	40	132.289	109.139	-	-	3.307	1.037	-	105.831
		235	Vrij verval riolering 06 (1)	40	38.112	33.348	-	-	953	317	-	32.395
		254	Rioolvervanging Hazebloem + Buterbloem	40	64.760	56.665	-	-	1.619	538	-	55.046
		263	Vervangen randvoorzieningen01 (mech/elec)	20	53.054	39.790	-	-	2.653	378	-	37.137

FCL	Omschrijving Fcl	nummer	omschrijving	termijn	Aanschaf-waarde	BOEKWAARDE 01-01	vermeer-dering	vermin-dering	afsch.	RENTE	aflossing	BOEKWAARDE 31-12
		271	Afkoppeling	40	88.080	70.464	-	-	4.404	669	-	66.060
		272	Grondw .meetnet: 2 peilbuizen	10	4.775	3.343	-	-	477	32	-	2.865
		273	Badweg 1 op Kapenglop	10	32.000	19.200	-	-	3.200	182	-	16.000
		274	Drukrioolreiniger met afstandsbediening	10	7.185	4.311	-	-	719	41	-	3.593
		280	Rioolinspectieset	40	70.000	69.045	-	-	1.770	656	-	67.274
		281	Rioolvervanging + afkoppeling 2020	40	70.000	69.045	-	-	1.770	656	-	67.274
		282	Rioolvervanging + afkoppeling 2021	40	70.000	70.000	-	-	1.750	665	-	68.250
		283	Rioolvervanging + afkoppeling 2022	20	6.000	5.835	-	-	307	55	-	5.528
		284	Pompen en gemalen (electromechanisch)	40	5.225	5.154	-	-	132	49	-	5.022
		285	Pompen en gemalen (bouw kundig)	40	50.440	45.396	-	-	1.261	431	-	44.135
		298	Riolering W.Dijkstrastraat (Gasastr./Paaslandweg)	40	-	-	70.000	-	-	-	-	70.000
6723107	Milieubeheer	278	Rioolvervanging + afkoppeling 2023	15	38.200	28.646	-	-	-	329	2.458	26.188
		325	Lening energiecoöperatie De Sintrale Schiermonnikoo	15	31.921	27.997	-	-	-	322	1.996	26.001
6724103	Aula	63	Grond aula		6.246	5.636	-	-	-	54	-	5.636
6724153	Begraafplaats	66	Urnenmuur	25	55.235	22.094	-	-	2.209	210	-	19.884
6820159	Woningen (verhuur)	102	Urnenmuur	34	51.103	24.996	-	-	850	237	-	24.146
		105	Langestreek 130 restauratie	50	70.272	21.444	-	-	2.680	204	-	18.763
		221	Vuurtorenpad 30	20	8.669	4.768	-	-	433	45	-	4.334
		241	Garage Langestreek 130	25	16.275	11.067	-	-	651	105	-	10.416
6820209	Doorstroomwoning	225	Garage Vuurtorenpad 30	38	1.190.107	992.113	-	-	29.606	9.425	-	962.507
6820259	Overige gebouwen	107	Bedrijf pand Langestreek 15	50	1.429	1.039	-	-	-	10	-	1.039
		108	Autoboxen grond		40.407	40.407	-	-	-	384	-	40.407
		109	Ondergrond jeugdherberg IJssbergen		143.567	132.132	-	-	-	1.255	-	132.132
6820309	Reddingsweg 2	110	Grond Reeweg-Oosterreeweg	50	69.961	69.961	-	-	-	665	-	69.961
		111	Grond Reddingsweg 2	40	255.757	122.449	-	-	5.102	1.163	-	117.347
		324	Zonnepanelen Reddingsweg 2	15	4.355	4.065	-	-	290	39	-	3.774
6820359	Willemshof 11/11a	239	Grond Reddingsweg 2	40	535.834	502.344	-	-	6.698	4.772	-	495.646
6820459	Noorderstreek 40	38	Willemshof 11/13	50	36.461	33.503	-	-	-	318	-	33.503
6820509	Koningshuis, Nieuwestreek 1	270	Grond brandweergarage	25	290.082	270.957	-	-	11.290	2.574	-	259.667
6822107	Duurzaamheid	286	Verbouw Koningshuis, Nieuwestreek 1		200.000	174.850	-	-	-	1.661	-	174.850
6913102	Beleggingen	131	Lening SvN		114	114	-	-	-	1	-	114
		132	Aandelen Bouw fonds Nederlandse Gemeenten		15.928	15.928	-	-	-	151	-	15.928
		326	Aandelen bank voor Nederlandse Gemeenten		113.924	113.924	-	-	-	1.082	-	113.924
Endtotaal					13.717.233	8.514.898	1.231.500	-	542.374	81.923	28.394	9.175.631

BIJLAGE 02 STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN

	Saldo 01-01-2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2023
Algemene reserve				
4.211.10.1 Algemene reserve	426.078	75.000	-82.160	418.918
4.211.11.1 Alg. res (verkoopopbrengst Eneco)	600.601	6.499	123.305	730.404
<i>subtotaal</i>	<i>1.026.679</i>	<i>81.499</i>	<i>41.145</i>	<i>1.149.322</i>
Bestemmingsreserves				
4.211.20.1 Reserve Sociaal Domein	104.785	0	0	104.785
4.211.20.2 Reserve lichtmasten	111.895	8.452	-6.000	114.347
4.211.20.3 Reserve veerdam	573.553	7.215	-9.650	571.118
4.211.20.4 Reserve decentrale arbeidsvoorw.	13.583	0	-13.583	0
4.211.20.5 Reserve resultaat riolering	17.472	0	0	17.472
4.211.20.7 Reserve baggeren jachthaven	58.000	38.000	-68.000	28.000
4.211.20.8 Reserve cofinanciering	25.000	0	-25.000	0
4.211.20.9 Reserve duurzame energie	379.610	0	0	379.610
4.211.21.0 Reserve toerisme	126.120	0	-75.000	51.120
4.211.21.1 Reserve dekking afschrijving	110.031	0	-6.915	103.116
4.211.21.2 Reserve Wet open overheid	79.000	88.000	0	167.000
4.211.21.3 Reserve projecten	0	213.500	0	213.500
<i>subtotaal</i>	<i>1.599.049</i>	<i>355.167</i>	<i>-204.148</i>	<i>1.750.068</i>
Totaal reserves	2.625.728	436.666	-163.003	2.899.391

	Saldo 01-01-2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2023
Pensioenvoorziening				
4.212.00.3 Pensioenvoorziening	426.382	0	-4.853	421.529
Onderhoudsegalisatievoorzieningen				
4.212.30.1 Voorziening gemeentelijke gebouw en	349.129	169.381	-158.850	359.660
4.212.30.2 Voorziening riolering	383.177	0	-1.712	381.465
4.212.30.3 Voorziening onderhoud wegen	21.538	94.000	-92.200	23.338
4.212.30.4 Voorziening onderhoud jachthaven	1.718	21.000	-18.385	4.333
Totaal voorzieningen	1.181.945	284.381	-276.000	1.190.326
Totaal reserves en voorzieningen	3.807.672	721.047	-439.003	4.089.717

	Saldo 31-12-2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2024
Algemene reserve	0			
4.211.10.1 Algemene reserve	418.918	42.500	-73.000	388.418
4.211.11.1 Alg. res (verkoopopbrengst Eneco)	730.404	6.499	0	736.903
<i>subtotaal</i>	<i>1.149.322</i>	<i>48.999</i>	<i>-73.000</i>	<i>1.125.321</i>
	0			
Bestemmingsreserves	0			
4.211.20.1 Reserve Sociaal Domein	104.785	0	0	104.785
4.211.20.2 Reserve lichtmasten	114.347	8.452	0	122.799
4.211.20.3 Reserve veerdam	571.118	7.215	-9.650	568.683
4.211.20.4 Reserve decentrale arbeidsvoorw .	0	0	0	0
4.211.20.5 Reserve resultaat riolering	17.472	0	0	17.472
4.211.20.7 Reserve baggeren jachthaven	28.000	28.000	0	56.000
4.211.20.8 Reserve cofinanciering	0	0	0	0
4.211.20.9 Reserve duurzame energie	379.610	0	0	379.610
4.211.21.0 Reserve toerisme	51.120	0	0	51.120
4.211.21.1 Reserve dekking afschrijving	103.116	0	-6.915	96.202
4.211.21.2 Reserve Wet open overheid	167.000	99.000	0	266.000
4.211.21.3 Reserve projecten	213.500	0	0	213.500
<i>subtotaal</i>	<i>1.750.068</i>	<i>142.667</i>	<i>-16.565</i>	<i>1.876.171</i>
	0			
Totaal reserves	2.899.391	191.666	-89.565	3.001.492

	Saldo 31-12-2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2024
Pensioenvoorziening	0			
4.212.00.3 Pensioenvoorziening	421.529	0	-4.853	416.676
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	0			
4.212.30.1 Voorziening gemeentelijke gebouw en	359.660	169.381	-219.207	309.834
4.212.30.2 Voorziening riolering	381.465	13.878	0	395.343
4.212.30.3 Voorziening onderhoud wegen	23.338	94.000	-64.477	52.861
4.212.30.4 Voorziening onderhoud jachthaven	4.333	21.000	-8.385	16.948
	0			
Totaal voorzieningen	1.190.326	298.259	-296.922	1.191.663
Totaal reserves en voorzieningen	4.089.717	489.925	-386.487	4.193.155

	Saldo 31-12-2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2025
Algemene reserve	0			
4.211.10.1 Algemene reserve	388.418	35.000	-13.400	410.018
4.211.11.1 Alg. res (verkoopopbrengst Eneco)	736.903	6.499	0	743.402
<i>subtotaal</i>	<i>1.125.321</i>	<i>41.499</i>	<i>-13.400</i>	<i>1.153.420</i>
	0			
Bestemmingsreserves	0			
4.211.20.1 Reserve Sociaal Domein	104.785	0	0	104.785
4.211.20.2 Reserve lichtmasten	122.799	8.452	0	131.251
4.211.20.3 Reserve veerdam	568.683	7.215	-9.650	566.248
4.211.20.4 Reserve decentrale arbeidsvoorw .	0	0	0	0
4.211.20.5 Reserve resultaat riolering	17.472	0	0	17.472
4.211.20.7 Reserve baggeren jachthaven	56.000	28.000	0	84.000
4.211.20.8 Reserve cofinanciering	0	0	0	0
4.211.20.9 Reserve duurzame energie	379.610	0	0	379.610
4.211.21.0 Reserve toerisme	51.120	0	0	51.120
4.211.21.1 Reserve dekking afschrijving	96.202	0	-6.915	89.287
4.211.21.2 Reserve Wet open overheid	266.000	99.000	0	365.000
4.211.21.3 Reserve projecten	213.500	0	0	213.500
<i>subtotaal</i>	<i>1.876.171</i>	<i>142.667</i>	<i>-16.565</i>	<i>2.002.273</i>
	0			
Totaal reserves	3.001.492	184.166	-29.965	3.155.694

	Saldo 31-12-2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2025
Pensioenvoorziening	0			
4.212.00.3 Pensioenvoorziening	416.676	0	-4.853	411.823
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	0			
4.212.30.1 Voorziening gemeentelijke gebouw en	309.834	169.381	-111.120	368.095
4.212.30.2 Voorziening riolering	395.343	39.232	0	434.575
4.212.30.3 Voorziening onderhoud wegen	52.861	94.000	-68.568	78.293
4.212.30.4 Voorziening onderhoud jachthaven	16.948	21.000	-8.385	29.563
	0			
Totaal voorzieningen	1.191.663	323.613	-192.926	1.322.349
Totaal reserves en voorzieningen	4.193.155	507.779	-222.891	4.478.043

	Saldo 31-12-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2026
Algemene reserve				
4.211.10.1 Algemene reserve	785.036	35.000	-2.500	442.518
4.211.11.1 Alg. res (verkoopopbrengst Eneco)	1.480.306	6.499	0	749.901
<i>subtotaal</i>	<i>2.265.342</i>	<i>41.499</i>	<i>-2.500</i>	<i>1.192.419</i>
Bestemmingsreserves				
4.211.20.1 Reserve Sociaal Domein	209.570	0	0	104.785
4.211.20.2 Reserve lichtmasten	254.050	8.452	-60.000	79.703
4.211.20.3 Reserve veerdam	1.125.282	7.215	-9.650	563.813
4.211.20.4 Reserve decentrale arbeidsvoorw .	0	0	0	0
4.211.20.5 Reserve resultaat riolering	34.944	0	0	17.472
4.211.20.7 Reserve baggeren jachthaven	140.000	28.000	0	112.000
4.211.20.8 Reserve cofinanciering	0	0	0	0
4.211.20.9 Reserve duurzame energie	759.220	0	0	379.610
4.211.21.0 Reserve toerisme	102.240	0	0	51.120
4.211.21.1 Reserve dekking afschrijving	178.574	0	-6.915	82.372
4.211.21.2 Reserve Wet open overheid	631.000	99.000	0	464.000
4.211.21.3 Reserve projecten	427.000	0	0	213.500
<i>subtotaal</i>	<i>3.861.879</i>	<i>142.667</i>	<i>-76.565</i>	<i>2.068.376</i>
Totaal reserves	6.127.221	184.166	-79.065	3.260.795

	Saldo 31-12-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2026
Pensioenvoorziening				
4.212.00.3 Pensioenvoorziening	823.647	0	-4.853	406.970
Onderhoudsegalisatievoorzieningen				
4.212.30.1 Voorziening gemeentelijke gebouw en	566.809	169.381	-332.113	205.363
4.212.30.2 Voorziening riolering	829.919	40.269	0	474.844
4.212.30.3 Voorziening onderhoud wegen	62.585	94.000	-90.000	82.293
4.212.30.4 Voorziening onderhoud jachthaven	38.126	21.000	-20.319	30.244
Totaal voorzieningen	2.321.086	324.650	-447.285	1.199.714
Totaal reserves en voorzieningen	8.448.307	508.816	-526.350	4.460.509

BIJLAGE 03 STAAT VAN LANGLOPENDE LENINGEN

Opgenomen leningen

Omschrijving/nummer	Oorspronkelijk bedrag	Jaar van aflossing	Rente percentage	Saldo 12-31-2022	Opgenomen gelden	Rente t.l.v. dienstjaar	Aflossing	Saldo 31-12-2023
Onderhandse leningen								
BNG 40.105559	500.000	2025	3,30%	100.000		3.838	33.333	66.667
BNG 40.106426	850.000	2035	4,68%	442.000		21.494	34.000	408.000
BNG 40.107310	600.000	2036	3,70%	336.000		12.883	24.000	312.000
BNG 40.112497	1.250.000	2033	0,987%	916.667		9.562	83.333	833.334
Gemeente Huizen, nr. 65818	1.250.000	2031	0,95%	750.002		7.226	83.333	666.669
Gemeente Huizen, nr. 66729	1.250.000	2028	0,57%	750.000		4.542	125.000	625.000
AEAM Government nr.174424	1.250.000	2032	0,97%	833.334		8.187	83.333	750.001
Lening 2021 BNG	1.250.000	2041	0,40%	1.200.000		4.937	50.000	1.150.000
Lening 2023 BNG	1.000.000	2048	3,00%	0	1.000.000	13.650	90.000	910.000
Totaal leningen	9.200.000,00			5.328.003	1.000.000	86.320	606.332	5.721.671
Waarborgsommen				10.957	0	0	91	10.866

Uitgezette leningen

Omschrijving/nummer	Oorspronkelijk bedrag	Jaar van aflossing	Rente percentage	Saldo 31-12-2022	uitgegeven gelden	Rente	Aflossing	Saldo 31-12-2022
Stichting Veldsporten	180.000	2025	3,50%	36.127		1.264	11.401	24.726
Stichting dorps huis	70.000	2025	2,50%	16.574		414	7.586	8.988
Stichting dorps huis	50.000	2031	0,30%	40.126		120	4.963	35.164
SVn Stimuleringsfonds	200.000	2038	0,14%	167.814		3.356	7.177	160.637
Duurzame energie Cooperatie Schierm	38.200	2033	1,15%	28.646		329	2.458	26.189
Duurzame energie Cooperatie Schierm	31.912	2036	1,15%	27.997		322	1.996	26.001
Totaal leningen	570.112,00			317.284	0	5.807	35.580	281.705

BIJLAGE 04 STAAT VAN GEGARANDEERDE GELDLENINGEN

Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Doel van de geldlening	Naam van de geldnemer	Aandeel gemeente	Restant bedrag begin dienst- jaar	ten laste gemeente	opgenomen gelden	totaal van de aflossingen	restantbedrag einde van het dienstjaar	t.l.v. gemeente
Gegarandeerde geldleningen als garant									
onbekend		hypotheken eilanders	100%	672	672		0	672	672
Totaal gegarandeerde geldleningen					672				672

BIJLAGE 05A MEERJARIGE ALGEMENE UITKERING 2023-2026

Uitgezette maatstaven: maatstafnummers: 0, 3i, 6b, 6c, 7c, 7d, 7e,
Uitgezette maatstaven met geen
niet-0 waarden:
Datum afgerond: 7-6-2022
Eigen toelichting:
Datum rapport: 15-9-2022 8:50

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven

Maatstaf	2022
1c Waarde niet-woningen eigenaren	-43.558,79
1g WOZ niet-woningen eigenaar	n.v.t.
1f Waarde niet-woningen gebruikers (onder aftrek amendement De Pater)	-32.809,37
1h WOZ niet-woningen gebruiker	n.v.t.
1a Waarde woningen eigenaren	-201.835,32
Subtotaal	-278.203,48

Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is

Maatstaf	2022
1e OZB waarde niet-woningen	10.149,24
8a Bijstandsontvangers (vanaf UJR 2016)	19.419,30
8a-2 Bijstandsontvangers	n.v.t.
3a Eén-ouder-huishoudens	22.753,72
2 Inwoners	157.084,59
5 Inwoners: ouderen boven 64 jaar	14.738,70
5a Inwoners: ouderen 75 t/m 84 jaar	2.701,98
7 Lage inkomens	6.658,55
2016)	64.050,41
7c-3 Huishoudens met laag inkomen boven drempel	n.v.t.
12b Personen met migratieachtergrond	n.v.t.
11a Uitkeringsontvangers (vanaf UJR 2016)	1.393,92
3b Huishoudens	48.679,52
3c Eenpersoonshuishoudens	14.338,82
8b Loonkostensubsidie	1.957,15
4a Inwoners: jongeren jonger dan 18 jaar (vanaf uitkeringsjaar 2019)	98.791,38
7g-2 Jeugdigen in gezinnen met armoederisico	1.633,45
7h-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen huishoudens	-54.414,08
7i-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen huishoudens met kinderen	15.023,48
3h Ouders met (langdurig) psychisch medicijngebruik	4.969,07
3g Eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	6.691,24
8c-2 Bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	862,39
8d Bijstandsontvangers eenouderhuishoudens	2.284,01
11b-2 Uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers	9.462,25
11c-2 Wajong (wajongeren)	4.331,50
3i-2 Medicijngebruik met drempel	67.949,80
8e Re-integratie klassiek	2.202,93
4b Inwoners jonger dan 65 jaar	2.783,75

Uitgezette maatstaven:	maatstafnummers: 0, 3i, 6b, 6c, 7c, 7d, 7e,	
8f Doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep		n.v.t.
5b Inwoners: ouderen 65 t/m 74 jaar		28,12
5c Inwoners: ouderen 85 jaar en ouder		4,94
5d Inwoners 75+ met drempel		n.v.t.
3d Eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar		891
3e Eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar		2.306,15
3f Eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder		1.730,70
7d-2 Huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar		799,75
7e-2 Huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar		2.082,26
7f-2 Huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder		1.178,79
7j-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (65 t/m 74 jaar)		6.594,10
7k-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (75 t/m 84 jaar)		17.180,15
7l-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (85 jaar en ouder)		9.739,07
7m Laag opleidingsniveau met drempel		n.v.t.
13 Klantenpotentieel lokaal		41.969,20
14 Klantenpotentieel regionaal		568,2
14a Lokale centrumfunctie (max 20km)		n.v.t.
14b Regionale centrumfunctie (max 60km)		n.v.t.
14c Landelijke centrumfunctie		n.v.t.
15e Leerlingen VO		5.453,76
15h-2 Onderwijsachterstand		n.v.t.
15j Basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 0,3		-12.822,30
38 Bedrijfsvestigingen		12.803,44
31a ISV (a) stadsvernieuwing		809,26
31b ISV (b) herstructurering		70,43
36 Kernen		9.113,22
37 Kernen * bodemfactor buitengebied		14.878,30
36a Kernen met 500 of meer adressen		60.274,83
34 Oeverlengte * bodemfactor gemeente		4.184,04
35a Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor		492,14
2016)		30.078,25
23 Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied		4.575,09
22 Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen		37.073,88
21 Oppervlakte bebouwing		8.825,55
23a Oppervlakte bebouwing buitengebied		5.765,61
22a Oppervlakte bebouwing woonkern		27.419,52
19 Oppervlakte binnenwater		1.635,72
20 Oppervlakte buitenwater		229.700,00
16 Oppervlakte land		166.413,28
18 Oppervlakte land * bodemfactor gemeente		108.850,72
24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)		78.492,12
bodemfactor woonkernen		69.683,88
39 Vast bedrag		297.497,35
44 Vast bedrag waddeneilanden		150.164,11
6a Inwoners Waddeneilanden tot en met 2500		187.866,49
Subtotaal		2.110.868,16

Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)

Jaren	2022
Uitkeringsfactor	1,813
Subtotaal (B x C (=uf))	3.827.003,97

Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is

Maatstaf	2022
56g Suppletie-uitkering nieuw verdeelstelsel 2023	n.v.t.

Uitgezette maatstaven: maatstafnummers: 0, 3i, 6b, 6c, 7c, 7d, 7e, 56d Suppletie-uitkering integratie sociaal domein	-1.018,00
Subtotaal	-1.018,00

toepassing is	
Maatstaf	2022
71 Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches (DU)	27.036,00
handhaving (DU)	12.161,00
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	1.928,00
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	1.460,00
290 Vergoeding raadsleden kleine gemeenten (IU)	86.265,00
383 Inburgering (IU)	3.426,00

BIJLAGE 05B MEERJARIGE VERVANGINGSINVESTERINGEN 2023-2026

Omschrijving	Fci	Act.nr.	Afschr. termijn	Invest. bedrag	Jaar jaar	2023	2024	2025	2026
Vervangen Stroomaansluiting bij kraan	7.125.009	327	6	7.800	2025			7.800	
Vervangen Renault Kangoo (VL-948-F)	7.126.015	328	6	10.700	2025			10.700	
Verv 181 Vrachtauto met kraan (73-BG-D2)			15	190.000				190.000	
Totaal 5.200.153 Kostenplaats Werkplaats/tractiemiddelen buitendienst						0	0	208.500	0
Vervangen Telefooncentrale	7.126.010	226	8	14.670	2024		14.670	0	
Totaal 6.000.100 Automatisering						0	14.670	0	0
Vervangen Paternosterkast	7.126.009	215	12	20.030	2024		20.030		
Totaal 6.000.200 Gemeentehuis						0	20.030	0	0
Vervangen Veegmachine	7.126.022	318	8	38.650	2024		38.650		
Vervangen Zoutstrooier+schuifbord	7.126.015	293	10	11.500	2023	11.500			
Totaal 6.210.10.3 Wegen, straten en pleinen						11.500	38.650	0	0
Verv 69 In de Mandé: gebouw 1986 v.m. OBS			40	220.000					220.000
Verv 75 In de Mandé: gebouw 1986 v.m. CBS			40	210.000					210.000
Verv 78 Insp. Boelensschool: Vervanging noodlokalen Mavo			40	300.000				300.000	
Verv 67 In de Mandé: Zonnepanelen			15	55.000				55.000	
Totaal 6.421.10.4 Huisvesting Basisonderwijs (openbaar en bijzonder)							0	355.000	430.000
Schoolgebouw leer- en ontwikkelcentrum	7.123.008	344	40	6.000.000	2023	1.000.000	5.000.000		
Totaal 6.461.10.4 Huisvesting leer- en ontwikkelcentrum						1.000.000	5.000.000	0	0
Renovatie jachthaven	7.123.007	343	40	604.020	2023	100.000	504.020		
Totaal 6.560.20.3 Jachthaven						100.000	504.020	0	0
Vervangen Toilet Badweg	7.123.004	330	20	50.000	2023	50.000			
Totaal 6.560.30.3 Toiletgebouwen						50.000	0	0	0
Verv 61 In de Mandé: Huisvesting peuterspeelzaal			40	300.000				300.000	
Totaal 6.650.10.6 Peuterspeelzaal en kinderopvang								300.000	
Verv 308 Vervangen Renault Kangoo	geen	geen	10	9.000			9.000		
Totaal 6.662.00.3 Maatwerkvoorzieningen Natura immaterieel WMO							9.000		
Vervangen Oud-papier magazijncontainer 38m3	7.129.012	332	6	8.500	2025			8.500	
Weegbrug milieustraat (vervanging)	7.126.026	333	20	8.500				8.500	
Totaal 6.721.10.3 Huishoudelijk afval						0	0	17.000	0
Rioolvervanging + afkoppeling 2023	7.124.008	298	40	70.000	2023	70.000			
Rioolvervanging + afkoppeling 2024	7.124.009	316	40	70.000	2024		70.000		
Rioolvervanging + afkoppeling 2025 dekkingrechten + voorziening	7.124.010	317	40	87.500	2025			87.500	
Totaal 6.722.10.3 Riolerings						70.000	70.000	87.500	0
Totaal						8.285.870	1.231.500	5.656.370	968.000

BIJLAGE 06 SUBSIDIE-OVERZICHT 2023

Product	Omschrijving product	Omschrijving subcategorie	Bedrag 2022 begroot	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
6000100	Overhead ICT	Gemeenschappelijke Regeling De Waddenei	241.120	282.098	290.357	301.488	303.064
6005100	Bestuurlijke samenwerking	Projectbureau Leader + cofinanciering	69.500	39.500	39.500	39.500	39.500
6005101	Bestuurlijke samenwerking	De Waddeneilanden	84.895	86.593	88.325	88.325	88.325
6006156	Raadsondersteuning	De Waddeneilanden	6.700	6.900	7.100	7.250	7.400
6120355	Regionale brandweer	VRF	277.935	290.594	300.356	310.632	317.716
6120451	Rampenbestrijding	VRF	12.750	13.000	13.250	13.500	13.500
6140101	Openbare orde	Veiligheidshuis Fryslân	330	340	350	360	370
6420154	Overige voorzieningen (basisonderwijs)	Bijdrage huisvesting	4.800	4.800	4.800	4.800	4.800
6480104	Onderwijsbegeleiding	CEDIN	5.700	5.800	5.900	6.000	6.100
6480104	Onderwijsbegeleiding	logopedische screening	2.100	2.100	2.100	2.100	2.100
6480104	Onderwijsbegeleiding	Stichting Kinderopvang Friesland	9.675	9.900	10.125	1.325	10.575
6480154	Overige onderwijsvoorzieningen	WTOS / OV-kaarvergoedingen	6.660	14.660	14.660	14.660	14.660
6480304	Buurtspportcoach (onderwijs)	Buurtspportcoach	19.000	24.750	26.625	28.500	30.375
6510106	Openbare bibliotheek	Bibliotheek NOF	91.288	93.892	96.565	99.320	103.483
6511106	Muziekschool	OPUS3	32.600	33.250	33.900	34.600	35.200
6530006	Buurtspportcoach (sportverenigingen)	buurtspportcoach	19.000	18.150	19.525	20.900	22.275
6530106	Zwembad	NLG (regulier)	195.500	214.288	225.003	236.253	248.065
6530206	Ruitersport	Concours Hippique	2.300	2.300	2.300	2.300	2.300
6530206	Ruitersport	Subsidie manege	5.000	5.000	5.000	5.000	-
6530256	Sport Algemeen	Sport coördinator	18.829	0	-	-	-
6540106	Kunst en cultuur	Subsidiebudget	6.800	6.800	6.800	6.800	6.800
6540106	Kunst en cultuur	't Heer en Feer	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
6540106	Kunst en cultuur	Kamermuziekfestival	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
6540106	Kunst en cultuur	Schrijvers- en dichtersfestival (oneven jaren)	-	1.300	-	1.300	-
6540106	Kunst en cultuur	Zang- en muziekfestival	1.400	1.400	1.400	1.400	1.400
6540106	Kunst en cultuur	Muziekvereniging I.N.	4.600	4.600	4.600	4.600	4.600
6540106	Kunst en cultuur	NFK 2023 10 Cultuurnitiatieven	-	7.500	7.500	7.500	7.500
6550107	Natuur- en landschapsbescherming	Nationaal Park	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
6560153	Kinderboerderij	stichting dierenweide	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
6560253	Bevordering toerisme	MAPS-bijdrage	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
6560253	Bevordering toerisme	VVV	45.000	45.000	45.000	45.000	45.000
6560253	Bevordering toerisme	brede regiomarketing	3.850	3.850	3.850	3.850	3.850
6560253	Bevordering toerisme	Lytje Willem	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
6560253	Bevordering toerisme	Bevordering toerisme	-	10.000	10.000	10.000	10.000
6560403	Bijdrage SOV-fonds	Subsidie	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
6580107	Bezoekerscentrum	bezoekerscentrum	30.360	30.724	31.093	31.466	31.844
6623304	Participatiebudget > reïntegratie	Inkomensoverdrachten - gemeenten	14.500	14.500	14.500	14.500	14.500
6662102	Maatschappelijke begeleiding	St. Maatschappelijk Werk Fryslân	31.400	31.750	32.100	32.500	32.900
6662102	Maatschappelijke begeleiding	divers	860	860	860	860	860
6662156	Overige maatschappelijke aangelegenheden	divers	590	600	610	610	610
6662156	Overige maatschappelijke aangelegenheden	divers	855	865	875	885	895
6662156	Overige maatschappelijke aangelegenheden	NFK 2023 11 Uitvoeringsbudget participatie	-	10.000	10.000	10.000	10.000
6663001	Inloop GGZ	Veilig Thuis	9.100	9.200	9.300	9.400	9.500

Product	Omschrijving product	Omschrijving subcategorie	Bedrag 2022 begroot	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
6663001	Inloop GGZ	NFK 2023 13 Bevordering van een gezonde le	63.714	70.000	70.000	70.000	70.000
6670156	Dorpshuis	St. Dorpshuis	45.500	43.600	43.600	43.600	43.600
6671001	Gebiedsteam, informatie en advies	diversen, waaronder bijdrage SDF en bureau	10.640	10.725	10.810	10.895	10.980
6714106	Openbare gezondheidszorg	VRF (OGZ)	45.959	48.218	49.117	49.217	49.317
6714106	Openbare gezondheidszorg	schoonmaak + tandartsapparatuur	6.270	4.770	4.770	4.770	4.770
6715106	Jeugdgezondheidszorg C.J.G.	divers	940	945	950	955	960
6721103	Huishoudelijk afval	bijdrage oud papier	5.750	5.750	5.750	5.750	5.750
6721153	Bedrijfsafval	bijdrage oud papier	5.750	5.750	5.750	5.750	5.750
6722103	Riolering	Gemeenschappelijke Regeling De Waddenei	1.580	1.580	1.580	1.580	1.580
6723107	Milieubeheer	bijdrage FUMO	35.036	45.235	46.728	48.223	48.223
6822159	Wabo-vergunningen	VRF (WABO)	3.570	3.640	3.710	3.780	3.850
6822209	Toezicht en handhaving bouwzaken	VRF (WABO T&H)	3.570	3.640	3.710	3.780	3.780
		Totaal subsidies	1.564.776	1.652.217	1.692.204	1.727.284	1.760.127

BIJLAGE 07 INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Omschrijving (bedragen x 1.000)	2023		2024		2025		2026	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Sociaal								
Nationaal Programma Onderwijs jan - jul 2023	3	-3	-	-	-	-	-	-
NFK 2023 17 Opvang vluchtelingen	-	-5	-	-5	-	-	-	-
NFK 2023 17 Opvang vluchtelingen 2023 en 2024	5	-	5	-	-	-	-	-
NFK 2023 24 Omzetting voorbereidingskrediet LOC tgv Reserve Eneco	-250	250	-	-	-	-	-	-
P1: dekking subsidie manage: 2020-2025 € 5.000 p.j. uit AR	5	-	5	-	5	-	3	-
Subsidie manage: 2021 t/m 2025 € 5.000 per jaar.	-	-5	-	-5	-	-5	-	-3
Leefomgeving								
MOP wegen 2017-2026: onttrek. in 2022 uit AR gedekte € 80.000. Wordt in 2023& 2024 gestort in de AR	40	-40	8	-8	-	-	-	-
NFK 2023 21 Verledden lichtmasten	-	-6	-	-	-	-	-	-60
NFK 2023 21 Verledden lichtmasten in 2023 en 2026	6	-	-	-	-	-	60	-
Omgevingsvisie vervolg bestemmingsplan dorp dekking AR verschuiving	-	-40	-	-30	-	-	-	-
P2, Omgevingsvisie vervolg bestemmingsplan dorp (6.810.10.7) verschuiving, eenmalige uitgaven.	40	-	30	-	-	-	-	-

Omschrijving (bedragen x 1.000)	2023		2024		2025		2026	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Economie en werkgelegenheid								
Extra geld baggeren jachthaven dekking BR baggeren	-	-22	-	-	-	-	-	-
NFK 2023 19 Cutteren jachthaven	-	-62	-	-	-	-	-	-
NFK 2023 19 Cutteren jachthaven (Om de 5 jaar uitbaggeren van de jachthaven 2028 € 70.000)	62	-	-	-	-	-	-	-
NFK 2023 20 Eenmalige kosten begeleiding aanbesteding baggeren jachthaven	6	-	-	-	-	-	-	-
NFK 2023 20 Kosten begeleiding aanbesteding baggeren jachthaven	-	-6	-	-	-	-	-	-
P3, 6.560.20.3 eenmaligge toevoeging aan reserve baggeren ivm extra iksoten baggeren	22	-	-	-	-	-	-	-
Reeds begroot: P3, 6.560.20.3 eenmaligge toevoeging aan reserve baggeren ivm extra iksoten baggeren	-22	-	-	-	-	-	-	-
Verschuiving 2022-2023 p3	10	-	-	-	-	-	-	-
Vervallen Extra geld baggeren jachthaven dekking BR baggeren	-	22	-	-	-	-	-	-
Vervanging hekwerk jachthaven, verschuiving 2022 naar 2023 6560203	-	-10	-	-	-	-	-	-
Burgers en bestuur								
NFK 2023 18 Bijdrage Waddenpgprogramma aan reserve projecten	214	-	-	-	-	-	-	-
NFK 2023 18 Bijdrage Waddenpgprogramma, vorming reserve projecten	-	-214	-	-	-	-	-	-
Onttr. AR tbv wachtgeld oud wethouder tm 2025	32	-	33	-	8	-	-	-
Reserve decentrale arbeidsvoorwaarden, restant afboeken	-	-	-	-	-	-	-	-
Uitkering wachtgeld oud-wethouder tot AOW-gerechtigde leeftijd (voorlopig 16-3-2025)	-	-32	-	-33	-	-8	-	-
Financiering en belastingen								
Meicirculaire 2021, Toevoeging reserve Wet Open Overheid (incidenteel 2022 t/m 2026)	-	-43	-	-44	-	-44	-	-44
Meicirculaire 2021, Wet Open Overheid (incidenteel 2022 t/m 2026) incidenteel	43	-	44	-	44	-	44	-
Onterechte afboeking vacatureruimte 5500100-110090	-	-6	-	-7	-	-	-	-
Vrijval vacatureruimte	-	6	-	7	-	-	-	-
Totaal	215	-215	125	-125	57	-57	107	-107

BIJLAGE 08 STRUCTURELE TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN AAN RESERVES

Programma/reserves (bedragen x 1.000)	2023		2024		2025		2026	
	Toevoegingen	Onttrekkingen	Toevoegingen	Onttrekkingen	Toevoegingen	Onttrekkingen	Toevoegingen	Onttrekkingen
Sociaal								
Mutaties Algemene reserve	-	-	-	-	-	-	-	-
Mutaties Algemene reserve (verkoopopbrengst ENECO)	6	-27	6	-	6	-	6	-
Leefomgeving								
Mutaties Algemene reserve	-	-	-	-	-	-	-	-
Mutaties Reserve lichtmasten	8	-	8	-	8	-	8	-
Mutaties Reserve Veerdam	7	-10	7	-10	7	-10	7	-10
Mutaties Reserve dekking afschrijvingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Economie en werkgelegenheid								
Mutaties Reserve baggeren jachthaven	28	-	28	-	28	-	28	-
Financiering en belastingen								
Mutaties Algemene reserve	35	-	35	-	35	-	35	-
Mutaties Reserve dekking afschrijvingen	-	-7	-	-7	-	-7	-	-7
Mutaties Reserve Wet Open Overheid (WOO)	45	-	55	-	55	-	55	-
Totaal	130	-43	140	-17	140	-17	140	-17

BIJLAGE 09 OVERZICHT BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA PER TAAKVELD

Programma/taakveld (bedragen x 1.000)	2023		2024		2025		2026	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Sociaal								
0.10 Mutaties reserves	-213	-6	10	-6	5	-6	3	-6
1.2 Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-	-	-	-
4.1 Openbaar basisonderwijs	41	-85	42	-88	43	-90	43	-92
4.2 Onderwijshuisvesting	62	109	56	-270	13	-227	13	-228
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	74	-155	71	-153	71	-152	71	-152
5.1 Sportbeleid en activering	11	-48	12	-51	13	-53	14	-52
5.2 Sportaccommodaties	199	-456	139	-376	176	-420	196	-447
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	-75	-	-64	-	-66	-	-66
5.4 Musea	-	-19	-	-19	-	-19	-	-19
5.5 Cultureel erfgoed	3	-7	-	-5	-	-5	4	-8
5.6 Media	-	-94	-	-97	-	-99	-	-103
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4	-215	3	-214	17	-224	17	-224
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	6	-99	6	-100	6	-101	6	-102
6.3 Inkomensregelingen	161	-214	161	-215	161	-215	161	-216
6.5 Arbeidsparticipatie	-	-17	-	-17	-	-17	-	-17
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-	-105	-	-105	-	-106	-	-105
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	-	-119	-	-119	-	-119	-	-119
6.71b Begeleiding (WMO)	-	-73	-	-73	-	-73	-	-73
6.71c Dagbesteding (WMO)	-	-	-	-	-	-	-	-
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-	-	-	-	-	-	-	-
6.72a Jeugdhulp begeleiding	-	-94	-	-69	-	-69	-	-69
6.72b Jeugdhulp behandeling	-	-	-	-	-	-	-	-
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	-	-	-	-	-	-	-	-
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	-184	-	-137	-	-137	-	-137
6.73a Pleegzorg	-	-	-	-	-	-	-	-
6.73b Gezinsgericht	-	-	-	-	-	-	-	-
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-	-	-	-	-	-	-	-
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	-	-	-	-	-	-	-	-
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ- verblijf	-	-	-	-	-	-	-	-
6.74c Gesloten plaatsing	-	-	-	-	-	-	-	-
6.81a Beschermd wonen (WMO)	30	-86	-	-86	-	-86	-	-86
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-	-	-	-	-	-	-	-
6.82b Jeugdreclassering	-	-	-	-	-	-	-	-
6.82a Jeugdbescherming	-	-	-	-	-	-	-	-
7.4 Milieubeheer	-	-11	-	-11	-	-11	-	-11

Programma/taakveld (bedragen x 1.000)	2023		2024		2025		2026	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Leefomgeving								
0.1 Bestuur	14	-14	25	-25	14	-14	32	-31
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	68	-61	15	-7	15	-7	16	-7
0.10 Mutaties reserves	55	-56	40	-23	10	-16	70	-16
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-	-353	-	-363	-	-374	-	-381
1.2 Openbare orde en veiligheid	5	-77	5	-78	5	-78	5	-78
2.1 Verkeer en Vervoer	166	-384	138	-365	142	-382	164	-463
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-12	-	-12	-	-12	-	-12
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	8	-10	8	-10	8	-10	8	-10
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	12	-306	12	-300	12	-301	12	-300
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3	-46	3	-46	3	-46	3	-46
7.2 Riolering	217	-170	220	-174	224	-182	229	-186
7.3 Afval	423	-381	434	-392	432	-388	450	-406
7.4 Milieubeheer	-	-49	-	-55	-	-52	-	-52
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	43	-33	53	-43	41	-30	49	-37
8.1 Ruimte en leefomgeving	-	-162	-	-117	-	-87	-	-87
8.3 Wonen en bouwen	993	-1.435	663	-1.065	663	-1.063	710	-1.110
Economie en werkgelegenheid								
0.10 Mutaties reserves	68	-38	-	-28	-	-28	-	-28
1.2 Openbare orde en veiligheid	1	-59	1	-79	2	-80	2	-80
2.3 Recreatieve havens	172	-200	175	-176	165	-168	189	-191
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	-	-15	-	-15	-	-15	-	-15
3.4 Economische promotie	-	-131	-	-119	-	-119	-	-119
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	4	-159	1	-156	1	-159	1	-158
Burgers en bestuur								
0.1 Bestuur	5	-938	5	-956	5	-943	5	-945
0.2 Burgerzaken	19	-58	19	-53	19	-57	21	-60
0.4 Overhead	-	-115	-	-189	-	-267	-	-347
0.8 Overige baten en lasten	-	-89	-	-197	-	-208	-	-228
0.10 Mutaties reserves	246	-214	33	-	8	-	-	-
Financiering en belastingen								
0.4 Overhead	2	-1.433	69	-1.515	4	-1.442	114	-1.556
0.5 Treasury	108	-87	178	-158	228	-209	225	-206
0.61 OZB woningen	420	-33	426	-33	433	-34	439	-34
0.62 OZB niet-woningen	203	-	206	-	210	-	213	-
0.64 Belastingen overig	2	-33	2	-33	2	-34	2	-34
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	4.033	-3	4.173	-3	4.287	-3	3.932	-3
0.8 Overige baten en lasten	-	-33	-	-33	-	-33	-	-33
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-
0.10 Mutaties reserves	7	-123	7	-134	7	-134	7	-134
3.4 Economische promotie	1.750	-	1.785	-	1.821	-	1.855	-
Totaal	9.426	-9.360	9.199	-9.229	9.267	-9.270	9.280	-9.729

BIJLAGE 10 TOELICHTING NIEUW BELEID NFK 2023-2026

A Toelichting voorstellen nieuw beleid structureel ten laste van begrotingsresultaat

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
1	Groot onderhoud en vervanging jachthaven, kapitaallasten investering € 604.000	-	-20.235	-20.235	-20.235

In 1994 is de jachthaven gerenoveerd. Deze investering van € 174.000 is in 25 jaar afgeschreven. Inmiddels is de toen tweedehands geplaatste zuidelijke damwand volledig doorgeroest. Ook andere zaken zijn aan groot onderhoud of vervanging toe. Opgenomen is het groot onderhoud en vervanging in 2023 uit te voeren. De totale investering bedraagt € 604.000 ex btw en inclusief voorbereiding, aanbesteding en toezicht. De kapitaallasten bestaan uit afschrijvingen over 40 jaar en rente, de kapitaallasten ontstaan na het jaar van investeren, 2024.

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
2	Gestegen kosten ploegen jachthaven 2024 tot en met 2027	-	-10.000	-10.000	-10.000

Gezien de stijging van de brandstofprijzen is de verwachting dat het ploegen duurder wordt.

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
3	Beheersen en bestrijden invasieve exoten	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500

Op Schiermonnikoog pakt gemeente Schiermonnikoog in overleg met Natuurmonumenten het beheersen en bestrijden van invasieve exoten, zoals Rimpelroos, Reuzenberenklauw, Amerikaanse vogelkers en Japanse duizendknoop actief op sinds 2022. Omdat structurele inzet de komende jaren nodig blijft is budget nodig om materiaal (o.a. gereedschap en afdekplastic) aan te schaffen, arbeid en materieel (o.a. graafmachine) in te huren.

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
4	Motorisch klein materieel vervangen door elektrisch bij einde levensduur	-1.400	-1.400	-1.300	-1.300

Elektrisch gereedschap, zoals bosmaaiers, bladblazers e.d. maakt een sterke ontwikkeling door. Steeds meer elektrisch gereedschap levert dezelfde prestaties als motorgereedschap. Om een duurzame bedrijfsvoering van de buitendienst te bevorderen is het wenselijk om motorisch gereedschap te vervangen door elektrisch bij het einde van de levensduur. Bovendien draagt gereedschap met lagere geluidsbelasting bij aan goede arbeidsomstandigheden voor onze medewerkers en minder geluidbelasting van aanwonenden. De vervangingskosten van elektrisch gereedschap zijn in het algemeen hoger dan bij motorisch gereedschap. Daarnaast is de aanschaf van een of meerdere accupakketten noodzakelijk. Daar staat tegenover dat de kosten van brandstof afnemen.

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
5	Verhogen opleidingsbudget	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000

Er is budget nodig voor opleidingen, (vaardigheids)trainingen, al dan niet incompany. We hebben hiervoor tot nu toe een jaarlijks algemeen budget. Het is gewenst dit jaarlijks budget te verhogen zodat we aan de norm uit de CAO tegemoet komen.

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
6A	Bijdrage Waddenprogramma	-17.850	-17.850	-17.850	-17.850

De 5 gemeenteraden van de 5 Waddeneilanden hebben het uitvoeringsprogramma voor de Waddeneilanden vastgesteld. Er wordt ingezet op een totale investering van € 36 miljoen. Getracht wordt om hiervoor een Regiodeal met het Rijk aan te gaan. In dat kader wordt er een rijksbijdrage van € 18 miljoen gevraagd en van de beide provincies gezamenlijk € 9 miljoen. Overigens heeft het ministerie van BZK al een bijdrage toegezegd van € 4,5 miljoen. Om succesvol te kunnen zijn in de Regiodeal aanvraag moeten alle eilanden voldoende zekerheid bieden op de beschikbaarheid van hun bijdrage, van gezamenlijk € 9 miljoen. Ook voor de cofinanciering van de middelen die door het ministerie van BZK zijn toegezegd, zijn gemeentelijke bijdragen nodig. Alle eilanden gaan dat nu in hun meerjarenbegrotingen voor de komende jaren regelen. We spreken af dat de gebruikelijke verdeelsleutel hiervoor wordt gehanteerd: 30% Texel, 25 % Terschelling en Ameland en 10% Vlieland en Schiermonnikoog. De gevraagde bijdrage aan cofinanciering voor de bijdrage aan het Waddenprogramma is voor ons daarom 10% van € 9.000.000, totaal € 900.000. Wij brengen hiervoor een splitsing aan van enerzijds eenmalige middelen, ter grootte van ongeveer een kwart van dit bedrag (€ 213.500) en gekapitaliseerde middelen voor de rest. Afhankelijk van de uitvoeringskosten van concrete projecten en onze te leveren eigen bijdrage daaraan, zullen deze middelen in de toekomst ingezet kunnen worden.

De bijdrage ad € 900.000 wordt gedekt door:

1. Instellen nieuwe reserve Waddenprogramma ad € 213.500, gevoed uit de volgende reserves:

	31-12-2022	Wadden programma	Rest
Reserve Toerisme	126.120	-75.000	51.120
Reserve cofinanciering	25.000	-25.000	-
Reserve decentrale arbeidsvoorwaarden	13.500	-13.500	-
Reserve Eneco	428.140	-100.000	328.140
Totaal	592.760	- 213.500	379.260

De reserve Toerisme heeft een vrij forse omvang en kan worden verkleind. Bovendien heeft een aantal van de voorgenomen uitvoeringsplannen betrekking op toerisme. Dat geldt eveneens voor duurzaamheid, wat de basis is voor twee van de 5 programmalijnen. Wij vinden het daarom verantwoord om ook een deel van de Eneco-reserve over te hevelen naar de nieuwe reserve Waddenprogramma. De beide reserves cofinanciering en decentrale arbeidsvoorwaarden staan al jaren in onze begroting, terwijl er geen beroep op wordt gedaan.

2. Te dekken uit exploitatielasten: € 900.000 minus € 213.500 is € 686.500

Verdeeld over 40 jaar, jaarlijkse afschrijving bedraagt € 17.163, jaarlijkse rente € 687, totaal € 17. 850.

Bovenstaande opzet is een voorlopige opzet. Dit is, omdat we nog niet weten welke projecten voor het Waddenprogramma in aanmerking komen en hoe de financiering van deze projecten eruit ziet.

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
6B	Vrijval bijdragen GR de Wadden	9.322	7.509	9.699	8.123

De bijdrage voor 2023 en verder is lager dan begroot. Dit gebruiken we ter dekking van een gedeelte van de kosten bijdrage Waddenprogramma.

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
7	Flexibele schil personeel	-120.000	-100.000	-100.000	-100.000

Hiervoor gaan we specialistische deskundigheid inhuren en tijdelijke ondersteuning.

Hieronder staan de inhuur die we van plan zijn in 2023:

		€
A	Inbreiding Boelensschool	-35.000
B	Opstellen Woonvisie	-15.000
C	Maai- en schouwbestek 2023 - 2026	-6.000
D	Het opstellen van een eenduidig strandbeleid in een strandnota	-5.000
E	Actualiseren subsidiebeleid	-10.000
F	Tiny houses	-10.000
G	Juridisch advies project permanent-recreatief gebruik woningen	-12.500
H	Onderzoek toeristenbelasting	-6.500
I	Onderzoek verkeersmaatregelen	-20.000
Totaal		-120.000

7A Inbreiding Boelensschool € 35.000

Bij het realiseren van het nieuw te bouwen LOC komt de locatie van de Boelens school vrij. Hier moet een nieuwe invulling aan worden gegeven. Om geen tijd te verliezen moet volgend jaar al worden begonnen met de eerste onderzoeken om vast te stellen wat we met deze inbreidingslocatie kunnen doen.

Deze kosten worden later via de nog te openen grondexploitatie verrekend.

7B Opstellen Woonvisie € 15.000

Vanaf 1 januari 2022 geldt de aangepaste Woningwet. Daarin is geregeld dat per 1 januari 2022 de gemeentelijk woonvisie verplicht is. Belangrijk punt daarbij is dat de woonvisie maximaal over de komende vijf jaar mag gaan. In de woonvisie staan de hoofdpunten van het woonbeleid, aan welke woonvraagstukken de gemeente prioriteit geeft en welke partijen betrokken zijn. De gemeenteraad stelt de woonvisie vast. De Woonvisie is een belangrijk beleidsstuk dat houvast moet geven bij halen van onze doelstellingen op het gebied van wonen en volkshuisvesting. Inhuur van een professioneel adviesbureau voor het opstellen van deze visie is dan ook noodzakelijk.

7C Maai- en schouwbestek 2023 – 2026 € 6.000

Het gezamenlijk bestek met Natuurmonumenten en Wetterskip Fryslân eindigt op 31 december 2022. Natuurmonumenten heeft aangegeven om zelf een bestek op de markt te willen zetten voor haar beheergebied. Dit biedt voor de gemeente de mogelijkheid om ecologisch maaibeheer, het beheersen van rimpelroos en de afzet van organische reststromen beter te organiseren. Daartoe zetten we begin 2023 een nieuw bestek op de markt.

7D Het opstellen van een eenduidig strandbeleid in een strandnota € 5.000

Door een externe adviseur zal de op te stellen strandnota inzicht moeten geven in ambities ten aanzien van het strand en helderheid geven over het gebruik van het strand door middel van een toekomstvisie, een toetsingskader en een uitvoeringsprogramma. In de toekomstvisie moet inzicht worden gegeven over het gewenste profiel en de daarbij behorende gebruik van de diverse strandzones. In het beleidskader moeten de gemeentelijke beleidsregels worden opgenomen. Op grond hiervan kan de gemeente Schiermonnikoog nieuwe initiatieven beoordelen. Ten slotte is het gewenst om een praktisch uitvoeringsprogramma te formuleren waarin uitvoeringsprojecten worden benoemd.

7E Actualiseren subsidiebeleid € 10.000

Het subsidiebeleid van de gemeente Schiermonnikoog dateert van 2012. Deze moet worden geactualiseerd.

7F Tiny houses € 10.000

Ten noorden van bouwlocatie Oost is nog ruimte, naast de busremise, voor eventuele woningbouw in de vorm van bijvoorbeeld Tiny Houses. Hiervoor moeten de nodige voorbereidingen worden getroffen. Deze kosten worden later via de nog te openen grondexploitatie verrekend.

7G Juridisch advies project permanent-recreatief gebruik woningen € 12.500

Juridische bijstand in het kader van het (handhavings)project permanent-recreatief wonen voor:

- Juridisch advies over onttrekkingsvergunningen uit het verleden in verhouding tot nieuwe bestemmingsplan;
- Extra juridische toets op het verweerschrift naar aanleiding van beroepen bestemmingsplan;
- Juridisch advies (bij aanschrijving) in bijzondere gevallen.

7H Onderzoek toeristenbelasting € 6.500

We gaan de mogelijkheden onderzoeken om tot een ander systeem van heffen toeristenbelasting te komen, waarbij gezocht wordt naar een systematiek waarbij alle bezoekers tot (zo mogelijk digitale) afdracht komen, zodat die afdracht ook volledig bij de gemeente terechtkomt.

7I Onderzoek verkeersmaatregelen € 20.000

We gaan onderzoeken welke verkeersmaatregelen er mogelijk zijn voor ("woonerf") centrum Schiermonnikoog.

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
8A	Uitbreiding personeel BOA-pool	-28.156	-28.156	-28.156	-28.156
8B	Decentrale uitkering extra capaciteit boa's vanuit meicirculaire 2022	28.156	28.156	28.156	28.156

We willen aansluiten bij BOA-pool om zo op gewenste momenten in het jaar 2 BOA's te kunnen inhuren. Vanuit het rijk ontvangen we jaarlijks € 28.156 voor extra capaciteit Boa's in de openbare ruimte. We verwachten dat dit genoeg is om de kosten te dekken.

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
8C	Uitbreiding personeel lifeguard	-	-20.000	-20.720	-21.466

Lifeguards KNRM (gewenste uitbreiding activiteitenstrand), nodig vanaf 2024. In 2023 gaan we eerst een strandvisie opstellen.

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
9	Uitbreiding wethouders FTE van 0,65 naar 0,8	-37.000	-38.332	-39.712	-41.142

In de raad van 17 mei 2022 is besloten tot uitbreiding van FTE wethouders van 0,65 naar 0,8. Dit is in 2022 incidenteel verwerkt en voor 2023 als nieuwe beleid. Er is een indexatie van 3,6% toegepast.

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
10	Cultuurinitiatieven	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500

Verhoging budget ter stimulering van cultuurinitiatieven.

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
11	Uitvoeringsbudget participatie	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000

In 2022 voeren we een onderzoek participatiebeleid uit. Welke vormen zijn er, welke kiezen we en hoe gaan we dat in het vervolg organiseren. Hieruit zullen structurele behoefte ontstaan voor middelen de komende jaren.

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
12	Vergroten biodiversiteit openbaar groen	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000

Door jaarlijks een kleine investering te doen, die bijdraagt aan het vergroten van de biodiversiteit in het openbaar groen, draagt de gemeente haar duurzame gedachtengoed uit. Denk daarbij aan het doorzaaien van witte klaver in gazons, het planten van botanisch bloembollen die stuifmeel leveren aan insecten, het planten van bloeiende en vruchtdragende struiken en het inzaaien van bloemenmengsels in extensief beheerd gras.

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
13	Bevordering van een gezonde leefstijl	-40.000	-70.000	-70.000	-70.000

Dit betreft de blijvende inzet voor verslavingszorg, maatschappelijk werk en de nadruk op bewegen, waaronder senioren gym.

Afgelopen jaren is er vanuit de gezondheidsnota ingezet op het bevorderen van een gezonde leefstijl. Dit richt zich niet alleen op over-/ondergewicht, maar ook op middelengebruik. Vanuit de samenleving ontvangen we signalen dat er nog steeds sprake is van frequent middelengebruik. Overmatig middelengebruik brengt gezondheidsrisico's met zich mee. We willen bewustwording creëren onder de inwoners van Schiermonnikoog op de bovengenoemde aspecten. Dit vraagt om een cultuurverandering. In het gezondheidsbeleid van 2018-2022 is dit reeds als speerpunt genoemd en ook in het gezondheidsbeleid van 2022-2025 zal dit het geval zijn.

Voor 2023 brengen we op de kosten in mindering het niet gebruikte geld dat we ontvangen hebben vanuit het rijk voor de uitvoering van de preventie-akkoorden over de jaren 2021-2023, jaarlijks € 10.000. Na 2023 komt dit geld waarschijnlijk te vervallen.

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
14	Schoolgebouw LOC (Leer- en ontwikkelcentrum)	--	-134.536	-134.536	-134.536

In november 2021 is ingestemd met het raadsvoorstel om de volgende fase in te gaan voor het realiseren van een nieuw schoolgebouw op de locatie van Yn de mande waarin basis-, voortgezet onderwijs en kinderopvang bijeen worden bijeengebracht. Inmiddels is een projectleider aangetrokken die samen met andere externe adviseurs het project verder begeleiden. Samen met de inhoudelijke partners wordt gewerkt aan een inhoudelijk en technisch programma van eisen. Zodra het plan is uitgewerkt zal deze ter besluitvorming worden voorgelegd aan uw gemeenteraad. Het streven is om in het voorjaar van 2023 alle voorbereidende werkzaamheden te hebben afgerond waarna de bouw gestart kan worden. Vervolgens kan, als alles volgens planning verloopt, het schoolgebouw in augustus 2024 in gebruik worden genomen,

De financiële onderbouwing van de opgenomen afschrijvingslast vanaf 2024 is als volgt, en is gelijk het bedrag genoemd in het goedgekeurde raadsvoorstel van 16 november 2021:

Voor de nieuwbouw zijn de volgende financiële componenten van belang:

		€
1	Investering nieuwbouw	6.000.000
2	Afschrijving 40 jaar	150.000
3	Rente 0,85%	51.000
4	Kosten tijdelijke huisvesting	500.000
5	Verkoop grond Inspecteur Boelens: Nog onbekend, niet meegenomen in financiële berekening	Pm
6	Afboeken boekwaarde huidige scholen, per 31-12-2022, deze boekwaarde neemt per jaar af	166.000
7	Vorbereidingskrediet	250.000

De wijziging in de structurele lasten is als volgt:

Toekomstige situatie

A	Afschrijving 40 jaar, zie 2	150.000
B	Rente 0,85%, zie 3	51.000
C	Energie	10.000
D	Totaal structurele lasten toekomstig	211.000

Huidige situatie

E	Afschrijvingen	52.509
F	Rente 0,85%	2.155
G	Energie	21.800
H	Totaal structurele lasten huidig	76.464

Vershil in structurele lasten (H minus D)	-134.526
Bestaat uit:	
Vershil kapitaallasten (E+F, minus A+B)	-146.336
Vershil energielasten (G minus C)	11.800

Het verschil in structurele lasten ad € 134.526 is vanaf 2024 opgenomen als voorstel nieuwe beleid. De kapitaallasten gaan een jaar nadat de investering heeft plaatsgevonden (in 2023).

Door het aantrekken van extra financiering het verschil in structurele lasten ad € 134.526 geminimaliseerd moeten worden. De huisvesting van het LOC is voor Schiermonnikoog één van de belangrijke speerpunten in het Programma Wadden. Het bouwkrediet ad € 5.750.000 (€ 6.000.000 minus het reeds beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet ad € 250.000, zie ook nieuw beleid onderdeel 18) dat uw gemeenteraad in de toekomst beschikbaar zal moeten stellen zal mede gefinancierd moeten gaan worden vanuit het Programma Wadden.

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
15	Uitvoering jeugd- en jongerenwerk	pm			

Er loopt momenteel een onderzoek naar de uitvoering van jeugd- en jongerenwerk. In de zomer/het najaar kunnen we hier een bedrag voor aangeven.

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
16	Herintroductie coördinatie programmaboek	pm			

Sociaal cultureel werk: we hebben extra middelen nodig voor de herintroductie coördinatie programmaboek: We gaan dit bekijken, in de zomer/het najaar kunnen we hier een bedrag voor aangeven.

B Toelichting voorstellen nieuw beleid incidenteel ten laste van algemene reserve

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
17	Opvang vluchtelingen	-5.000	-5.000	-	-

Schiermonnikoog heeft 20 plaatsen beschikbaar gesteld voor opvang van vluchtelingen.

C Toelichting voorstellen nieuw beleid incidenteel ten laste van overige reserve

Diverse reserves:

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
18	Bijdrage Waddenprogramma	-213.500	-	-	-

De 5 gemeenteraden van de 5 Waddeneilanden hebben het uitvoeringsprogramma voor de Waddeneilanden vastgesteld. Er wordt ingezet op een totale investering van € 36 miljoen. Getracht wordt om hiervoor een Regiodeal met het Rijk aan te gaan. In dat kader wordt er een rijksbijdrage van € 18 miljoen gevraagd en van de beide provincies gezamenlijk € 9 miljoen. Overigens heeft het ministerie van BZK al een bijdrage toegezegd van € 4,5 miljoen. Om succesvol te kunnen zijn in de Regiodeal aanvraag moeten alle eilanden voldoende zekerheid bieden op de beschikbaarheid van hun bijdrage, van gezamenlijk € 9 miljoen. Ook voor de cofinanciering van de middelen die door het ministerie van BZK zijn toegezegd, zijn gemeentelijke bijdragen nodig. Alle eilanden gaan dat nu in hun meerjarenbegrotingen voor de komende jaren regelen. We spreken af dat de gebruikelijke verdeelsleutel hiervoor wordt gehanteerd: 30% Texel, 25 % Terschelling en Ameland en 10% Vlieland en

Schiermonnikoog. De gevraagde bijdrage aan cofinanciering voor de bijdrage aan het Waddenprogramma is voor ons daarom 10% van € 9.000.000, totaal € 900.000. Wij brengen hiervoor een splitsing aan van enerzijds eenmalige middelen, ter grootte van ongeveer een kwart van dit bedrag (€ 213.500) en gekapitaliseerde middelen voor de rest. Afhankelijk van de uitvoeringskosten van concrete projecten en onze te leveren eigen bijdrage daaraan, zullen deze middelen in de toekomst ingezet kunnen worden.

De bijdrage ad € 900.000 wordt o.a. gedekt door:

1. Instellen nieuwe reserve Waddenprogramma ad € 213.500, gevoed uit de volgende reserves:

	31-12-2022	Wadden programma	Rest
Reserve Toerisme	126.120	-75.000	51.120
Reserve cofinanciering	25.000	-25.000	-
Reserve decentrale arbeidsvoorwaarden	13.500	-13.500	-
Reserve Eneco	428.140	-100.000	328.140
Totaal	592.760	- 213.500	379.260

De reserve Toerisme heeft een vrij forse omvang en kan worden verkleind. Bovendien heeft een aantal van de voorgenomen uitvoeringsplannen betrekking op toerisme. Dat geldt eveneens voor duurzaamheid, wat de basis is voor twee van de 5 programmalijnen. Wij vinden het daarom verantwoord om ook een deel van de Eneco-reserve over te hevelen naar de nieuwe reserve Waddenprogramma. De beide reserves cofinanciering en decentrale arbeidsvoorwaarden staan al jaren in onze begroting, terwijl er geen beroep op wordt gedaan.

Reserve projecten:

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
18	Bijdrage Waddenprogramma reservering	213.500	-	-	-

De bijdrage van € 213.500 wordt toegevoegd aan de nieuw in te stellen Reserve projecten.

Het geld uit deze reserve is beklemd, en betekent dat dit niet meetelt in de bepaling van het weerstandsvermogen.

Reserve baggeren jachthaven

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
19	Cutteren jachthaven	-62.000	-	-	-

1x in de vijf jaar dient de jachthaven gecutterd te worden om het vaste sediment uit de haven te verwijderen. De begrote kosten zijn te laag om de werkelijke kosten voor het cutteren, inclusief voorbereiding, aanbesteding en toezicht te dekken. In het kader van project Wij en Wadvogels wordt het sediment op het wad verwerkt in een hoogwatervluchtplaats voor wadvogels. In project Wij en Wadvogels werken Natuurmonumenten, gemeente Schiermonnikoog, Wetterskip Fryslân, Provincie Fryslân en Rijkswaterstaat samen. De kosten voor het maken van de hoogwatervluchtplaatsen komen niet voor rekening van de gemeente.

Reserve baggeren jachthaven

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
20	Kosten begeleiding aanbesteding baggeren jachthaven	-6.000	-	-	-

Voorheen werd jaarlijks opdracht gegeven om de haven te ploegen. In het kader van project Wij en Wadvogels is afgesproken om om de 5 jaar de haven te cutteren en het sediment te gebruiken om eilandjes te maken. In de tussenliggende jaren dient de jachthaven geploegd te worden om de bereikbaarheid voor boten te waarborgen. Gezien ons aanbestedingsbeleid is het wenselijk om dit werk voor de periode 2024 tot en met 2027 op de markt te zetten. In 2023 gaan we daarom het ploegen van de jachthaven aan besteden. We maken daarbij gebruik van expertise van een externe partij.

Reserve lichtmasten

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
21	Verledden lichtmasten	-6.000	-	-	-60.000

In 2026 en 2027 zijn de armaturen van bijna alle lichtmasten op Schiermonnikoog toe aan vervanging, vanwege het bereiken van het einde van de levensduur. Dat is een logisch moment om armaturen met ledverlichting te installeren. 2022 hebben we nodig om het lichtmastenbestand op orde te brengen. In 2023 wordt een vervangingsplan voor armaturen opgesteld. Naar verwachting kan het verleden plaatsvinden binnen het contract dat wij via de OVEF hebben met de aannemer. Indien de wens bestaat om eerder dan in 2026 over te gaan op ledverlichting, dan is sprake van kapitaalvernietiging (desinvestering).

Reserve duurzaamheid

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
22	Onderzoek naar hernieuwbare energie (zon, wind, biomassa)	pm	-	-	-

We gaan een onderzoek uitvoeren naar de verschillende soorten duurzaamheid: wind, zon en biomassa. De kosten hiervan zijn nog niet bekend.

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
23	Onderzoek rol gemeente, energiecoöperaties en anderen in uitvoering duurzaamheidsbeleid	pm	-	-	-

We gaan een onderzoek uitvoeren naar de rol van de gemeente, energiecoöperaties en anderen in de realisatie van duurzaamheid. De kosten hiervan zijn nog niet bekend.

Reserve Eneco

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
24	School LOC vrijval voorbereidingskrediet tlv Algemene reserve, op dit krediet wordt afgeschreven	250.000	-	-	-

In het raadsbesluit van 16 november 2021 is ten behoeve van de LOC een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld ten laste van de Reserve Eneco.

Bij het doorgaan van de LOC wordt het voorbereidingskrediet toegevoegd aan het nieuwe investeringskrediet LOC. Een verliesvoorziening is dan niet meer nodig en dat valt dit bedrag vrij ten gunste van de Reserve Eneco.

D. Toelichting voorstel krediet

Nr.	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
25	Schoolgebouw LOC	-5.750.000	-	-	-

Voor het schoolgebouw LOC zal in 2023 een krediet nodig zijn van in totaal € 6.000.000. Hiervan is reeds € 250.000 eerder beschikbaar gesteld als voorbereidingskrediet.

Dit voorbereidingskrediet wordt omgezet in een investeringskrediet. Het extra krediet dat dan nog nodig is bedraagt € 5.750.000. Op dit krediet wordt in 40 jaar afgeschreven. Zie verder onder voorstel 14 en 24 de verdere financiële consequenties.